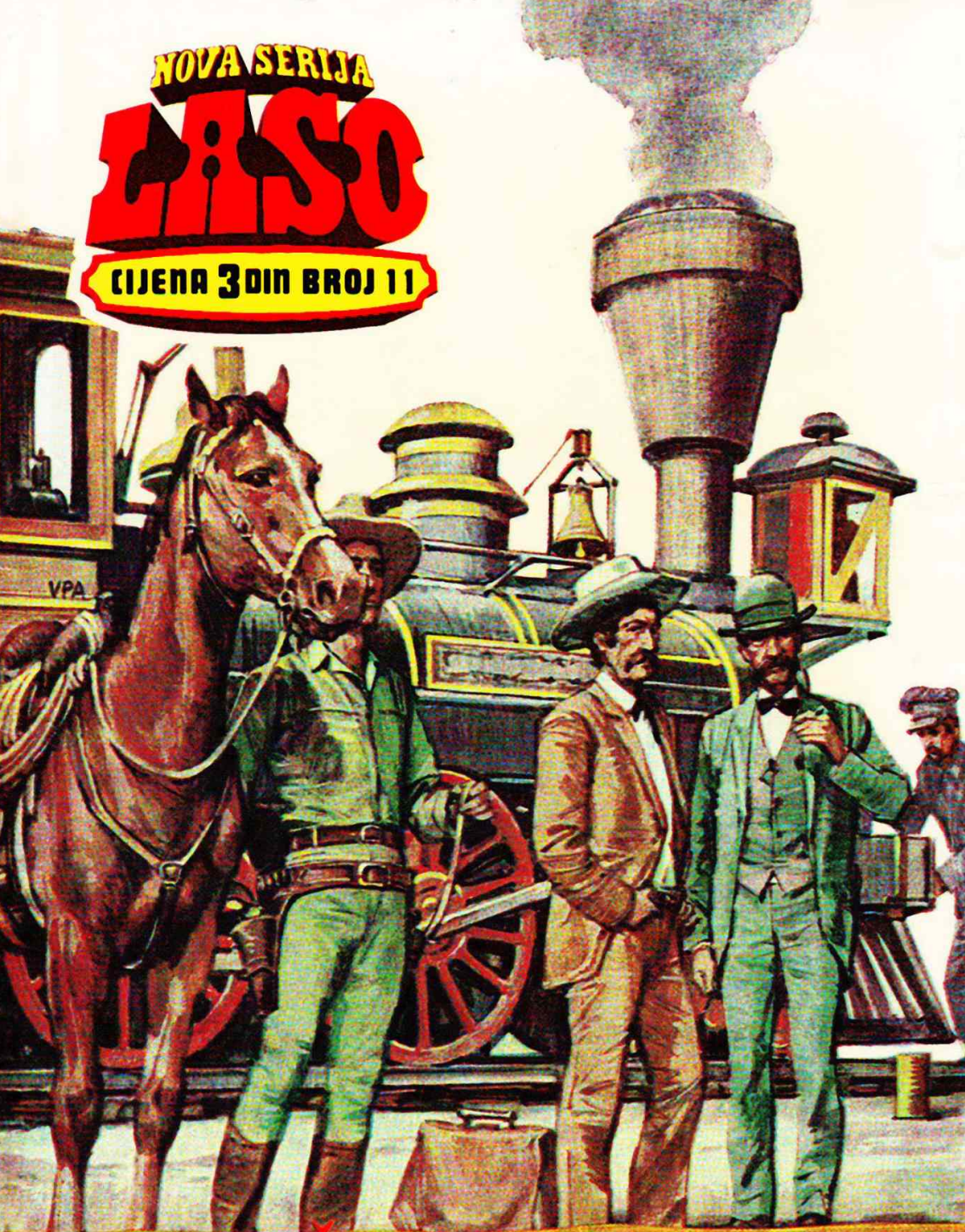

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 3 DIN BROJ 11

SKROVISTE OSVETNIKA

LOUIS L'AMOUR

SKROVIŠTE OSVETNIKA

»Laso« Nova serija 1973.

Malo je ljudi koji su igrom okolnosti dvaput nestali tijekom života. A baš to se dogodilo Jamesu T. Kettlemanu. Ohrabren prvim uspjehom, upravo se spremio izvesti i drugi pokušaj.

Kad čovjeku ostaje samo nekoliko mjeseci života, on može, ako želi, izabrati svoj kraj, zar ne? A Kettleman, koji je već odlučio, bio je na putu prema mjestu za koje je samo on znao. Da ondje umre i svrši kao što je i živio — sam.

Zamislite ironiju sudbine: On, koji je mrzio Zapad, vraćao se onamo da izabere, kao divlja životinja koja zna da su joj dani odbrojeni, mračno i osamljeno skrovište u kojemu će naći posljednje trenutke mira.

Ipak, u tom trenutku u vagonu nitko nije izgledao snažniji, odlučniji, puniji živahnosti od tog čovjeka u kojemu je smrt posijala svoje sjeme koje će vrlo brzo proklijati.

U mutnoj svjetlosti lampaša pet je putnika drijemalo u neudobnom položaju. Jureći prema Zapadu u vedroj i hladnoj noći, vlak je čovjeka nosio nepovratno prema njegovoj sudbini.

Mlada lijepa žena koja se u vlak popela u Santa Feu, sjedila je nekoliko klupa ispred njega, na drugoj strani prolaza kroz vagon. Još dalje, tri su se muškarca odvojila od ostalih putnika. Od vremena do vremena ušao bi vlakovođa da naloži peć, donoseći sa sobom zapuhe studenog vjetrova.

Ljudi su Kettlemana zanimali samo kao mogući budući protivnici a od svih se putnika samo jedan, po svemu se čini, mogao uvrstiti u tu vrstu: čovjek s kosom boje slame, dvolična i opaka pogleda, pravi vuk u toru.

Mlada je djevojka bila visoka, dražesno vitka, a pogled joj je bio otvoren, iskren, ali bez izazovnosti. Kettleman zaključio da je navikla na društvo muškaraca i da joj se sviđa u njihovu društvu... Nancy Kerrigan... Posve je slučajno čuo njezino ime, kad je namješteniku u vagonu predavala nalog za prtljag.

Napolju je bilo nevidljivo. To Kettlemanu i nije bilo važno, jer je napamet znao svaki pedalj željezničke pruge i okolice, na temelju izvještaja koji su mu izradili u njegovu uredu u New Yorku.

Duga bila pokrivena stvrdnutom lavinom sjekla su ravnicu u gotovo pravilnim razmacima. Planine su bile pune gustih šuma koje se veoma dobro mogu iskoristiti. Planirajući svoj drugi nestanak, Kettleman je veoma pažljivo proučio sve podatke i zemljopisne karte koje su mu pripremili.

Vlak se polako uspinjao. Pred njim su se uzdizale visoke mesas, zaravanci, nova polja lave i na nekim mjestima ruševine. Uskoro će vlak usporiti prije uspona na dugu strminu. Tada će iskočiti iz vlaka i nestati u mraku.

Svoje je određište poznavao samo po opisu koji mu je — prije petnaest godina — uz logoraku vatru dao čovjek koji se tim mjestom često služio kao skrovištem. Kad napusti vlak, vratit će se u zaborav iz kojeg je izronio petnaest godina ranije.

James T. Kettleman će tada prestati postojati, iako je zapravo nestao nekoliko dana ranije, u Virdžiniji. U nekoliko tjedana koliko mu je preostalo do kraja života, ponovno će uroniti u najstrožu anonimnost.

Prvi put je bilo prilično lako nestati: bio je tada trapav sedamnaestogodišnji dječak.

One večeri kad je s Flintom ušao u salun u Crossingu, nitko nije na njega obraćao pažnju. Tek kad je nakon pucnjave zavladała tišina, počeli su se zanimati i za njega i uperili revolvare.

Trenutak ranije oni su ubili Flinta, a tek sad su uočili i golobrado momče. Za manje od pet sekundi petorica od njih ležala su mrtva na podu a dvojica se previjala u agoniji. Još dvojica su bila ranjena; preživjela su i do groba će sa sobom nositi sjećanje na onih pet strašnih sekundi.

A onda iskoristivši mrak, pošto su svjetiljke bile ugašene mecima, mladić je izvukao Flinta iz gostionice.

Dvadeset milja daleko postojao je vojnički liječnik, ali nikad nisu stigli do vojničkog logora.

Te je noći rođena u Kansasu legenda o pokolju u Crossingu i bila je pričana i prepričavana uz mnoge logorske vatre. Nitko nije poznao dvojicu neznanaca koja su nestala, kao da se zemlja rastvorila pod njima i progutala ih zauvijek.

Znalo se samo to da su dva muškarca, odjevena u prnje izronili iz noći i da je jedan od njih sjeo za stol, za partiju pokera, dok je drugi drijemao kraja vrata. Ovaj drugi bio je mladić što je te večeri veoma bučno ušao u povijest Dalekog zapada.

Čovjek za stolom igrao je oštrouman i pronicav poker i nakon dva sata zaradio nešto novaca. Prvi nagovještaji buduće gužve došli su s tezge, na koju se naslonila grupica teksaških kaubojā.

Pošto su uočili stranca, nakon kratkog su savjetovanja prišli stolu za kojim se igralo. Iznenada je jedan od njih zgrabio ruku stranca, dok je drugi viknuo: »Ovaj je čovjek plaćeni ubojica.« Ostala su četiri Tekasašana bez riječi izrešetala igrača.

U tišini koja je nastala, začuli su kvrcaj obarača i sve su se glave okrenule.

— Flint je bio moj prijatelj — rekao je mladić, gotovo još dječak, koji je tada počeo pucati.

Od peterice ubijenih u nekoliko djelića sekunde, četvorica su poginula

od metka u glavu, a onda je netko pucao u svjetiljke.

Od dvojice preživjelih nijedan nije htio reći ni riječi, ali je jedan od umirućih kaubojā prošaptao:

— Flint.

Proširile su se glasine da je Flint ime nekog gotovo legendarnog ubojice, kojeg su od vremena do vremena unajmljivali veliki stočari ili željezničke kompanije.

Vlak je zazviždio: osamljeni zvuk što se izgubio u ravnicašibanim vjetrom. Kettleman izvadi i pripali lulu. Njegove dvije torbe i naprtnjača nalezili su se u stražnjem dijelu vagona. Kad otvori vrata, možda će hladan zrak probuditi suputnike, ali tada će on već otići.

Sve je predvidio, u najmanjim poedinostima, do trenutka kad stigne do starog Flintovog skrovišta, ali kad jednom bude ondje, ostat će mu samo da čeka. Njegov mu je liječnik prorekao da će živjeti samo još godinu dana, a veći dio te godine već je protekao.

Vozio se u tzv. salon-vagonu s uskim zrcalima po zidovima. Pogledao se u jedno: tvrdo i mršavo lice trokutnog oblika, visoke jagodice, zelene oči, snažan podbradak. Dugi zalisci u modi u to doba i tamnosmeđa kosa. Tamna koža. Lica smirena osim očiju.

James T. Kettlemana, novčara i burzovnog spekulanta smatrali su obično lijepim, premda ne i prijateljski raspoloženim čovjekom.

Tijekom petnaest godina nakon njegova odlaska iz Kansasa, nijednom se, do ovog dana, nije vratio zapadno od gorja Appalachesa.

Mladi dječak koji će postati James T. Kettleman našao je više od tisuću i pet stotina dolara u džepovima svog prijatelja Flinta što je izdahnuo na obronku šibanom kišom nakon pokolja u Crossingu. Imao je i vlastitih šezdeset dolara.

Otputovao je u New York gdje je prodao svoja četiri konja: obogatio se za još četiri stotine dolara. Bilo je to više novaca nego što su posjedovali Jay Gould ili Russell Sage kad su počeli.

Prezime Kettleman koje je nastalo od izgovora riječi »cattleman« (govedar)

izmislio je Flint kad je dječak počeo ići u školu. Mali nije imao svoje pravo ime i prezime...

Vlak je ponovno zazviždukao. Ustane i protegne se, što je izazvalo pažnju mlade žene.

— Ima još dosta do Alamitosa — reče djevojka.

Osmijeh ozari njegovo lice:

— Ne treba se brinuti za stanice, već za skretnice — odgovori.

Zamijetio je njen zbunjen izraz, ponovno se osmjehnuo i nemarnim korakom krenuo prema stražnjem dijelu vagona. Obrišao je laktom paru na staklu, pogledao kroz prozor, ugledao rijetke zvijezde na nebu i travu poleglu pod vjetrom. Snijeg je pokrivao rub željezničkog nasipa.

Nancy Kerrigan, zbunjena njegovim odgovorom, razmišljala je koliko ima istine u putnikovim riječima. Koliko ljudi griješi pri akretanjima u životu... Možda i ona... Ponovno je pogledala mršava neznanka. Nije pružao izgled zapadnjaka. A ipak je to bio. Mršav, divlji, ali zavodljiv.

James T. Kettleman je ponovno sjeo na svoje mjesto. Još deset minuta...

Tijekom petnaest godina nakon one slavne noći u Crossingu, on je svojih nekoliko početnih dolara pretvorio u lijepu hrpu od nekoliko milijuna, stvarajući na svom putu mnogo neprijatelja, ali ni jednog prijatelja. Oženio je ženu s kojom nije imao djece, ali je znala pripremiti njegovo ubojstvo.

Sad je napuštao taj život isto onako kao što je i ušao u njega, ne ostavivši za sobom ništa vrijednog pažnje i ne odnoseći ništa, čak ni neku dragu uspomenu.

Trideset godina ranije — imao je tada dvije godine — kupili su ga kod neke kolone spaljenih pionirskih kola, iza grma koji ga je sakrio očima Komanča na ratnom pohodu. Nitko iz karavane nije preživio da bi mogao reći tko je. Što se tiče onih koji su ga pronašli, oni se nisu niti brinuli da to saznaju. Tijekom daljnje četiri godine prelazio je iz jedne obitelji u drugu, sve dok ga jedne studene noći nisu napustili na jednoj ulici neke selendre na Zapadu.

Kettleman ponovno pođe prema stražnjem dijelu vagona, pogledavši prije toga suputnike. Svi su spavali, barem prividno. Vlak je usporio jer je nailazio jak uspon. Uprtivši torbe i naprtnjaču prede prag vrata i oprezno ih zatvori za sobom. Zvijezde su žmirkale na gotovo vedru nebu, vlak je ponovno zazviždukao, a vjetar odnio zvižduk daleko prema pašnjacima na visoravnima.

Tada je bacio svoje vreće na nasip, opkorao ogradu na platformi vagona, trenutak oklijevao a onda okrenuo glavu i posljednji put pogledao u unutrašnjost slabo osvijetljenog vagona. To je kraj svega... početak ništavila. Prebacio je i drugu nogu preko ograde i spustio se na nasip.

Neko je vrijeme nepomičan promatrao stražnja crvena svjetla vagona koji se polako udaljavao, a onda nestao iza zavoja. Iza sebe nije ostavio ništa osim slabog podrhtavanja željezničkih tračnica i zvižduka lokomotive. Uskoro je i to utihnulo.

Bio je to kraj Jamesa T. Kettlemana, svršetak jednog imena koje je bilo poštovano i kojega su se bojali. Našao se na istoj točki kao i mnogo godina ranije, bez imena i bez prošlosti.

»Zbogom« promrmljao je premda nikoga nije bilo da čuje pozdrav, nikoga da bi ga se sjećao...

Bacio je naprtnjaču na leđa, uzeo vreće, sišao niz travnatu padinu nasipa i krenuo ravnicom prema visokom vrhu planine okrunjenom stablima.

Izenada ga probode oštar bol. Skamenio se. Osjeti slabost, gađenje, potrebu za povraćanjem. Padne na koljena i potpuno iscrpljen stane se savijati od boli i strahovitih grčeva. Nikad nije imao tjelesnih boli pa ga je sve što mu je oduzimalo snagu strahovito pogađalo, jer mu je njegova snaga bila jedino dobro. Sada, nadomak kraju, očajnički se podsjećao da mu je snaga i te kako potrebna, možda više nego ikad ranije.

Udolinica među borovima pružila mu je zaklon od oštra vjetera. S mukom je pronašao suho granje, zapalio vatru i pristavio lončić s vodom. Preodjenuo se: navukao je farmerke, vunenu košulju, kožuh od ovčjeg runa i čizme s niskim petama, prikladne za pješaćenje,

opasao se pojasom za kojim su bila dva reolvera.

Keuolueri, Smith & Weason promjera 44 oih su najbolje kvalitete. iz naprt-njace je tada izvukao snaznu karabin-ku, izradenu po narudzbi a onda i omluenu lovacku pusku.

Na lezaj od borovih grana i iglica prostro je pokrivaee. Pregledao je zaine u vrećama. Ma koliko se trudio da ponese što manje najpotrebnijih stvari, priijag mu je ipak težio otprilike etnaeset kilograma...

Polako je srkao laku juhu, sve dok mu se nije smirila bol što mu je priklještila želudac. Tada je vreće odnio u oplažnje grmlje i sakrio ih.

Lagani vjetar počeo je gibati grane borova, negdje u daljini odjeknuo je slabi zov, a onda je uslijedio pucanj. Zavlada tišina.

Njegova se vatra mogla zamijetiti samo na udaljenosti od nekoliko metara i bio je zadovoljan što je sacuvao toliko spretnosti iz starih dana i bivseg života. Potrazio je još drva da može od vremena do vremena primećnuti vatru a onda se uvukao pod pokrivaee.

Svaki je stupanj njegova nestanka bio veoma pažljivo pripremljen. A da se na tržištu uopće nije zamijetilo, premjestio je novac, prenio akcije i poduzeo potrebne mjere da može namiriti svoje potrebe bude li živio dulje nego što je predviđao.

Prilikom posjeta svojoj farmi u Virdžiniji svratio je u Baltimore i ondje se posavjetovao sa svojim advokatom, bivšim sucem Vrhovnog suda. Pošto je napisao oporuku, izdao je potrebne upute kako treba upravljati njegovim imanjem.

— Moram otići — rekao je — jer sam saznao da mi ostaje još malo života. Ako se ne vratim u roku od sedam godina, proglasit će me zakonski mrtvim pa će na snagu stupiti odredbe nabrojane ovdje.

— Pretpostavimo da umrete prije toga roka. Što onda?

— Želim da se ništa ne poduzima prije nego prođe sedam godina. Kao što vidite, pobrinuo sam se i za ženu.

— Poznajući vaše mogućnosti — prošaptao je sudac — čini mi se da ste joj ostavili zaista malo...

— Povjerit ću vam nešto, što nisam rekao nikome: prošlog me tjedna u Saratogi moja žena pokušala ubiti uz pomoć svog oca. Naći ćete u blagajni izvještaje agencije Pinkerton kao i moju izjavu.

— Postoji rastava braka.

— Oni bi se tome protivili. Uostalom, moglo bi se dogoditi da ne živim dovoljno dugo da dočekam rastavu. Nadalje, vjerujem da će me ponovno pokušati ubiti, jer im nisam rekao sve što sam saznao i jer je njezinom ocu hitno potreban novac za mračne spekulacije koje sprema.

Bacio je papire na stol i dodao:

— Nikad nisam imao prave obitelji, gospodine, a slabo sam poznao žene. Bio sam osamljen čovjek, moja me buduća žena okružila pažnjom i tada sam osjetio neutaživu želju za porođcom... Bojim se da sam bio previše naivan. Sada sam svjestan kako ju je njezin otac natjerao da se uda za mene jer se nadao da će dobiti točne podatke o mojim djelatnostima. Međutim, nisu znali jedno: svi su se poslovi obavljali u mojoj glavi. Nikad nisam o njemu raspravljao glasno i nikad ništa ostavljao na papiru.

Pošto se vratio u New York obustavio je sve svoje poslove, kupio gradilišta, akcije u željezničkim kompanijama. Položio je novac na mjesta do kojih je u slučaju potrebe mogao lako doći i izabrao ime na koje će mu slati svu poštu. Zatim je sam sebi, na to ime, na dvije različite adrese, poslao po sanduk knjiga i dva paketa stvari koje bi mu mogle biti od koristi.

Sa svojim je odvjetnikom u Baltimoreu dogovorio šifru za posebne transakcije i neke prijenose nekretnina. Napisao je čekove kojima je predviđao gašenje bankovnih računa u određene dane nakon njegove eventualne smrti ili nestanka.

Onda je, kao i uvijek, onako usput rekao da odlazi u lov u Virdžiniju i napustio New York.

Budući da ga njegova žena nikad nije pratila, nije se iznenadio što ona ništa ne pita. Čuvao se, dakako, da se ne sazna kako je doznao za zavjeru protiv sebe...

Ni njegova žena ni njezin otac nisu ni izdaleka slutili s kakvim čovjekom imaju posla. Atentat je trebalo izvršiti za vrijeme jedne partije karata. Najmljeniji ubojica bio je neki profesionalni kartaš s brodova na Mississippiju, kojemu su, uspije li u naumu, obećali slobodu, pošto će se utvrditi da se radilo o opravdanju samoočrani.

Kartaš je znao pr:ću o krvoproliću u Crossingu, ali nije niti pomišljao da postoji neka veza između mladića iz saluna u Crossingu i novčara iz New Yorka.

Tijekom partije Kettleman je pokazao izvanrednu, potpunu hladnokrvnost prvorazrednog igrača pokera, i profesionalac je uskoro shvatio da ga nadzire i raščlanjuje mnogo jači duh. Kad su položili karte na stol, kockar je prema primljenim uputama otvoreno optužio Kettlemana da vara ali Kettleman nije pokazao nikakvo uzbuđenje ni ljutnju, pa se profesionalac zabrinuo.

Ništa se nije odvijalo kako su urotnici predvidjeli i kartaš je uskoro povjerovao da Kettleman zna sve o njihovim namjerama i planu, i sustavno odbija da uzvрати. U svom ludom nastojanju da što prije izazove gužvu, profesionalac se zaboravio i izgubio priličnu svotu novaca.

Prestravljen, ustanovio je da ga je namagartio netko vještiji od njega. Gubio je više od šest tisuća dolara. Dignuo je pogled prema Kettlemanu.

— Što ste tražili to ste i dobili — rekao je Kettleman.

Profesionalac je obliznuo suhe usnice. Čelo mu je orosio znoj.

— Tražili ste gužvu — uporno je nastojao Kettleman. — Zašto?

Kraj stola nije bilo nikoga.

— Ubit ću vas — rekao je kartaš.

— Ako želite prekinuti igru, možemo podijeliti bank. Zaboravit ću vaše riječi.

Kao dobar igrač kartaš je trebao prihvatiti ponuđenu priliku, ali je kantanje bilo samo dio njegovih djelatnosti. Osim toga imao je i svoj ponos.

— Nemoguće. Platili su mi.

— Postoji i drugi način da čovjek osigura svoju egzistenciju. Vi ste izabrali krivi način. Pružam vam posljednju šansu. Napustite ovo mjesto.

— Dao sam svoju riječ, primio sam novac.

Kettleman je pokazao potpunu ravnodušnost.

— U tom slučaju, recite kad budete spremni.

Profesionalac je naglo ustao i odgurnuo stolicu.

— Ako tvrdite da varam, onda ste najobičniji lažac! — rekao je i posegnuo za revolverom.

Svi su vidjeli da je uspio zgrabiti revolver, svi su opazili da ga je izvadio iz navlake, a onda je počeo izkašljavati krv, njegova se bijela košulja zarumenjela, dok se smrt već ocrtavala u crtama njegova lica.

Kettleman se nagnuo nad njim.

— Nisam vas htio ubiti. Tko vas je unajmio?

— Vaša žena — odgovorio je kartaš. — I njezin otac.

Kettleman je htio otići, ali ga je umirući uhvatio za ruku:

— Moram znati tko ste vi...

Kettleman je oklijevao. I onda je progovorio po prvi put nakon strašne noći u salunu u Crossingu.

— Ja sam mladić iz Crossinga!

— Nebesa!

Kartaš je bio uzbuđen. S mukom se počeo dizati, htio je govoriti, a onda je pao mrtav.

— Sve sam vidio, gospodine.

Kettleman se okrenuo. U svom subesjedniku prepoznao je nekog čovjeka utjecajnog u vladinim krugovima.

— Billi ste prisiljeni...

— Zao mi je što se to dogodilo — odgovori Kettleman. — Hoćete li biti ljubazni i voditi računa da ovaj gospodin dobije dostojan pogreb? Sve troškove snosim ja.

Pošto je stigao na svoje imanje u Virdžiniju, nije gubio vrijeme. Presvuкао se, uzeo prtljagu, popeo se najprije na dillžansu a onda u vlak.

Kad budu otkrili njegov nestanak, on će već biti daleko, u svom skrovištu u Novom Meksiku...

Bilo je veoma hladno. Ustao je, dodao drva na vatru.

Miali su mu se vratile mladoj djevojci iz vlaka. Pokazala je izvanredno samosavladavanje, a istodobno je bila

puna vedre ljepote koju je teško zaboraviti.

Onda se sjetio svoje žene i začudio se samome sebi kako je mogao biti toliko naivan, lakovjeran. Njegova ga mladost nije dobro pripremila za društveni život. Bacio se u poslove kao što se bacio u život, punom snagom, naoštivši čaporke. Hladan i nemilosrdan račun-džija, sve je podredio uspjehu, ne pouzdavajući se ni u koga, uvijek spreman na napad.

Bilo je to doba igre, spekulacija, burzovnih i novčanih podvala, bogatstva bez budućnosti. Rudokopi, željeznice, parobrodarska društva, spekulacije s gradilištima, industrijama... u svemu je tome imao prste, premještavajući na brzinu svoje figure, pregovarajući iza kulisa, radeći i po dvadeset sati na dan.

Ponekad bi ga neka neodređena zebnja i nemir gurnuli da potraži topli ljudski dodir, ali bi uvijek prigušio tu potrebu, stideći se prolazne slabosti, koja ga je navodila da bude dobar prema podređenima i tuđincima.

Iz svoje je mladosti sačuvao samo neke neodređene uspomene. Jedina je stvarnost iz tih vremena bio Flint.

Znao je da su ga našli pokraj spaljene karavane. Sačuvao je nejasno sjećanje na nekog muškarca i ženu što su neprestano pili i svađali se. Kad je bila trijezna, žena je bila nježna s njime, ali kad bi se napila postala bi plačljiva, ili bi naprosto zaboravila da postoji. Tako je okusio glad.

Kad su mu bile četiri godine čuo je pucanj koji je uništio jedini svijet koji je do tada znao. Ušao je u susjednu sobu i našao ženu na podu. Često ju je vidio na podu, ali ovaj put je ležala u svojoj krvi. Onda su došli neki ljudi i odveli ga.

Zatim je dvije godine živio na nekoj farmi, slabo jeo i bio svjedokom neravnopravne i unaprijed izgubljene borbe protiv velikih stočara. Jednog su ga lijepog dana vlasnici farme u svojoj surovoj borbi za opstanak naprosto ostavili na jednoj ulici neke selendre na Zapadu.

Sjedio je drhtureći na noćnoj studeni, kad je kraj njega projahao neki čovjek odjeven u bizonsku kožu. Projahao je ali se ubrzo vratio.

Sjećao se sivih i hladnih očiju, neobrijana lica i pitanja koja mu je neznana postavljaao. Odgovorio je bez oklijevanja i iskreno, jer je jedino tako i znao odgovarati. Jahač se nagnuo u sedlu, podignuo ga na konja a trenutak kasnije mu u salunu na dnu ulice kupio perece i tanjur juhe. Bio je uvjeren da nikad u životu nije jeo ništa bolje i ukusnije. Pošto je pojeo, zaspao je.

Kad se probudio, bio je na sedlu pred neznancem. Putovanje je trajalo nekoliko dana i to uvijek putevima kojima je rijetko tko prolazio.

Neznanaac ga je odveo u veliki grad i povjerio ga nekoj ženi. Sutradan je Flint otišao.

Zena je bila dobra. Odvela ga je u školu. Primili su ga. Ostao je u te žene osam godina.

Teško je učio. Ostali su mu se učenici stalno rugali. Ali, po prvi put je u životu spavao u pristojnom krevetu i redovito jeo. Slutio je da će jednog dana morati napustiti školu i vjerovao je da će ga ne bude li učio, ranije istjerati.

U desetoj je godini otkrio dvije stvari istodobno: najprije knjižnicu, a onda svijest da je izazvao znatiželju svojih učitelja. Spoznao je da mu čitanje pomaže da bolje uči i sam sastavlja zadatke. Tako je otkrio divan svijet knjige.

Njegovi su drugovi pripadali bogataškim obiteljima, a on je odgoj stekao na Zapadu. Obasipali su ga pitanjima, ali on nikad nije odgovarao.

Tijekom dugih jahanja Flint ga je naučio sve što je znao i to je zapečatilo njihov budući zajednički život.

»Nikad ne dopusti da prozru, pogode tvoje osjećaje i misli. Saznaju li što osjećaš, znat će kako da te rane, a kad te jednom rane, započet će ponovno.

...Ne vjeruj nikome, pa ni samome sebi. Povjerenje je znak slabosti. Ne znači da su ljudi zli, ali su kukavice ili plašljivci. Budi jak. Budi vlastiti gospodar. Sljedi svoj put, ali ma što radio, ne sukobljuj se izravno s uvjerenjima drugih ljudi... Čuvaj svoje znanje za sebe i nikad ne uči nikoga. Ne dopusti da ljudi proniknu stupanj tvoga znanja, a više od svega proučavaj ljude. Za vrijeme cijelog svog života

nalaziti ćeš na ljude koji će te pokušati spriječiti da odeš onamo kamo želiš, jedni iz mržnje, drugi toliko da proturječe ili zbog nesposobnosti...

Onog dana kad ga je direktor škole pozvao k sebi, osjetio je paniku. Direktor je bio strog i hladan čovjek iz Nove Engleske.

— Zao nam je što odlazite — reče. — Bili ste odličan učenik. Sad imate veću naobrazbu od mnogih naših rukovodilaca, kako poslovnih ljudi tako i političara. Iskoristite pravilno te svoje sposobnosti.

Direktor je trenutak zastao a onda nastavio:

— Došli ste k nama u posebnim okolnostima, uz preporuku ljudi koje cijenimo. Ne znamo ništa o vašoj obitelji...

Dječak ni jednom nije bio iskoristio godišnji raspust. Dok su se njegovi drugovi vraćali svojim ognjištima, on je ostajao u školi, sjedio sam u knjižnici i čitao.

— Na vašem mjestu nastavio bih sa čitanjem. Knjige su prijatelji koji vas nikad neće iznevjeriti. Ulazite u neprijateljski raspoloženi svijet. Ne zaboravite: poštenje je iznad svega, poštenje i ime bez mrlje. Pazite na svoje dostojanstvo... Prema mome mišljenju, vama nedostaje bitan elemenat da budete sretni: vi ne razumijete dobrotu...

Direktor je čeprkao nešto među papirima na stolu i dodao:

— Ja to znam, jer je ni ja nisam nikad razumio, shvatio. To je bila velika praznina u mojem životu i dugo je trebalo da to ustanovim. Želim da vam za istu stvar bude potrebno manje vremena.

Pružio mu je omotnicu:

— Ovo je bilo uz pismo kojim je zahtijevano da završite školu...

Kettleman je pričekao da bude sam kako bi otvorio omotnicu. Sadržaj je bio kratak i jasan:

»Sjedio si na ulici kad sam te vidio i bio si gladan. Ja sam te hranio. Mislio sam da će ti biti potrebna naobrazba i poslao sam te u školu. Svake sam godine plaćao za tebe. Sada si dosta star da donosiš odluke. Ja ti više

nemam što pomoći. Ako hoćeš, dođi u Abilene.

Flint

U pismu je bilo pet novčanica po dvadeset dolara. Budući da nije znao što da radi, spremio je prtljag i otputovao u Abilene.

Ondje nije našao nikoga tko bi se zvao Flint.

Nakon nekoliko dana traženja, naišao je na nekog vlasnika bara koji ga je odmjerio kritičkim okom i predložio mu da ostane u blizini.

U školi — odgojilištu za mlade džentlmene — naučio je jahati. Sada se zaposlio u nekog uzgajivača stoke. Njegov je zadatak bio da zaustavlja stoku koja pokuša pobjeći. Ziveći s kaubojima stekao je dragocjena znanja i iskustva.

Nakon tri mjeseca stoku su prodali, pa je dobio posao u štali za iznajmljivanje konja. Ondje ga je našao Flint.

Među borovima zavijao je vjetar. Kettleman je podstaknuo vatru i ponovno se zavukao pod pokrivače. Vatra je pucketala, ugljevlje se crvenilo... Dignuvši pogled prema nebu ugledao je osamljenu zvijezdu. U daljini je odjeknuo topot nekog konja.

Razmišljajući kako je još tridesetak milja daleko od Flintova starog skrovišta, zadrijema...

Naglo se probudio napetih čula. Začuo je neki udaljeni zov a onda tako bliz odgovor da je skočio na noge.

— Ne može biti daleko! Pretražite šumu!

Brzo je navukao čizme, zakopčao pas oko mršava struka, obukao kožu. Pošto nije stigao ukloniti tragove svog boravka, zadovoljio se time da se sakrio u tami, ali ne bez puške.

U grmlju su zapucketale grane. Uskoro se probio jedan jahač, odmah za njim i drugi.

— Prokletstvo! To nije njegova vatra! Nije imao vremena!

— Možda ga je netko čekao?

— Ma tko bio — glas drugog jahača bio je strog, zapovjednički, — nema što tražiti na mojem imanju. Bacite te pokrivače u vatru!

Kettleman je izronio iz tame s uperenom puškom.

— Pokrivači su moji!

A da nije prestao gledati jahača baci nešto granja na vatru i ona veselo zaplamsa.

— A ako ih ovaj čovjek dirne, izbacit ću vas iz sedla!

— Tko ste, dovraga, vi? — upita promuklim glasom stariji jahač. — I što radite ovdje?

— Brinem se o svojim poslovima. Najbolje će biti da i vi to učinite.

— Ali vi ste na mom zemljištu. I ja se brinem o svojim poslovima. Napustite ovo mjesto i to odmah!

— Fućkam ja na to!

Čovjek kojeg su nekoć nazivali Kettlemanom osjeti u sebi neku podmuku i divlju radost. Tako, sad će umrijeti. Zašto umirati u krevetu kad može u ljepoti, s puškom u ruci, uz zaglušni prasak. Kao Flint ..

— Vi lažete kad tvrdite da je ovo vaša zemlja. Ovo područje pripada željezničkom društvu. A sada me dobro poslušajte: fućka mi se tko ste vi. Meni se ovdje sviđa. Raspalite iz pušaka jamčim vam da ćete za tren izletiti iz sedla!

Bili su iznenađeni tom srdžbom. Uperene puške, na udaljenosti manjoj od dvadeset metara, predstavljao je uostalom prejaki argument.

— Čini se da ste prokletu odlučni, prijatelju.

Stariji jahač, zacijelo zemljoposjednik, bio je oprezan, svjestan da ima posla s opasnim čovjekom i predosjećajući nešto nerazumljivo u njegovu bljesu.

— Tko ste vi?

— Čovjek sam koji voli spavati u miru a vi jašete planinom i derete se kao ludaci. U redu, dopuštam da gonite nekoga, ali uz buku koju činite, zacijelo se već dobro sakrio i nećete ga tako lako naći. Ponašate se kao banda zelembača bez mozga.

— Nije li to malo presmioni govor za stranca?

— Ova puška nema ničeg tuđeg. Može čak postati veoma familijarna.

— Dolje imam dvadeset ljudi. Što ćete učiniti?

— Samo dvadeset? Po buci koju izazivaju mislio sam da ih ima osamdeset. E, vidite, skinuo bi ih pola tuceta prije nego što bi shvatili što se događa. Što se tiče ostalih, pobjegli bi kao zečevi, čim bi saznali da ste vi stradali i više nema tko će im platiti.

Kroz mrak je odjeknuo glas:

— Gazda, je li sve u redu?

— Rećte im neka idu za svojim poslom. A onda ćete i vi poći za svojim.

Jahač je okrenuo glavu i doviknuo:

— Odlazi, Sam. Dolazim za časak. Sve je u redu.

Onda se okrenuo prema Kettlemanu.

— Imate nešto što ne mogu shvatiti u svemu ovome. Kako to da ste došli ovamo, i zašto? Što zapravo želite?

— Ništa. Ama baš ništa.

Gazda je sjašao i rekao svom pratiocu:

— Idi i pomogni ostalima. Bud. Stići ću vas u White Rocku.

Bud je oklijevao.

— Sve u redu, Bud, ovaj nam čovjek neće zadavati glavobolju.

Nikad ne napadaj čovjeka koji ne cijeni svoj život, jer će uvijek biti u prednosti pred tobom...

Omalen, četvrtastih ramena, imao je prerano posjedjelu kosu i noslo je brkove. Njegove crne i tvrde oči pažljivo su proučavale Kettlemana.

Očito zbunjen ogledao se po logorištu tražeći kakav trag. Ugledao je veliku lovačku pušku.

— Lijep komad. Vjerojatno je teško nabaviti municiju.

— Imam je dovoljno i za prodaju.

— Vidim

Rančer je izvadio i pripalio cigaretu.

— Čovjek s ovakvom puškom... ovaj... kao dobar strijelac... mogao bi zaraditi dosta novaca.

Kettleman se počeo ozbiljno dosadivati. Zora je bila na pomolu a njemu je odmor bio prijeko potreban. U svakom slučaju razgovor o novcu ga je razdraživao.

— Ime mi je Nugent. Stočar sam.

— U redu.

Nugent je bio naviknut da ga poštuju i Kettlemanova ga je nestrpljivost dovela do očaja. Vjetar je rasplamsao vatru. Da bi dobio vremena za razmišljanje, nabacio granja na vatru. Prislu-

stvo ovog čovjeka mora imati neki razlog. Nijedan kauboj nije mogao sebi priuštiti takvo oružje. Samo je lovačka puška vrijedila nekoliko stotina dolara.

— Čini mi se da ste rekli nešto o tome da ova zemlja pripada željezničkom društvu?

»Vidi vraga«, reče u sebi Kettleman, »sad hoće još nešto izvući iz mene!« Osmjehne se. Mnogo veći stručnjaci od ovog rančera slomili su zube pokušavajući nešto izvući iz njega.

Slegnuo je ramenima.

— Najmanje polovica zemlje uzduž pruge pripada željezničkom društvu, zar ne?

Nugent nije bio zadovoljan odgovorom. Sumnjao je da mu se neznamac podruguje, a tu misao nije nikako mogao podnijeti. Nije bio navikao da ga smatraju nečim što se može zanemariti. Osim toga, te čizme s niskim petama, ta nova odjeća, sve se to nikako nije uklapalo u ovaj kraj...

— Nikad dosad nisam upoznao nekoga tko ne bi imao baš nikakvu želju...

— Pogledajte mene, taj sam.

Nugent je ustao. Ustao je i Kettleman.

— Ne volim ljude koji sa sobom vuku brojnu pratnju.

Stvarno bijesan, Nugent je kratko odgovorio:

— Pa to čini i policija.

— Ali vi ne predstavljate zakon. Smatram da je čovjek koji sam ne može srediti svoje račune, kukavica.

Nugent je problijedio. Morao se svladati da ne izvuče revolver. Ali, u njemu nije bilo ničeg borbenog i toga je bio svjestan.

— Savjetujem vam da nestanete. Ne podnosim bezobrazne strance.

Kettleman je namjerno glasno zijevnuo.

— Gubite se oдавде, želim spavati.

Nesposoban da nađe odgovor koji ga ne bi stajao života, Nugent pođe prema svome konju i uzjaši.

— Još ćemo se vidjeti — obeća pošto se smjestio u sedlu. — Kad ne bih morao tražiti onog bespravnog doseljnika, ja bih...

— Bespravni kolonist? (Kettleman se otvoreno nasmije.) Niste li vi bespravni squatter, kolonist? Nemate ni jednog

pedija pašnjaka. Došli ste ovamo prije nekoliko godina i dotjerali svoju stoku na zemlju koja vam ne pripada. A sad se usuđujete nešto govoriti o squatterima! Vi ste umišljena sitna dušica koja se pravi važna. A sad, potegnite!

Zaslijepljen srdžbom Nugent okrene konja i bijesno ga podbode ostrugom. Tako mu svega, potražiti će svoju ekipu i vratiti se...

Odjednom mu nešto padne na um. Sledio se od te pomisli.

Otkud stranac zna sve to? Tko je on?

Kettleman je brzo smotao pokrivače, uprtio naprtnjaču, zgrabio karabinku i lovačku pušku i krenuo uzduž bila. Ostalo je još malo do zore, ali nije želio biti iznenađen u snu odlučiti li se Nugent vratiti sa svojim ljudima.

Thomas S. Nugent... Znao je to ime iz svojih dosjeka. S posebnom je pažnjom pokupio sve podatke o rančevima u blizini Flintova skrovišta.

Blijedosiva svjetlost već se prostirala kad je izišao iz udoline s borovima.

Bio je preteško natovaren za dugi hod koji ga je čekao, ali bolovi ga nisu bili uzdrmali. Uvijek je bio snažan, mnogo se bavio gimnastikom u New Yorku, izlazio je koliko je mogao u šetnje, a da se o lovu u Virginiji i New Jerseyu i ne govori.

Prešao je svega nekoliko stotina metara kad je naletio na progonjena čovjeka.

H

Kad je vlak usporio i zatim stao, Nancy Kerrigan otvori oči. Bilo je lijepo ponovno biti kod kuće, usprkos lošim vijestima koje je nosila iz Santa Fea.

Čovjek s kosom boje slame već je stajao. Zamijetila je njegovo sitno lice, tanku bijelu brazgotinu iznad jedne od obrva. Bio je snažan a način na koji je vezao pojas pokazivao je vještinu stečenu dugim iskustvom.

Još ga nikada nije vidjela, ali je dovoljno dugo živjela na Zapadu pa je mogla odmah ocijeniti kakvoj vrsti ljudi pripada. Nakon rata pokrajine Lincoln i borbi Land-Grant, mnogi su nalik ovome navalili u Novi Mexico.

Širile su se glasine da se u Tontonu u Arizoni spremaju neki neredi.

Ali ovaj čovo očito nije išao za Tonto jer je sišao u Alamitosu.

Osjetila je da je neznamac pažljivo motri. Onda je pogledao klupe u dnu vagona i ona se nesvjesno okrenula. Putnik koji je još male prije sjedio iza nje, sada je nestao.

A ipak, prije Alamitosa nije bilo nikakve druge stanice a ovo je bio jedini putnički vagon...

Očito zbunjen nečim što nije shvaćao, snažni je neznamac ponovno pogledao Nancy a onda se činilo da će progovoriti. Nancy je uzela svoju torbu i krenula srednjim prolazom.

Neki onizak čovjek, zbijen, odjeven u crno odijelo i ružičasta lica zurio je u nju veoma neugodnom upornošću. Slutila je da zanimanje koje pokazuje za nju ne može zahvaliti samo činjenici što je žena.

Nancy Kerrigen je zaista bila »kod kuće«. Iako je posjećivala škole na Istoku, njezine su se misli i osjećaji vrtjeli oko Alamitosa i visoravni ovog divljeg i slobodnog kraja.

Na svome ranču Kaybar provela je veći dio života, ondje se osjećala posve sigurnom. Sada je ta sigurnost bila uvelike ugrožena. Nikad nije niti pomislila da bi to bilo moguće. I zaista, u pitanju je bila sva njezina budućnost.

Ed Flynn ju je čekao na peronu. Uzeo je njenu torbu i djevojku odveo do kola. Flynn je bio došao na Zapad s Nancynim ocem i stricem i pomogao im da osnuju ranč Kaybar. Nakon očeve smrti uzela ga je za nadzornika. Nije bio poslovan čovjek ali je odlično izgajao goveda, poznavajući bolje nego itko pašnjake i stoku.

Nancy ga upozori na čovjeka s kosom boje slame. Flynn reče posve mirno:

— Svatko tko plati kartu ima pravo voziti se u prvom razredu. Ovaj se čovjek zove Buckdun.

Ime Buck Dunn, skraćeno u razgovoru na Buckdun, bilo je ušlo u legendu. Profesionalni izazivač gužve, prigodni lovac na ucjene, cijelo je vrijeme bio i plaćeni ubojica. Njegov dolazak uvijek je značio da će uskoro doći do borbe bez milosti.

Dok je pomagao Nancy da se popne na kola, Flynn je dao neprimjetni znak dvojici kauboja s ranča Kaybar, koji su se postavili pred ulazom u trgovinu. Sišli su nemarnim korakom i uzjašili svoje konje. Bili su to Pete Gaddis i Johnny Otero.

— Oružana pratnja?

Mračna izgleda Flynn je kimnuo glavom.

— U dva tjedna ovdje se mnogo toga izmijenilo.

— Neugodnosti?

— Nugent je izgubio pedeset mladih bikova. Išao je njihovim tragom prema jugu, uzduž lanca Malpas; i ondje su se otisci iznenada rasplinuli.

— Kradljivci? (Nancy to nije mogla vjerovati.)

— Kad smo vaš otac i ja došli u ovaj kraj, nismo, osim Indijanaca, imali susjeda u krugu od stotinu milja, ali se promjene brzo odvijaju. Da, kradljivci su prešli u akciju. I to po prvi put.

Nancy je domahnula rukom Gaddisu i Oteru.

Johnny Otero, podrijetlom iz Novog Meksika, odrastao je na njihovu ranču, gdje je njegov otac bio jedan od prvih namještenika. Njegova obitelj, koja je prije stotinu godina došla iz Meksika, živjela je u blizini Santa Fea prije nego što su se prvi iseljenici Pilgrimist iskricali u Plymouth Rocku. Sada, u njegovoj devetnaestoj godini, Johnnyja su smatrali najboljim strijelcem puškom u cijelom kraju.

Pete Gaddis je radio na ranču samo četiri godine a bio je poznat kao tvrd čovjek. S oružjem je prijetio na pruži Cheyenne-Deadwood. kasnije je bio pomoćni šerif u nekom stočarskom kraju gdje nježnost nije bila previše na cijenjenu a sudjelovao je i u ratu za pašnjake. Onizak, solidno građen, bio je izvanredan radnik na ranču.

Flynn zapali cigaru štiteći rukom plamen žigice.

— Burris i dva stranca postavili su zahtjev na priznavanje vlasništva za dio Nugentova pašnjaka, tvrdeći da se radi o vladinoj zemlji koja može biti prodana. Vi znate kakav je Nugent čovjek. Najlutio se, izazvao ih pa je došlo do gužve. Doseljenici su se dobro držali i ubili jednog Nugentovog jaha-

ča. Jedan je stranac poginuo a jučer sam saznao da Nugent i njegova ekipa progone drugog koji je krenuo prema Istoku.

— Što je bilo s Burrisom?

— Pobjegao je u Alamitos, kao da mu je netko potpalio vatru pod stražnjicu. Pustili su ga da pobjegne.

— Mislite li da Port Baldwin ima veze s tim squatterima? — upita Nancy.

Flynn se skamenio. Otresao je pepeo s cigare i nakon kratkog vremena odgovorio:

— Nikad nisam niti pomislio na takvo nešto. Ima u vama nečega što je posjedovao i pukovnik, Nancy. Da, moglo bi se reći da ste pljunuti pukovnik...

Pošto je ostala sama u sobi, Nancy je skinula igle sa svog šešira i hitro popravila frizuru, misleći pri tom na rezultate svog dvotjednog putovanja.

Službeno, bila je otišla u Santa Fe u uobičajenu kupovinu. U stvari, glavni joj je cilj bio da se savjetuje s odvjetnikom svog oca.

Za Nancy je ranč Kaybar predstavljao jednu od rijetkih stalnih stvari u ovom svijetu koji se mijenja, sve do dana kad je posve slučajno u Alamitosu čula razgovor dvojice trgovačkih putnika. Raspravljajući o akcijama gradilišta, suglasili su se da su one veoma privlačne.

To je zagolicalo njezinu sumnjičavost. Otišla je u ured svog oca, otvorila veliki čelični kovčeg i iz njega izvukla račune, uplatnice, isplatne liste i liste troškova, projekte o budućim radovima, ali dokumenta o vlasništvu na ranč Kaybar nije bilo.

Otac je veoma pažljivo čuvao sve papire i da je dokument o vlasništvu postojao, nalazio bi se upravo ovdje.

U doba kad su se njen otac i stric nastanili na Zapadu, ljudi nisu razbijali glave s pravnim razmatranjima. Stali su ondje gdje je bilo vode, trave »zauzeli« zemlju po pravu uživanja. To pravo nitko nije dovodio u pitanje, osim nekoliko nomadskih Indijanaca. Pukovnik Kerrigan se nagodio s njima i kupio od njih zemlju. U nekoliko navrata, kasnije, on bi im u godinama nevolje dao poneko grlo stoke.

Dugo nije imao ni susjeda, ranč je rastao, stoka je odvođena prema istoku i prodavana vojsci ili odborima stručnjaka.

Njen otac i stric stigli su ovamo prije osamnaest godina, kad je Nancy imala tri godine, a ona je došla na imanje kad joj je bilo pet godina. U dva navrata, prije odlaska u školu, doživjela je napade Indijanaca Piuta.

Sada su kolonisti nadirali na Zapad i Kongres je povoljnim okom gledao na njihove zahtjeve za zemljom. Što je njen otac kupio svoju zemlju od Indijanaca nije značilo ništa, jer se uvijek moglo naći Indijanca koji će pobijati pravo onog drugog...

Ondje na brežuljku, zapadno od kuće, počivali su njen otac, strina i stric kao i tri kaubojka koja su poginula braneći ranč od indijanskih napada. Njihovi su grobovi bili uredno poredani uz ogradu malog groblja, na kojem su počivala i tijela devet Piuta i trojice Apaša s Bijelih planina.

Nancy je pažljivo pregledala crtež koji je njen otac tako pažljivo nacrtao. Ranč se prostirao od Continental Dividea do polja lave koja su sačinjavala Malpais a na jugu od željezničke pruge do Datil planina i obuhvaćao pedeset i sedam parcela. Osim nekoliko porazbanih pašnjaka što su davali sijeno za zimsku ishranu stoke, nijedna se parcela nije mogla smatrati poljoprivrednim područjem.

Dugo je proučavala crtež. Bila je to izvanredno precizna zemljopisna karta, jer je njen otac iskoristio svoje znanje oficira pionirskih jedinica u doba rata u Meksiku. Bio je točno označen svaki izvor vode kao i infiltracije i druga mjesta gdje se moglo naći vode u kišnim godinama. Život ranča — u stvari cijeli njihov život — ovisio je o vodi.

Od prve mladosti naučili su je da prihvaća svoje odgovornosti, da donosi vlastite odluke i da ih se drži.

»Svi mladi žele biti odrasli«, govorio je njen otac »ali razlika između djeteta i odraslog nije u godinama, nego u prihvaćanju odgovornosti za svoja djela.«

Bila je to pouka koja je donijela plod pa je ranč nakon smrti njezinog oca

dobro napredovao i pod njenim rukovodstvom. Ona je odlučila da se stvore napajališta, kako bi se stoci uštedjeli kilometri puta.

Išla je. Flynn je stajao kraj ograde i razgovarao s Peteom Gaddisom.

— Dodite trenutak, Ede — doviknula je. — A vi, Pete, ostanite u blizini. Moram i s vama razgovarati.

Kad je Flynn sjeo, tražila je kavu od Juane, dobre stare i vjerne Meksikanke. Onda je objasnila razlog svog puta u Santa Fe. Ed je bio veoma miran, nije ju gledao, već je na plohi stola crtao neke zamišljene likove.

— Ed — rekla je — moramo brzo djelovati. Ne sluti na dobro. Želim da položite zahtjev za vlasništvo na Iron Springs. Voljela bih kad bi Pete Gaddis postao vlasnik Blue Holesa a Johnny Otero Rock Housea. Od ranča ćete dobiti svu potrebnu opremu, a kad te zemlje zakonski prijeđu u vaše vlasništvo, mi ćemo ih kupiti od vas.

— Kako ćemo to učiniti? Ako svi odjednom navalimo u Santa Fe, ljudi će odmah gurnuti nos.

— Vi ćete odjahati do Horse Springsa i tamo sjesti u dilžansu. Vratite se istim putem. Bila bih zadovoljna da nitko ništa ne sazna o vašem odlasku.

Ed Flynn je pogleda ispod oka. Nije znao je li već dočula za njegovu vezu s Gladys Soper. Nancy je ponekad bila tako zagonetna. Možda je znala da on izdržava Gladys, a možda nije. Jedno je bilo sigurno: Gladys to nikad ne bi dopustila.

»Nitko neće pristati na to« rekla bi Gladys. To bi mogao biti izvor komplikacija.

— Želim da idete vi. Pošto vas poznaju, nitko neće stvarati poteškoće.

A Gladys je stvorila programe za nekoliko dana unaprijed. Njegovo će putovanje izazvati scenu i svađu a Gladys u takvim prilikama nije ugodna. Oh, kad bi barem postojao način...

— Osim toga, Ede, trebat će udvostručiti broj konja za jahanje. Od sada ćemo često putovati.

Željeznica je sve promijenila, pomisli Nancy. Istini za volju, ostvarila je lijep dobitak nabavljajući meso radnicima na pruzi u izgradnji. Ali otkad je

željeznička pruga puštena u promet, u ovaj je kraj navalilo dosta propalica.

A onaj čovjek iz vlaka s ružičastim licem i staklenim pogledom. Tko je on? Pošto je došao i zašto je htio na sebe svratiti njenu pažnju?

Je li znao tko je ona? Je li naslutio razloge njenog puta u Santa Fe?

III

Kettleman je zastao čim je ugledao čovjeka koji je ležao u grmlju. Naslonio se na bor i krajnjom pažnjom pregledao okolicu. Tek kad se uvjerio da je posve sâm, pristupio je neznancu. Ovaj je ležao na blagoj padini. Da je satima tražio ne bi mogao naći bolje mjesto gdje bi ostao neprimijećen.

Kettleman mu pride da ga pregleda. Nije bio mrtav: bilo mu je snažno udaralo. Zacijelo je izgubio mnogo krvi, ali je rana na ruci bila površinska.

Prikupio je nešto suha granja i zapalio vatricu. Zagrijao je vodu i oprao ranjeniku ranu. Čovjek je zastešnjavao i otvorio oči.

— Tko ste vi?

— Isto mi je pitanje postavio i Nugent. I vi biste dobro uradili kad biste napustili ovo zemljište, jer će se uskoro vratiti.

Neznanac je sjeo s naporom.

— Možete li ponijeti dvostruki teret? Moram se skrivati. Nugent se zakleo da će me ubiti.

— Zao mi je... Nemam konja. (Kettleman je natovario svoju prtljagu.) I ne pitajte me ništa, jer vi bolje poznajete ovaj kraj od mene.

— Niste mi od velike pomoći. (Ranjenik ga je promatrao s predbacivanjem.) Kako ću sam pobjeći?

— Kako znate. Ali, na vašem mjestu ja bih odmah krenuo, jer će vas Nugent zaista ubiti. Ne prebacujem mu ništa. Vi ne vrijeđate mnogo.

Lice ranjenika oblila je rumen srdžbe.

— Što vi znate o tome?

— Znam da sam vam oprao ranu, a vi niste smatrali potrebnim ni ti da mi kažete hvala.

Kettleman je ponovno uprtio prtljag i pokupio oružje.

— Onaj tko vas je unajmio, nesumnjivo je ostao bez pristojne radne snage.

Neznanac ga poprijeko pogleda.

— A tko vam kaže da su me unajmili?

— Ljudi vašeg soja uvijek su na nečijem platnom popisu — odgovori Kettleman — i rijetko kad se to isplati. A sada, snadite se.

Živo je zamaknuo za grmlje a onda naglo promijenio smjer i pošao prema najgušćem dijelu šume, dobro pazeci da se kreće sa što manje buke. Tada je ponovno krenuo prema zapadu, obišao ruševine nekog starog puebla, zastao i osvrnuo se na put koji je prešao. Nikakvog znaka, nikakvog pokreta. Proučavajući okolicu odlučio je nastaviti preko područja lave, putem za koji je bio gotovo siguran da je pust i na njemu neće nikoga sresti. Nađe li slučajno na Nugentove jahače, već će se nekako snati.

Sat kasnije ugledao je s jednog vrhunca dim lokomotive. Zrak je bio čist i svjež, s uživanjem ga je udisao punim plućima. Tamo dolje prema sjeveru uzdizali su se odsječeni vrhovi dviju mesas. Na jednoj je bila neka građevina iz čijeg se dimnjaka uzdizao dim. To je vjerojatno Acoma, Nebeski grad.

Krajolik je bio divan. Nebo modro, s ponekim čupavim oblacićem. Steta što mu preostaje još tako malo života...

Po prvi put je u svome životu osjetio istinsko žaljenje, koračajući i dalje elastičnim dugim koracima. Ali čemu ta sjeta, čemu se vezati za sve ovo, kad u njemu raste bolest izjedajući njegovu snagu. Najbolje je ipak otići bez ikakvih uspomena...

Na rubu mese Ceboletta morao je naći točku s koje se jedan greben pružao prema poljima lave. Ona je bila ključ puta što je vodio u Flintovo skrovište.

Nekoliko je puta zastao da se odmori, iako nije bio navikao da usporava hod pred ciljem. Ali, snaga mu je opadala, noge slabile. Ovo je bio težak teren za hodanje, nije se ni izdaleka mogao usporediti s lovačkim stazama u Virđi-

niji ili New Jerseyu. Otkad je iskočio iz vlaka, već se bio popeo kakvih tisuću metara.

Zaobišavši rub nekog gaja prešao je zaravanak prošaran malim jezerima i našao se dvadesetak metara daleko od točke koju je tražio. Pod njim su se prostirala zloglasna polja lave Malpaisa.

Crne i ružne rijeke stvrdnute lave krivudale su prema dolini poput ogromnih zmija. Ta mračna danteovska vizija pomagala je da se nasluti strahota erupcije vulkana Taylora i Tintera, u doba kad se niz padine slijevala živa vatra, izazivajući u Indijancu užas i stravu, tako da se još dugo nisu mogli smiriti...

Rijeka lave tekla je prema jugu uništavajući sve na svome putu, srušujući sa zemljom kamene kuće, napredujući u valovima preko brežuljaka, ostavljajući za sobom fantastične oblike.

Na nekim su se mjestima stvorile podzemne pećine u kojima je kasnije izraslo bilje — vrtače sa zidovima visokim pedesetak metara. Bili su to zeleni otoci u moru skamenjene lave.

U jednoj takvoj uvali Flint je našao svoje skrovište.

U dnu uskog prolaza — pukotine Kettleman nije zamijetio nikakva traga životu. Prolaz je bio tako uzak, da su čizme jahača zapinjale o sitne izbočine.

Staza je krivudala, naglo zaokretala, na desetak se mjesta činilo da završava u čor-sokaku, a onda izbila u malu udolinicu zagrađenu sa svih strana. U dnu je udolinice Flint podigao zid što je zatvarao ulaz u pećinu koja je služila kao štala.

Pećina, u stvari tunel dug oko šezdeset metara, vodila je u novu, još ljepšu i zeleniju udolinicu, kojom je protjecala rječica. U ovoj je udolinici Flint ostavio jednog pastuha i tri kobile.

Glavni ulaz u skrovište bilo je veoma teško naći. Flint ga je otkrio posve slučajno. Nadvisivala ga je stijena pa ga je bilo teško zamijetiti čak iz najveće blizine.

Sjedeći u podnožju cedra, Kettleman je izvadilo iz vreće dalekozor. Sunce se spuštalo prema zapadu i na rubovima

Malpaisa počele su se zgušnjavati većernje sjene. Beskrajnom pažnjom Kettleman je proučavao prostor ispod sebe. Ondje daleko, onkraj polja lave, možda na udaljenosti od šest ili sedam milja, zamijetio je otočić zelenila. A svuda okolo vladala je prava kamena pustoš.

Prebaci ponovno naprtnjaču na bolna leđa pa krene prema sjeveru, držeći se ruba stijene. Flint je spomenuo neku stazicu kojom su prolazili samo jelenovi, antilope i medvjedi, a samo ponekad neko zalutalo poluidivlje govedo.

Sunca će uskoro nestati. Bilo je malo vjerojatno da će još večeras naći prolaz kroz zid od lave. Nekoliko je puta morao zastati od bola. Kao da mu je netko žaračem rovaio po želucu.

Pošto je našao stazu, promotrio ju je ne bez zebnje. Flint je rekao da bi njome mogao proći samo dobar planinarski konj i to tako da jahač prebaci jednu nogu preko sedla — toliko je uska bila staza.

Dolje je zavladala potpuna tama. Malo dalje, sunce je posljednjim rumenim zrakama rijeku lave pretvorilo u crvene valove koji su malčice podsjećali na nekadašnju stihiju. Nekoliko desetaka milja daleko od lave uzdizao se stjenoviti zaravanak, možda El Morro, poznata Stijena s natpisima, u koju su prije dvije stotine i pedeset godina Španjolci uklesali svoja imena.

Odmah ispod njega staza je završavala u nekoj zbrci stijena i zelenila. Oguljenih koljena, umoran kao pas, Kettleman se spotaknuo i koljena su mu poklecnula. Napokon je sjeo i spustio naprtnjaču na zemlju.

On, koji nikad nije znao što je bolest, čija je snaga bila ogromna, neuništiva, po prvi puta je osjetio slabost. Teško je disao, osjećao je potrebu za povraćanjem i unaprijed se bojao bolova koji će uskoro nahrupiti.

Tamne su se sjene sve više zgušnjavale, polja lave prestala se rumeniti. Na tamnomodrom nebu pojavile su se ovdje-ondje rijetke zvijezde poput svjetiljki. Ostao je nekoliko trenutaka nepokretan, očekujući bolove i sve lakše dišući. Ali bolovi se nisu javljali.

Bilo je prekasno da potraži prolaz u skrovište. Možda će mu za to biti potre-

bno i nekoliko dana, usprkos točkama za snalaženje koje mu je nekoć dao Flint. Čudno je bilo da je nakon tolikih godina tako dobro upamtio topografiju tih točaka, kao da je predosjećao da će se jednog dana vratiti. Polako, pred očima mu se javila prošlost...

Od svog dolaska na Istok, pokretan jednom jedinom ambicijom, moći koju pribavlja bogatstvo, borio se koristeći Flintove pouke, svoje školsko znanje, znanje iz knjiga koje je i kasnije čitao te informacija koje je primao svakog dana.

Najprije je bio vozač autobusa, zatim suradnik nekog burzovnog posrednika, ali je uvijek imao zatvorena usta a dobro otvorene oči i uši. Nije dirao svoj početni mali kapital, nasuprot, od vremena do vremena bi ostvario neki mali dobitak, tako da je godinu dana nakon dolaska u New York utrostručio svoj početni kapital.

Nikad se nikome nije povjeravao, nikome nije vjerovao. Nije to bilo zbog toga što bi možda mrzio ljude, ali je naučio da od njih ništa ne može očekivati.

Topot konjskih kopita po kamenju probudio ga je iz sanjarenja. Okrenuo je glavu i usprkos noći zamijetio gotovo cijeli lik jahača koji je krenuo prema putu kroz lavu. Iza jahača nizalo se stado. Na kraju stada bila su još tri jahača. Nije bilo potrebno da se pita zašto netko tako kasno putuje sa stadom.

Na stanovitoj udaljenosti prolazio je još jedan jahač. Zastao je kad je došao do Kettlemana koji se zadovoljio time da je uzeo svoju pušku.

Kroz lišće je svjetlost žigice otkrila ne lice već ruku. Jahač koji je možda očekivao pucanj, zaklonio je plamen rukom.

Zabavljen tim prizorom, Kettleman se nije micao. Neznamac je zapalio drugu žigicu.

— U redu — začuo se spor i tih glas. — Mislim da nemate namjeru pucati u mene, zašto onda ne bismo malo porazgovarali.

Konj je nestrpljivo frktao, ali Kettleman je ostao nepomičan. Nevidljivi jahač odlučio da zapali cigaretu. Kettleman je za trenutak ugledao divlje

koštano lice a onda je u mraku sjajilo samo još žar cigarete.

— Ovaj konj — nastavio je nemarni glas — vrijedi zlata čovjeku koji putuje noću. On vas je odmah i prvi zamijetio. Da ste konj on bi zaništao, da ste bik, jurnuo bi za vama, da ste medvjed ili puma, zastao bi... Zaključio sam da je u blizini čovjek.

Neznani je jahač trenutak zastao a onda doda:

— Postoji nešto što u vas nije u redu, tako barem mogu zaključiti prema držanju konja...

Kettleman je šutio želeći čuti nastavak neznanačeva razmišljanja.

— A sada me dobro poslušajte. Učinio sam prvi korak, sve zavisi o vama. Kako sklopiti poznanstvo s nekim tko je tako slabo razgovorljiv kao vi, tim više što vas ona ekipa dolje uopće ne plaši. Ti ljudi nikako da nađu svoje mjesto, već su osuđeni na pakao... Da, da, sjećam se razdoblja kad je Teksas... — zastao je neznanač. — Recite, tko ste vi, napokon?

Kettleman je zaključio da mudrost subesjednika zaslužuje nagradu.

— Ja sam čovjek koji se bavi samo svojim poslovima — rekao je glasno. — Ništa drugo ne tražim ni od ostalih ljudi.

— Časna riječ, dobro rečeno! To miriše na naobrazbu, a takva se vrsta ljudi ne sreće u ovim brdima.

Nakon kratke stanke nastavi:

— Nisam član njihove bande. Pratio sam ih, ali poznajući njihove sklonosti, odlučio sam da ih večeras napustim. Znaite, sklopili smo sporazum: radite što hoćete, samo ne dirajte u ranč koji plaća moje usluge...

Opušak je opisao kratak krug, odskočio s lave i nestao među kamenjem.

— Prokleta je jednostran ovaj razgovor — nastavi neznanač — ali ako ste jedan od onih lutajućih, nezaposlenih razbojnika, usrdno vam savjetujem da se klonite ranča Kaybar. Ne želimo i ne volimo imati neprilika.

— Ni ja — odgovori Kettleman — i vrlo je malo vjerojatno da ćemo se ponovno naći.

Ponovno je zavladała šutnja, potrajala koju minutu, ali nepoznati jahač nije pokazivao nikakve žurbe da nastavi

put. Njegova je znatiželja bila naprosto pippljiva. Napokon je rekao:

— Čudno. Vi tvrdite da vas možda više neću vidjeti, naletjeti na vas da tako kažem, ali ova zemlja nije tako prostrana da bi se dvojica ljudi mogla stalno mimoilaziti. Često obilazim ovaj kraj. A što će se dogoditi ako se jedan drugome ne budemo svidjeli?

Pošto nije dobio odgovor, nastavi:

— Ovo je ponosita zemlja, prijatelju. (Kratak prekid). Ako vas struja nosi ovamo-onamo, bolje je da odmah znate da u Alamosu nema šerifa. Ni od nije bio potreban...

— Ne znam ništa o ovome kraju — odgovori Kettleman — i uopće me ne zanimaju lokalni problemi.

Izenadio se kad je osjetio da počinje voljeti neznanca u mraku koji je govorio mirnim, odmjerenim glasom. Čuo je šuškanje papira i shvatio da jahač mota novu cigaretu.

— Vi niste odavde ni iz okolice, jer bih zapamtio vaš glas — nastavi jahač — a ja poznam gotovo sve ljude u ovom kraju. Ne mogu vas povezati ni s čime, osim ako niste prijatelj Porta Baldwina.

Iz kanjona je počeo puhati lagani vjetar. Kettleman je oslušnuo njegovo mrmorenje.

— Ne poznam tog čovjeka. Je li on odavde?

— Ne, on je pridošlica. S Istoka. Pred njim ide četrdeset tisuća grla stoke. To znači da će morati tjerati rančere. Mislim da je to znao i prije nego što je došao ovamo.

Porter Baldwin... Nikad ga nije sreo, ali mu je ime bilo poznato. Još jedna uspomena iz prošlosti...

— Uvozi li on ubojice?

— Da, on. Iako mu Tom Nugent nema što zavidjeti u tom pogledu.

— A vaš ranč?

— Kaybar? Pretpostavljam da bi vam momci s tog ranča rekli da sam ja plaćeni ubojica Kaybara, ali ja se dobro čuvam da sam upotrijebim tu titulu. Čvrsta su grupa ti momci a Kaybara. Pukovnik je znao izabrati:

— Znao?

— Umro je. Njegova je kćerka uzela uzde u svoje ruke.

— Djevojka koja vodi rat?

— Imajte povjerenja u nju. Ima smjelosti na prodaju. Ne bih htio imati drugog gazdu.

Neznanac je neko vrijeme šutio, kao da je utočio u misli, a onda nastavi:

— Nastavit ću svoj put. Imate li namirnica, kave?

— Hvala, imam sve što mi je potrebno.

— Ali nemate konja. I to je neobično. Čovjek koji u ovom kraju ide pješke, ne stize daleko.

Jahač je okrenuo konja.

Kettleman je slušao kako se topot gubi, obuzet mislima na čovjeka mirna glasa koji je kroz tamu dopro do njega.

Port Baldwin...

Znači, prošlost nije tako daleko. Ipak, činilo se nevjerojatnim da bi Baldwin došao ovamo. Ako jest, s kakvim ciljem? Zašto je stigao tako iznenada, na čelu četrdeset tisuća grla stoke, kad nije imao pojma o stoci i kad nije bilo nikakve sumnje da ga stoka uopće ne zanima?

Kettleman se dugo bavio novčanim poslovima i sada je zaposlio svoj duh da potraži tajne motive Baldwinova miješanja, trudeći se da pronade sve veze i veze i utvrdi krajnji cilj. Gaddis je izjavio: »... To znači da će morati otjerati rančere.« Da, vjerojatno je to: nije mu cilj stoka nego zemlja. Zemlja je ovdje pripadala državi, uzgajivačima stoke ili željeznici a Baldwin, koliko mu je bilo poznato, nije vodio nikakve pregovore sa željezničkim društvom...

Mjesec je izišao; potpuno je to prevideo... Kad čovjek dugo živi u gradu, zaboravlja gledati u nebo.

Uprtio je naprtnjaču, uzeo oružje i nastavio put. Prešao je usahli potok i legao ispod stijena. U noći su se bolovi vratili i dugo mu je trebalo da zaspi.

Kad se probudio osjetio je slabost, lice mu se orosilo hladnim znojem. Ustao je, naložio vatru i skutrio se kraj nje drhtureći. Mjesečina je obasjala fantastične oblike stijena nekom nadnaravnom svjetlošću, suho korito potoka napućila čudesnim sjenama. U daljini prema istoku mesa je uzdizala svoj tamni zid. Zora se polako probijala kroz hladno nebo. Nije popio kavu niti nešto pojeo.

Usprkos strašnoj boli koja mu je pr.kijestila želudac, ustao je i krenuo naprijed. Zacijelo više nije daleko od ulaza. Koračajući kraj visokog bazalt-nog zida, teško se probijao kroz bodljikavo grmlje, berberske smokve i nekoliko osamljenih borova. Nije prešao ni tridesetak metara, kad osjeti mučninu. Nasloni se na stijenu.

Obuzela ga je zebnja, strah, što li.

Samo ne umrijeti ovdje gdje bi ga mogli naći. Nestati, izgubiti se zauvijek i boriti se za taj cilj do krajnjih atoma snage.

Malco se odmorio a onda se počeo spuštati niz stijene sve dok nije sišao u neku kotlinicu u kojoj je ostalo dosta vode od nedavnih kiša. Prešao je preko vode i krenuo dalje. Nakon jedne mlje zamijetio je pukotinu u bijelom kvarcu stijene. Dakle, ipak je prošao mimo ulaza u traženo skrovište. Vratio se.

Dva puta je zastao. Tek je oko podneva pronašao ulaz. Ovdje nije bilo ni grmlja, ni stijene, vidjela se samo jedna vijuga u rijeci lave koja bi lako prevarila svakoga onoga tko ne zna za skrovište.

Na jednom je mjestu sloj lave napuknuo, ali se na prvi pogled činilo da pukotina nije šira od nekoliko palaca. Kad je malo uzmaknuo i ponovno pogledao, shvati da je bio žrtva optičke varke. Pošto je veoma pažljivo ispitao rubove pukotine, brižljivo je obrisao sve tragove.

Tada je krenuo u vijugavi hodnik. Stijena iznad staze onemogućavala je da ga netko vidi odozgo.

Vidjelo se, nekoć su ovom stazom prolazili progonjeni jeleni ali su ranili noge i nisu mogli dalje, pa su uginuli na putu.

Trebalo mu je više od sata da stigne do skrovišta smještenog u rijeci skamenjene lave. Tada je zastao. Suze su mu ispunile oči kad je ugledao ljepotu osamljene oaze. Stijene udolinice dizale su se okomito uvis, a gore na vrhu nagnule se nad kotlinu. Udolinica je mogla imati površinu od jednog jutra. Kroz nju je zuborio potocić koji se u dnu ponovno vraćao u more lave.

Flint je posadio nekoliko voćki a dio zemlje zasadio čiom. biljkom čije zrnje Indijanci jedu. Nekoliko mu je

minuta trebalo da zamijeti kuću čija je fasada bila zid kojim je zagrađena spilja. Pred ulazom se uzdizala topola.

Polako je krenuo visokom travom do pukotine u stijenu koja je zapravo bila prozor nastambe. Prišao je teškim drvenim vratima, dignuo kračun i ušao.

Prostorija je bila mnogo prostranija nego što je pretpostavljao. Uzduž zida u dnu su bila dva ležaja. Tu je bio i stol, dvije stolice, vješalica na zidu, umivaonik na klupi. Iz zida je u tankom mlazu izbijala voda. S vrata i kroz prozor imao je pregled nad cijelom kotlinicom.

Bila je tu i jedna metla...

Kettleman je isprao krevet i stavio na njega svoj prtljag. Onda je pažljivo pomeo prostoriju, zapalio vatru i postavio lončić za čaj. Pošto je popio čaj i srknuo nešto tople juhe, sjeo je na prag.

Eto, to je bilo mjesto gdje je odlučio umrijeti...

IV

Osluškujući nježno hujanje vjetra u borovima, udišući s užitkom svjež i čist zrak, Kettleman je osjećao kako se ponovno javlja prošlost...

S Flintom je prošao beskrajno duge osamljene staze, stare staze pune tišine i tajanstvenosti. Ma kuda putovali, činilo se da taj čudan i šutljiv čovjek pozna i najtajnije putove. Cijelog bi dana jahali šuteći prije nego što bi se ulogorili u prostranim i praznim krajevima.

Prisjećao se oporog mirisa cedrovine, okusa dima iz mokrog drveta, suhog pucketanja borovine, pjesme vjetra u grmlju, tamnog crvenila vatre koja zamire. Da, koliko je bilo logorskih vatri! Putovali su do krajnjih granica civilizacije, kao duhovi se krećući predjelima za koje su znali samo rijetki Indijanci nomadi.

Tri godine... Nikad ga Flint nije poučavao o topografiji krajeva kojima su prolazili. Njegov je zadatak bio da bude otraga, bdije nad konjima i čeka. Flint bi se iznenada predomislio, promijenili bi sedla i krenuli dalje.

Flint nije nikada ulazio u salune ili igraonice. Pošto bi obavili posao, odla-

zili su u najbespućnije krajeve, a onda bi Flint odjednom počeo govoriti, satima i satima, o pustinji, o planinama, o mogućnostima da čovjek preživi i u najgorim okolnostima.

Kettleman je polako ustao. Pošao je prema potoku i slušao žubor njegova skakanja preko kamenja. Bolovi u trbuhu nisu prestajali. Ostalo je još malo vremena...

Ipak je u njega polako počeo ulaziti mir ovog osamljenog zelenog otočića u moru skamenjene lave. Duševna je napetost popuštala, opuštali se mišići.

Dugo nakon što su na nebu izašle zvijezde, zaspao je bez snova. Iznenada se probudio u studenoj noći. Sjao je na krevet i zapalio lulu. Otišao je do praga, osjetio čudnu vlagu okoline, promotrio zvijezde. Dugo i pažljivo je gledao u noć. Ništa nije čuo, nije opazio nikakva znaka.

Ta djevojka iz vlaka... Ponovno je vidio njen otvoren, izravan ali naštren pogled, draž njenih pokreta. Zašto nije takvo biće sreo prije nego što su mu dani bili odbrojeni?

Jer on će umrijeti, umrijeti kao osamljeni vuk, upravo kao što je i živio. — Kao osamljeni vuk što u mračnom brlogu nastoji izgristi svoje rane. Živio je pokazujući zube. Zar nije bilo prirodno da tako i umre?

A Gaddis... Taj tip mu se sviđao... Njegov spor, tihi, gotovo podsmešljivi govor...

Na vidiku je bila borba... Čovjek s kosom boje slame... Plaćeni ubojica... U to nije bilo sumnje...

Izenada ponovno pomisli na Porta Baldwina.

Opasan, oštrouman i tvrd. Odvaljivač poslova. Zelenaš tipa Jima Fiska ili Jaya Goulda. Stručnjak u novčarskom boksu. Za vrijeme građanskog rata uspio je razbiti blokadu i kroz redove vojske Konfederacije dostavljati pamuk i puške, prodajući i svoje špijunske sposobnosti Sjevernjacima.

Ako je Porter Baldwin stigao u ovaj kraj, zacijelo to nije učinio zbog ljubavi prema stoci. Dakako, stoka može predstavljati izvor dodatne zarade, ali se Baldwin jamačno ne bi ništa maknuo da nije bilo i drugih razloga.

Uostalom, njega se to uopće ne tiče...

Ispraznio je lulu i ponovno legao. Kad se probudio sunce je već bilo visoko. Bila je to prva mirna noć kakvu već odavna nije proveo.

Zeludac ga je mučio. Ustao je i pripremio lagan doručak. Kretao se polako, nikuda mu se nije žurilo. Jedući, stvarao je planove. Prije svega mora pronaći prolaz u drugi dio skrovišta. Bilo je nevjerojatno da su konji živi nakon toliko vremena, iako je to bila odlična rasa, a bili su vrlo mladi kad ih je Flint ostavio. Njegov ga je prijatelj uvjeravao da se u toj oazi može hraniti desetak životinja. Što se vode tiče, nje je bilo na pretek.

Ako su životinje žive, imat će šesnaest ili sedamnaest godina. A možda će biti i potomaka...

Kettleman je ušao u štalu i prišao jaslama u dnu. Pomaknuo ih je, ležale su na skrivenim šarkama. Tu je bio tunel.

Na polici s desne strane napipao je nekoliko svijetla. Jednu je zapalio i krenuo hodnikom. Izbrojio je tri stotine koraka prije nego što je ugledao svjetlo.

Ukazala se mala čistina pokrivena dobrom travom. U dnu je bilo desetak jablanova, vrba i borova.

Sedam je konja podignulo glavu i napeto ga promatralo. Istupio je tri koraka, da bi ga konji mogli jasnije vidjeti.

Jedan od njih, visok mrkov, živo je podignuo glavu i zanjštao. Učinio je nekoliko koraka a onda počeo kopitom kopkati zemlju.

— Zelio bi se tući, je li? — reče mu tihim glasom. — Ne boj se, stari moj, prijatelj sam.

Pogledao je ostale konje. Dvije životinje nisu imale više od tri ili četiri godine, dok su ostale bile starije. Jedna je kobila bila znatno starija.

Kettleman zazviždi dugi melodiozan znak koji ga je Flint naučio.

Stara je kobila okrenula glavu. Sjeća li se još?

Ponovno je zazviždio i pošao naprijed sa šećerom u ruci.

Konji su se počeli udaljavati, dok je pastuh uzdignute glave i raširenih

nozdrva čuvao stražu. Stara je kobila promatrala Kettlemana. Trenutak oklijevajući prišla mu je na nekoliko koraka i pružila gubicu kao da ga onjuškuje.

Nije se micao, sunce mu je ugodno grijalo leđa. Dolje u grmlju zujala je neka pčela. Ponovno je pozvao kobilu i prišao joj bliže, pastuh se odmaknuo pa se ponovno vratio. Kobila je ostala na mjestu.

Osjećao je da je nespokojna, nije ju htio uznemiriti. Čekao je još trenutak a onda je krenuo prema njoj i dobacio joj šećer. Zivo je odmahнула glavom, ali se udaljila samo nekoliko koraka. Kad je Kettleman otišao, vratila se njušeći da vidi što je to palo na tle. Vidio je kako je grickala šećer, ali više joj se nije pokušavao približiti.

Dan je već bio dobrano odmaknuo. Ponio je knjigu, sjeo i uronio u čitanje. Pastuh je učinio nekoliko krugova, prišao stadu i nastavio pasti s ostalima...

Nakon jednog sata Kettleman je odložio knjigu da bi proučio podrobnosti skrovišta.

Bila je gotovo savršena ovalna dolina, opasana zidovima lave visokim i do pedeset stopa. U njoj je neprestano tekla voda; poljecala je iz istog izvora iz kojeg i voda u kolibi. Malo je bilo mjesta gdje bi čovjek mogao izvana ući u kotlinu, ali konj ni u kom slučaju ne bi mogao pobjeći. Bio je siguran da je prvi čovjek kojeg su ugledale životinje, osim stare kobile.

Najveći je dio poslijepodneva proveo istražujući kraj ulaza u tunel ili čitajući, a onda se vratio u kolibu, skumao malo govedske juhe i polako je popio.

Za nekoliko dana...

Pete Gaddis se nemarno naslonio na tezgju saluna u Divideu. Upravo je bio stigao u grad, večer se već dobrano bila spustila. Okolo se motalo dosta stranaca. Većinom su to bili jahači. Porta Baldwina.

Pipničar Red Dolan prišao je Peteu i naslonio svoje ručetine na lim tezge. Bili su prijatelji. Iako se nisu poznavali prije dolaska u Alamitos, ustanovili su da imaju mnogo dodirnih točaka.

— Ovi se momci nekako čudno drže. Vjerojatno su vrlo čvrsti, ako se ne

varam — reče Dolan, gledajući jahače Porta Baldwina.

Gaddis je otpio malo viskija.

— Buckdun je u gradu.

— To znači da će netko umrijeti. Ali griješiš: on više nije u gradu. Otišao je prije zore.

Gaddis je razmišljao. Činilo mu se malo vjerojatnim da bi taj jutarnji odlazak revolveraša bio u vezi s odlaskom Eda Flynna, iako je i Ed krenuo prije zore. Flynn je krenuo prema Horse Springsu i nitko o tome ništa nije znao. Što je više o tome razmišljao, sve ga je više mučilo. Bez sumnje, Flynn nije bio nespretnjaković ni zlembač. Ali, sukobiti se s Buckdunom, čak i kad bi mu revolveraš dao stanovitu prednost...

— Čudna vrsta ljudi — reče Gaddis. — A ja nikad nisam mogao vidjeti kako ubijaju čovjeka.

Red Dolan se u mislima vratio u prošlost:

— Da — promrmlja zamišljeno — zaista čudan soj ljudi. Poznao sam jednog takvog, ali veoma davno. Kako da kažem, borio se kao da je u ratu, kao vojnik. Mislim da je kasnije promijenio mišljenje.

— Što je bilo s njime?

Dolan je stresao pepeo sa svoje cigare.

— Nestao je negdje na kraju svijeta. Nikad nisam saznao što je bilo s njime, a mogao sam saznati.

— Bio ti je prijatelj?

— Znaš, ljudi mi se ponekad povjeravaju. Znaš kako je kad imaš gostionicu. — Zastao je trenutak. — Ne, mislim da nikad nije imao pravog prijatelja, osim možda nekog dječaka...

Pete Gaddis je zadrhtao. Čovjek, kažu osjetiti kad netko gazi po njegovu grobu.

— Da — nastavi Dolan — jednog je dana u Abilene došao neki dječak i pitao za njega. Nekoliko mjeseci kasnije Flint se vratio. Nikad ih nisam vidio zajedno, a vlasnik štale u kojoj je dječak radio, rekao je da međusobno uopće ne razgovaraju. Ali kad je nestao Flint, nestao je i dječak.

Pete Gaddis je izvadio papir i smotao cigaretu.

— Takav čovjek ne može imati prijatelja... Ali i prijatelju se može povjeriti samo do neke granice.

— Onda je naglo promijenio predmet razgovora:

— Je li Buckdun krenuo prema jugu?

Dolan je neko vrijeme promatrao cigaretu.

— Ne znam. Postavio sam isto pitanje.

Gaddis je ispio piće dokraja a Dolan nastavio:

— Došao je Bud, znaš onaj krupni glupan što radi za Nugenta. Bio je malo cvrcnut pa nam je ispričao čudnu priču o nekom strancu koji je zabio klin Nugentu.

— Stranac, kažeš?

— Da, neki visok smeđokos čovo koji odmah uperi pušku u tebe da bi potkrijepio svoje riječi. Počeo je govoriti kako ne voli da mu netko smeta kad spava a kad mu je Nugent zapovjedio da napusti njegovo zemljište, ovaj ga je poslao do vraga.

Gaddis je prasnio u smijeh.

— Baš bih rado prisustvovao takvoj predstavi. Taj Nugent sa svojom prepotencijom...

— Ovaj put je morao spustiti zastavu.

Pete Gaddis je spustio šešir na oči i napustio salun. Stranac. Pa jasno, stranaca ima ovdje koliko hoćeš, razmišljao je dok je koračao prema gostionici.

Djelatnost je Toma Nugenta bila svima poznata i ako je sreo stranca, vjerojatno ga je sreo s one strane mese Ceboletta, one noći kad je progonio squattere.

To je značilo (uz pretpostavku da je nepoznati bio onaj isti kojega je, oslovio kraj polja lave, te vodeći računa o mjestu gdje ga je sreo) da je stranac krenuo prema jugu. Nitko nikada nije prešao polja lave, a nitko tko bi bio nalik strancu nije došao u Alamitos. A prema jugu nema ničega do Horse Springsa i pašnjaka ranča Kaybar...

Nije li taj stranac što je imao dovoljno smjelosti da se odupre Tomu Nugentu, da ga čak ponizi, također bio

plaćeni ubojica. Vjerojatno je došao da nekoga ubije! Ali, koga?

Nancy?

Nije vjerojatno. Malo je ljudi toliko podlo da bi ubili ženu.

Eda Flynna?

To je već bilo vjerojatnije i ta ga je pomisao mučila. Kad bi barem znao odakle je tuđinac došao? Da ga je barem mogao vidjeti one noći. Ali Bud, Bud ga je vidio.

Poznajući Buda znao je da će večeras doći u grad. Bud je bio grubijan, ali grubijan koji nije odbijao čašicu pića...

U svakom slučaju, bilo je prekasno. Flynn se već nalazio na putu za Santa Fe.

Ostalo je samo da čeka...

Tek je trećeg dana Kettleman uspio da kobila uzme šećer iz ruke; nakon toga dopustila mu je da je pogladi. Poslije jednog sata uspio joj je staviti najprije oglavak a onda i sedlo.

Malo se uzjogunila kad je osjetila sedlo, ali ju je uspio umiriti. To se čini se nimalo nije svidjelo pastuhu. Zanjštao je, zarovao kopitima, zamahnuo divnom grivom, potrčao prema Kettlemanu galopom, ali je naglo stao i vratio se. Bio je bijesan ali se bojao. Očito je bio iznenađen i zbunjen držanjem kobile koja je bila sretna što je ponovno stupila u dodir sa čovjekom.

Kettleman je otimario kobilu, očistio joj kopita te izvukao krpelje iz repa. Kad je sjeo u sedlo nije niti trepnula. Imala je mnogo godina ali je u njoj ostalo neodređeno sjećanje na daleke dane kad se lijepo postupalo s njom, na mnogo zobi i onoga što je najviše voljela, šećera. Malo je pojahao po udolinici, a onda prišao tunelu.

Ona će ga odnijeti do Horse Springsa, mislio je. Istodobno nije mogao odvojiti pogled od prekrasnog pastuha. Nikad nije vidio ponosnijeg i plemenitijeg konja!

Glavna zgrada postaje za dilažanse u Horse Springsu, pročelja šibanog vjetrom, s izbljedjelim natpisom, služila je istodobno kao salun, pošta i trgovina, sve pod upravom Sulphura Toma Whalena.

Visok, pogrbljen, svijetlocrvenih brkova, hvalio se da je kod Sulphur Rivera (odatile i njegovo ime) osobno upoznao poznate handite kao što su bili Cullen Baker i Bob Lee, te glavne junake vendete što je okrvavila Pet grofovija. Iako je bio pun priča o dvobojima revolverima, Sulphur Tom je znao uvijek izbjeći gužvu i zadržati neutralnost.

Tri ili četiri zjala, neizbježni »stupovi« svakog saluna, raspravljali su pod trijemom, uz pomoć brojnih cigareta i pljućkanja, o konjima koje su ukrotili, bikovima koje su označili i medvjedima koje su ubili.

Kad se na zapadu na staroj kobili pojavio snažan momak u čizmama s niskim petama, svi su pogledali staru oznaku na konju i neobičan revolver sa šest metaka.

Kettleman je sjašio i ušao a da ih nije niti pogledao. Sulphur Tom je odmah oprezno uzmaknuo prema svojoj tezi. Stranac nije niti pogledao bar.

— Došao sam po svoju poštu. Trebao je na moje ime stići i veliki sanduk.

Sulphur pogleda neznanca:

— Na koje ime?

— Jim Flint — odgovori polako i razgovijetno Kettleman.

Sulphur Tom se uzvrpoljio:

— Očekivao sam vas — reče i pođe iza rešetaka koje su odvajale poštu od bara.

Novi Jim Flint je brzo pogledao pisma prije nego što ih je gurnuo u unutrašnji džep svog kaputića. Zatim je kupio kožnate bisage za sedlo i nekoliko vreća.

Oči Sulphur Toma lutale su i zaustavile se na staroj kobili.

— Neobična oznaka — reče.

Hladne su ga oči presjekle.

— Zaista?

Suhih usta i sa strahom oko srca Sulphur Tom je ocijenio da će biti najbolje ako ne nastavi s ispitivanjem. Pokazao je veliki sanduk na podu.

— Bit će vam vraški teško natovariti.

Ne progovorivši ni riječi Jim Flint se sagnuo, lako dignuo težak sanduk i oslonio ga na bok. Onda je izišao i za uzdu odveo kobilu prema koralu. Kad je zašao iza ugla, spustio je sanduk, izblo poklopac i sadržaj premjestio u

malo prije kupljene vreće. Pošto je vreće natovario na kobilu, vratio se u postaju. Dok je Sulphur Tom ispunjao njegovu narudžbu, Flint je sjeo na rub tezge i s užitkom jeo konzervu od bresaka.

Tom mu dobaci kratak pogled:

— Ovdje bi se našlo dosta novaca za nekoga tko se zna snaći. Na vidiku je velika gužva.

Pošto nije dobio nikakav odgovor, nastavi:

— Znao sam čovjeka koji je upotrebljavao isti znak kao i vi, isti revolver sa šest metaka, ali to je bilo davno.

— Ponekad je mnogo bolje pokopati prošlost — odgovori Flint i iziđe da opere ruke u obližnjem valovu za vodu. Dok je brisao ruke o farmerke, nagon-ski je pogledao niz cestu.

Približavala su se četiri jahača.

Vratio se u dućan, bijesan što će ga četiri stranca iznenaditi ovdje, ne misleći na to da je u njih zaista mogao izazvati znatiželju.

Činilo mu se da je New York daleko, veoma daleko...

Pogledao se u zrcalo prepuno tragova muha. Ono što je ugledao nije bilo nimalo nalik na smrt, iako je bio svjestan da ona u njemu čeka u zasjedi.

Otkad je stigao u New York nije prestajao uvježbavati svoje mišice isto toliko koliko i mozak. Vježbao je rvanje, rukomet i boks, čak je sudjelovao na nekoliko natjecanja i pobijedio. Nikad nije znao što je to bolest i nikad mu nije bilo ni na kraj pameti da je tako blizu svome svršetku.

Iznenada su se vrata saluna otvorila i u prostoriju su nahrupila četiri jahača. Otprije je Flint predosjećao da će se nešto dogoditi.

Dva mlada jahača, imali su najviše po dvadeset godina, nakostriješene kose i nemarno odjevena, pokazivala su napuhanost koja je bila u očitoj suprotnosti s mirom ostale dvojice nešto starijih ljudi: jednog Meksikanca i čovjeka gruba izraza ali mudrog, odjevenog jednostavno ali besprijeorno.

— Hej! — zalaje jedan od zelembača prema Tomu odsječnim glasom. — Piće! I to odmah!

— Čim završim s ovom narudžbom — odgovori Tom isto tako odsječno.

Mladić je prišao tezgi, očito tražeći kavgu.

— Čuj me, stari, pretpostavljam da si me slabo čuo. Rekao sam: piće i to odmah. Jasno?

Neki čudan osjećaj obuzeo je Jima Flinta. Je li to bila gorčina od pomisli da ovaj žutokljunac, što pred sobom ima cijeli život, jednom nogom već stoji u grobu? Ili se to u njemu probudio njegov borbeni nagon? A možda je to bila iznenadna i nepriznata želja da što prije i što suroviije završi sa svojim životom?

— Ja sam prvi naručio — reče tvrdim glasom. — Sve ide svojim redom.

Mladić se okrenuo upravo mačjim pokretom.

— Hej, slušajte vi...

Nije imao vremena da dovrši rečenicu. Flint ga je, napokon oslobođen njujorških društvenih obzira, iznenada dohvatio snažnim udarcem u nezaštićenu bradu.

Mladić je pao kao pokošen.

Jim Flint je pogledao prema trojici ostalih jahača.

— Tražio je gužvu. I našao ju je. Ima je u mene za rasprodaju, ako ste kupci.

Drugi se mladić spremao da nešto zausti, ali se javi onaj od dvojice starijih što je bio besprijeorno odjeven:

— Brzi ste — reče — i udarate snažno. Kako biste se branili revolverom?

Flint odmjereno odgovori:

— Kao što možete ustanoviti, nosim revolver. Ako želite uzorak moga talenta, upozoravam vas da je moja cijena visoka.

Jahač je dobio svoj odgovor. Promatrao je mladićevo nepokretno tijelo.

— Mrtav je?

— Sumnjam u to.

A onda dobaci, preko ramena, Sulphur Tomu:

— Poslužite piće, ja plaćam.

Meksikanac je prišao mladiću na podu i okrenuo ga nogom. Mladić je zažmirkao, s mukom je sjeo, a onda se ponovno srušilo stenjući od boli.

— Bit će bolje da mu oduzmete revolver — savjetovao je Sulphur Tom.

— Bit će opasniji od zvečarke kad dođe k sebi.

— Ostavite mu revolver — reče Flint. — Postupit će kako bude želio.

Sulphur Tom je uzeo bocu s police i počeo nalijevati piće.

— Dajte i njemu čašu — reče Flint.

Mladić je polako sjeo žmirkajući očima. Primio je ruku ozlijeđenom licu i zaokružio pogledom po prostoriji. Sjećanje mu se naglo vratilo.

Flint mu dobaci ledenim tonom:

— S jedne strane, posjedujete revolver, s druge strane, čeka vas čašica pića. Na vama je da odlučite što više volite.

Mladić je nespretno ustao, okrenuo leđa Flintu i stajao tako nekoliko trenutaka nastojeći uspostaviti ravnotežu. Onda je prišao tezgi i podignuo ponuđenu čašu.

Pošto su ispraznili čaše, četiri jahača iziđoše.

Sulphur Tom je zamatao Flintove zalihe.

— Ne volite da vam netko stane na žulj, je li?

Jim Flint se okrenu:

— Malo sam nervozan jednostavno zbog toga što mi je živo fućka na sve.

Ponesu kupljene zalihe, iziđe i počeo prelazi konju. Natovarivši omote i popne se na sedlo. Iako je stara kobila bila pretovarena, činilo se da je u odličnoj formi. Uostalom, Flint je namjeravao veći dio puta ići pješke.

Za slučaj da su četvorica jahača zauzela zasjedu negdje na kraju grada, krenuo je najprije prema zapadu, zatim zaobišao planinu a onda skrenuo prema Patterson kanjonu. Njime je jahao vrlo kratko pa je pošao uskom indijanskom stazom koja je planinu prelazila u smjeru kanjona Mangas.

Nekoliko je puta zastao i osluškivao, ali nije zamijetio ništa sumnjivog. Prije nego što je ušao u kanjon Mangas, neko je vrijeme promatrao krajinu što se počela zaobljavati u sjene, obrativši posebnu pažnju malom gaju koji se uzdizao u dnu kanjona. Onda je ponovno sišao, obišao veliku stijenu i uskoro se našao među borovima, daleko od znatizeljnih očiju.

Tek što je zastao, obuzeli su ga strahoviti bolovi. Savijen u pasu, žrtva

neizdrživog osjećaja gađenja, pao je na koljena i ostao tako neko vrijeme nepomičan, trudeći se svim silama da zatomi štenjanje koje mu se uspinjalo do usta. Kad se napokon uspravio, s mukom je skinuo prtljagu s kobile, zatim je rasedlao i vezao za kočić zabijen u zemlju kako bi mogla u miru pasti.

Zapalio je vatricu i ugrijao nešto graha. Jao je iz limenke. Nakon stanovitog vremena bolovi su popustili. Mislio je na New York, na život koji je ondje vodio. Sve mu se činilo tako dalekim. Jednom riječju, ovo je bio drugi svijet.

Zacijelo se sada već svi pitaju što je s njim, kakva mu je sudbina, jer su dva tjedna njegova predviđenog odsustva već odavno protekla. Lottie i njezin otac zacijelo su završitali od veselja i požurili u banku. Zabavljala ga je pomisao na njihovo iznenađenje i razočaranje kad ustanove kako zapravo izgleda njegov bankovni račun.

Topot kopita na putu kroz kanjon iznenada ga trgne iz razmišljanja. Zgrabi pušku i nestane u mraku.

Onda je čuo kako je konj skrenuo sa staze i prišao njegovu logoru. Iznenada ga je ugledao kako strižući ušima stoji kraj logorske vatre.

Jahač je ležao preko sedla i vidjele su se vezice kojima su mu ruke bile vezane za unkaš.

V

Pošto je presjekao konopce, Flint je podignuo neznanca iz sedla i prenio ga do vatre. Zatim je privezao konja i odmah se vratio ranjeniku.

Onizak, čvrsto građen, star najmanje pedeset godina, bio je isto tako prašan kao i njegove nedavno ulaštene čizme. Debela kora usirene krvi spajala je košulju i kaputić, ali je čovjek još bio živ.

Flint razdere okrvavljenu košulju. Jedan je metak probio rebro a izgled je rane ukazivao da je metak zacijelio prošao kroz pluća. Tek pošto je počeo čistiti prvu ranu, otkrio je i drugu a zatim i treću.

Drugi je metak ušao kroz mišić na ruci, prodro u grudni koš a onda izišao na ledima. Treći je metak udario nešto više. Sve su rane bile na lijevoj strani tijela.

Ranjenik je promrmljao nešto nerazgovijetno. U njegovu džepu Flint je našao pismo adresirano na Eda Flynnna s ranča Kaybar. Ondje je radio Gaddis.

Svaki je metak ušao u tijelo na višem a izišao na nižem dijelu tijela. To je značilo da je strijelac vjerojatno bio smješten na nekoj višoj izbočini, čekajući žrtvu u zasjedi. A to je opet moglo značiti da je strijelac bio Buckdun.

Ranjenikova je karabinka bila puna, ali su nedostajala četiri metka u njegovu revolveru.

Flynn se zacijslo branio. Videći da je bitka izgubljena, po svoj je prilici sam svezao svoje ruke za unkaš sedla, u nadi da će ga konj odvesti na ranč Kaybar.

Jim Flint opere rane, poveže ih a onda zagrije malo juhe i ulije je u usta ranjeniku.

Dva puta je u noći čuo jahače na stazi za Horse Springs. U zoru je ranjeniku ponovno dao malo juhe a i sam je jeo.

Sudeći prema zemljopisnoj karti, nalazio se najmanje trideset kilometara daleko od sjedišta ranča Kaybar. Računajući na dodatne poteškoće, put do ranča trajat će mnogo sati. U svakom trenutku mogao je naići na neželjene namjernike, ali mu nije bilo ni na kraj pameti da ranjenika prepusti njegovoj sudbini. Flynnu je bila potrebna liječnička njega koju mu on, sa svom svojom priručnom apotekom nije mogao pružiti. Flynnov je život zavisio sada o njemu, samo o njemu...

Prešao je nekoliko kilometara kad zamijeti da mu u susret dolazi grupa jahača, zapravo dvije: jedna je od tri jahača bila udaljenija, dok je druga sa četvoricom jahača bila bliža. Tu je četvoricu jahača sreo u Horse Springsu.

Flint je izvadio revolver i zataknuo ga za pojas. Nije imao nikakva izgleda da izmakne; uostalom, to nije niti namjeravao. Dolazili su prema njemu s očitom namjerom da ga zaustave. Tražili su ili borbu ili Flynnovu smrt.

Jedan je od njih stavljao dalekozor u bisage.

Postojao je samo jedan izlaz: da bude drzak. Flint je podbo konja i jurnuo ravno na njih.

Mladić kojeg je udario u salunu, onaj kuštrave kose, široko se osmjehivao.

— Opet vi! U svakom slučaju, želio sam vas sresti!

Izenada Kettleman shvati da ga namjeravaju ubiti, a iskoristiti će priliku da ubiju i Flynnna. Obuze ga strahoviti bijes; ipak, ostao je pri tom hladan, opasan kao zmija.

— E pa, kako vidite, sreli ste me ponovno, ovaj put mi je previše — odgovori odrješito, jureći prema njima. — E pa, dovraga, što vi zapravo hoćete?

Njegov ih je bijes zbunio, premda su bili uvjereni da drže situaciju u svojim rukama. Vidio je kako je čupavi mladić malo skrenuo konja u stranu, dok je otmjeni stariji jahač približio ruku dršku revolvera. Samo Meksikanac nije napravio ni pokreta. Ograničio se na to da promatra Flinta oštrim pogledom.

— Niste osobito žilavi — dobaci mu jetko čupavac. — Ubit ćemo vas obojicu!

Još nije niti izrekao, a već mu je metak probio trbuh.

Flint je izvukao revolver nevjerojatnom brzinom. Oni su očekivali da će načeti pregovore, možda ih pokušati razuvjeriti, ali im je on umjesto riječi, eto, dobacio olovo. Izvukao je tako brzo i tako brzo pucao, da su se skamenili.

Mladi čupavi kauboj ostao je neko vrijeme nepokretan, kao zaustavljen nekom nevidljivom silom, a onda je skliznuo sa sedla i muklim zvukom pao na zemlju.

Flint ih pogleda kroz dim što je izlazio iz cijevi revolvera.

— U redu. Tko je sad na redu?

Meksikanac skamenjena pogleda podigne obje ruke u vis i uzmakne korak.

Ostala se dvojica nisu niti pokrenula. Nisu se bojali kao ni Meksikanac, ali je samo jedan od njih, pomisli u sebi, u trenu shvatio sve, i to upravo ovaj posljednji, Meksikanac. Mladić na zemlji je zastenjao, plačući kao dijete.

— Znam što vas je dovelo ovamo i vjerujte mi, na krivom ste putu. Savjetujem vam: napustite ovaj kraj.

Flint pokaže na umirućeg kauboj:

— Više mu ne možete biti ni od kakve koristi, ali ipak, pokušajte. A onda ga pokopajte i gubite se!

Uto se približila druga grupa jahača: dva muškarca i jedna djevojka. Prepoznao je Petea Gaddisa.

Drugi je jahač bio Meksikanac.

Pogled Petea Gaddisa zadržao se neko vrijeme na oznaci na kobili. Kad je podignuo pogled, Flint se začudio izrazu koji je pročitao u mladićevim očima. Osim toga, Gaddis je posivio kao zemlja, iako je bio opaljen suncem.

Nancy Kerrigan požuri prema ranjeniku.

— Ed! Ed! Zar je moguće?

— Naletio je na moj logor. Učinio sam što sam mogao, ali je u zaista bijednom stanju.

Pogledala je u Flinta i tada shvatila da ga je jednom već sreća.

— Poznam vas — reče tiho. — Ja...

— Nikad se nismo sreli — prekine je on grubo. — Bilo bi bolje da se pobrinete za ranjenika. Hitno mu je potreban liječnik.

Mladi je Meksikanac uzeo povodac ranjenikova konja i ne čekajući krenuo prema sjeveru. Nancy Kerrigan je zaustila da kaže nešto, ali se predomislila.

Pete Gaddis je oklijevao. Reče:

— Čuli smo pucanj.

— Da.

Gaddis pogleda jahače koji su se okupili oko mrtvaca. Ponovno osmotri oznaku na Flintovoj kobili... Neka veoma stara oznaka... Veoma stara kobila...

— Vaš mi je glas poznat. Ako se naramam, već smo razgovarali.

— Da.

— Ali tada niste imali konja.

— Zar nisam?

Gaddis pokaže rukom trojicu jahača.

— Sve mi se čini da su to Baldwinov jahači. Jesu li oni pucali na Eda?

— Strijelac koji je pucao u Eda imao je snažnu karabinku, a vaš je čovjek bio u sedlu. Pao je u zasjedu.

— Kako možete tvrditi da je bio u sedlu?

— Povucite zamišljenu crtu između rupa na odjeći i njegovih rana, pa ćete ustanoviti da je svakako bio u sedlu i da je u na njega pucano odozgo, a nekog uzvišenog mjesta, možda u stijenama. Ili na nekoj čuki.

Gaddis je ponovno pokazao grupu.

— Pokušali su vas iznenaditi?

— Da, to su namjeravali, ali u ovakvim poslovima više volim prepustiti razgovor mecima.

Flint je uzeo uzde u ruke.

— Sve me se to ne tiče. Osim toga, ja nisam tražio gužvu.

— Nije važno — presiječe ga Gaddis.

— Bit će za vas bolje da odsad sve to promatrate iz drugog ugla. Ova je borba postala i vašom.

— Adios! — dobaci Flint okrenuvši kobilu.

Pete Gaddis iz džepa izvuče papiriće i vrećicu s duhanom te počne savijati cigaretu. To je bilo nemoguće. A ipak mora biti upravo to i ništa drugo.

Nakon toliko godina...

VI

Flint se naglo probudio obliven hladnim znojem. S mukom je ustao i cvokćući zubima prisao ognjištu. Prikućio je nešto iveraka i upalio žigicu. Ugasila se. Gotovo vičući od hladnoće upalio je drugu, zaklonio je rukom i prinesao ognjištu. Vatra je zaplamsala bacajući po zidovima neobične sjene. Uskoro se prostorija malo zagrijala, a on je legao uz ognjište, zavijen u pokrivače. Osjetio mučninu.

Potrlj prema vratima, osloni se na dovratnik i povratio krv. Dugo je tako stajao grčevito se držeći dovratnik, dok mu se na tijelu sušio ledeni znoj: bio je preslab da se vrati ognjištu. Zamagljenim je očima promatrao more lave koje je mjesecina oblijevala mliječnim svjetlom.

Napokon se teturajući uspio vratiti ognjištu, pojeo malo juhe a onda legnuo, drljajući do zore.

U jutro je skuhao svježu juhu koju mu je još više prijala i okrijepila ga. Bolovi su nešto popustili, ali su trajali cijelog dana. Vrijeme je proveo čitajući pjesme.

Konji su se već bili navikli na njegovu prisutnost, čak je i pastuh prestao njištati kad bi ga ugledao. Ponekad bi došli pasti nedaleko njegovih nogu, dok mu je kobila prilazila tražeći svoju kocku šećera.

Sunce, blaga toplina... Čitao je, drijemao, ponovno čitao. Toliko je knjiga još ostalo da ih pročita...

Predvečer je prekopao komadić zemlje i posijao nešto povrća: luk, krumpir, grah, mrkvu. Možda ih nikad neće brati, iskopati, ali se bojao posljednjih trenutaka kad će biti toliko slab da neće moći u grad po opskrbu.

Alamitos. Uskoro će morati ponovno onamo...

Nancy Kerrigan je sjedila u svom uredu. Flynn još nije došao k sebi a ona nije znala je li i kako je obavio zadatak.

Gaddis je stajao kraj nje i odgovorio: — Ne, gospodarice, nisam ga vidio od onog dana. Mislim da želi ostati sâm.

— Čini mi se da sam ga negdje već sreća.

— Da, gospodarice, on ostavlja takav dojam. Ali mislim da ga moramo ostaviti na miru.

— Zašto se nije ponovno pojavio? Gdje se skriva?

— I mene, to zbunjuje. Johnny i ja smo ga pokušali slijediti. (Izvukao je vrećicu s duhanom: »Smijem li zapušiti, gospodarice?«) Izgubili smo mu trag, a siguran sam da je to htio. Čovjek bi se zakleo da nestaje kao zrak, naprosto se rasplina.

— Govori kao obrazovan čovjek.

— Obrazovan je, o tome nema nikakve sumnje. A Baldwinovi su jahači zapamtili pouku. U gradu se priča o fantastičnoj brzini kojom izvlači revolver. Bili su zaprepašteni. Nije gubio vrijeme na naklapanju. Još nešto treba zabilježiti: tog je dana bio u Horse Springsu, došao je po poštu i neki paket.

— Znaite li njegovo ime?

Skrpa čizama po šljunku najavila je Johnnyja Otera:

— Ja mogu odgovoriti na to pitanje, gazdarice. Rekao mi je Sulphur Tome. Ime mu je Jim Flint.

Flint!

Pete Gaddis zamalo nije pao sa stolice na kojoj je u tom trenutku sjedio. Tako, dakle, ipak je to... Red Dolan... Red mora pogledati Flinta. Ipak, činilo se nemogućim. Flint je u onoj krčmi dobio najmanje desetak metaka.

— Dva su Nugentova pomoćnika pobjela — nastavi Otero. — Izjavili su da ih ne plaća za tučnjavu i poslali ga do vrata...

— Tom Nugent se izlaže ozbiljnim nevoljama odbija li Baldwin.

— Da, neprijateljstva su već počela. Danas je Baldwin dotjerao pet tisuća grla stoke na Nugentove pašnjake.

Pitajući se sa zebnjom oko srca kakvo stajalište da zauzme ako tih pet tisuća grla prijeđe na njeno područje, Nancy se nije mogla usredotočiti na probleme ranča. Misli su joj se neprestano vraćale visokom jahaču na staroj kobili. Izgledao je tako osamljen, pokazao je nerazgovorljivost...

Dugo pošto su Johnny i Pete otišli, ostala je snatreći, promatrajući zalaz sunca. Uz ostalo zbunjivalo ju je Peteovo držanje prema neznancu.

Pokušavala je uvjeriti samu sebe da se radi samo o običnoj znatiželji prema tajanstvenom strancu. Ipak, bio je lijep muškarac... Osvajao je premda je bio tako povučen. Činilo se da je hladan, tvrd... Je li zaista bio takav?

Na udaljenosti od mnogo milja Jim Flint je također promatrao isti zalaz sunca. Snažni je pastuh pasao nedaleko od njega, očito sretan što ima novo društvo. Flint je bio odlučio da ga ukroti i pojaši jednog dana, znajući unaprijed da će mu zato trebati mnogo vremena i strpljivosti, ali prije svega nježnosti.

Pomislio je na Nancy Kerrigan. Ondje dolje u ravnicima, sjedeći na konju, izgledala mu je još ponosnija nego u vlaku, kad ju je prvi put vidio.

Otpočinjao je rat među rančerima i odgajivačima stoke i tu nije bilo mjesta za mladu djevojku njenih godina. Bila je sreća što je uza se imala Gaddisa. Bio je to pravi borac, ucoran i ne glup. Ipak, pitao se, koliko vrijedi kao taktičar?

Port Baldwin je bio stari lukavac. U doba sukoba velikih političkih gangova, bio je pratilac i ortak Toma Poolea, neumoljiv, surov. Borio se da pobijedi i ništa ga nije moglo zaustaviti.

Krenuo je od ničega, upao u mnoge prijave poslove i premda se danas predstavlja džentlmenom, ne smije se zaboraviti da je karijeru počeo u krvavim uličnim sukobima. U svojoj je četrdesetoj godini Baldwin bio, zbog neumoljive hladnokrvnosti, najopasniji protivnik kojeg čovjek može zamisliti...

Trećeg dana nakon pucnjave u ravnicu Jim Flint osjeti neodoljivu želju da izide i pročita novine. Nije bilo sumnje da se već svi pitaju o razlozima njegova nestanka. Osim toga, morao je obnoviti zalihe hrane...

Pošto je osedlao kobilu, odveo ju je kroz tunel. Provjerio je jesu li puška i revolver nabijeni, predosjećajući da će uskoro imati neprilika. Buckdun se šuljao okolicom (Flint nije sumnjao da je revolveraš napao Flynnu) ali bi mu se uskoro mogli pridružiti i drugi ubojice njegova soja.

Na sreću, Baldwin i on se nikad nisu srel. Dakle, s te strane nije bilo nikakve opasnosti da bude prepoznat.

Kad je stigao u Alamitos, pred prodavaonicom je bilo privezano desetak konja i dvojica velika kola. Privezao je kobilu ispred postaje za dilžansu i ušao.

U trenutku kad je prešao prag, znao je da je snažan čovjek odjeven u crno odijelo i široka lica punog brazgotina — Port Baldwin. Ličio je upravo na ono što je bio gangster — skorojević.

Prišao je poštanskom prozorčiću i doviknuo:

— Ima li pošte za Jima Flinta?

Port Baldwin se živo okrene.

Poštari mu uruči poštu i obavijesti ga da su stigla i dva velika sanduka.

Vrata ureda zatvorila, su se za čovjekom koji je do tog trenutka stajao uz Baldwina. Baldwin pride Flintu i reče:

— Ime mi je Baldwin. Flinte i želim porazgovarati s vama

— Hajde slušam.

— Ne ovdje. Napolju.

Flint ga pogleda modrim i hladnim očima.

— Zašto ne? Poslije vas!

Baldwin je trenutak oklijevao a onda je prešao prag. Flint hitro pogleda ulicu uzduž i poprijeko. Tri muškarca opasana nabojnjačama dolazila su s desne strane a dvojica s lijeve. Još jedan stajao je na suprotnoj strani ulice, oslonivši se na izlog neke trgovine.

— Ubili ste mog čovjeka.

— Priznajte da je to sam tražio.

Baldwin je iz džepa izvukao kutiju cigara optočenu dijamantima, izabrao jednu i pružio kutiju Flintu.

— Htio bih da radite za mene — reče.

— Zao mi je...

— Platit ću vam više nego ikome. Potreban mi je čovjek koji ne gubi vrijeme u tričarijama, netko tko zna baratati revolverom.

— Ne.

Baldwin je bio strpljiv.

— Flint, mislim da ništa niste shvatili. Ostali? (Mahnuo je rukom). Gotovi su... Ovdje nema više mjesta ni za koga osim za jedno veliko imanje — moje.

— Stoka? Ili zemlja? — pitao je Flint tihim glasom.

Baldwinove su se zjenice stegle, lice otvrdnulo.

— To vas se ne tiče. Kad čovjek radi za mene, mora samo slušati.

— Ali ja ne radim za vas — odgovori Flint posve mirno. — A to i nemam namjere.

— U redu.

Flint se napola okrenuo da stane oči u oči s ljudima koji su išli prema njemu i kasno je zamijetio da je Baldwin zamahnuo svojom krupnom šakom. Nije očekivao da će se Baldwin osobno umiješati. Majstorski kroše zviznuo ga je iza uha i Flint se zgromljen sklijoka na ogradu za vezivanje konja.

Prije nego što je mogao uspostaviti ravnotežu ili se čak okrenuti, svi su jurnuli na njega.

Netko ga je udario podmuklo u slabine, drugi čizmom u potkoljenicu, pokleknuo je i ponovno pao. Treći ga je zgrabio za lijevu ruku i savio je, četvrti je savijao desnu, dok ga je peti udarao svom snagom u trbuh.

Očajnički se borio na koljenima i nastojao ustati, ali je ponovno pao pod kišom nemilosrdnih udaraca. U glavi mu je zujalo, na usnama se pojavila krv. Ipak, odbio je priznati da je poražen.

Napokon je njegova šaka dohvatila nečiju bradu i jedan se Baldwinov napadač srušio kao pokošen. Kroz zavjesu je ugledao nečiju potkoljenu: strahovito je udario čizmom. Čuo je kako je pukla kost. Borio se kao ludak, udarao glavom, šakama, nogama, krv je prsnula. Gurnuo je prst u nečiju nosnicu, nekome je šakom pođerao kožu. Napokon se posve iscrpljen srušio u mlaku vlastite krvi.

Njegovi su ga napadati ostavili na zemlji i postavili kraj njega jednog od svojih, kako bi moguće samaritanice uvjerio da ne smiju pomoći Flintu.

Polako, nakon jednog sata, počela mu se vraćati svijest: glava ga je nepodnošljivo boljela, u slabinama kao da mu je netko rovaao nožem. Ostao je ležati nepokretan, svjestan samo svoje boli, mirisa prašine, sunca koje mu je pržilo leđa, hladne zemlje od koje mu se ledio trbuh. Na usnama okus krvi...

Njegov mu je nagon govorio da se ne miče. Je li se uopće mogao micati? Neodređeno je čuo bat čizama po drvenom nogostupu, zveckanje mamuza.

Iako mu se još maglilo u glavi, počeo je stvarati plan. U kakvom je zapravo stanju? Jesu li mu oduzeli revolver? Ne postoji li opasnost da će, ako se pomakne biti ubijen? Neprimjetno, s velikim naporom, zaškiljio je na jedno oko.

Pao je točno kraj ruba nogostupa i nije mogao vidjeti čovjeka kojega je Baldwin ostavio da ga nadzire, iako je čuo škripanje dasaka pod njegovim čizmama i šuštanje njegove odjeće. Onda je pomislilo na revolver koji je bio gurnuo za pas. Jesu li ga zaboravili uzeti ili se nisu ni trudili da ga pretraže? Odahnulo je s olakšanjem kad su mu prsti napipali držak.

Nije znao može li ustati ili ne, ali ma što se dogodilo, pokušat će. Obuzimao ga je strahoviti bijes. Da, platit će mu to...

Prisjećao se lica, ruku. Najprije će uništiti onu prvu dvojicu. Baldwinu je pripremao najgori kraj, jer je poraz za takva čovjeka nešto najstrašnije, što puta gore od najstrašnije smrti.

Dok se trudio da prikupi ostatke snage, začuo je zveket lanaca, kotači su zaškripali na šljunku i kola su stala.

— Što je ovome čovjeku? (Bio je to glas Nancy Kerrigan.) Zašto mu nitko ne pomogne?

Baldwinov je jahač nemarno odgovorio:

— Smatrao je da se može oduprijeti Portu Baldwinu, gospodo. To je najmanje što mu se moglo dogoditi.

Flint je čuo kako su kola ponovno zaškripala, a onda je odjeknuo glas Baldwinova čovjeka:

— Na vašem mjestu bio bih miran, gospodo. U suprotnom slučaju morat ću upotrijebiti silu.

— Sad već napadate i žene. Je li? Divni ste mi vi junaci!

— U nas nema razlike, ne dajemo prednost nikome. Kad dođe k sebi, zacijelo će se opametiti. Uostalom, samo do odlaska vlaka. Onda ćemo ga utovariti... odnosno ono što bude ostalo od njega.

— Stavite ruku na mene — odbrusi mu Nancy — i visjet ćete na konopcu prije nego što završi dan.

Predviđajući da će čuvar pogledati u Nancy, Flint se hitro otkotrlja i klekne s revolverom u ruci.

Baldwinov se čovjek okrenuo kao munja i pripucao. I Flint je pritisnuo otkopac.

Pucao je da ubije, ali nesigurnom rukom, još zamagljena vida. Pogođen u kuk protivnik je pao.

Flint se uz strahovit napor uspravio, još ošamućen zateturaao, ali se ipak uspio uhvatiti za gredu za privezivanje konja.

Tada je drugi Baldwinov čovjek iskočio na ulicu. Flint je opalio: prvi se metak zabio u pod drvenog pločnika tako da je iverje poletjelo na sve strane, drugi se zabio u dovratnik iza kojeg se Baldwinov jahač sklonio. Treći je pogodio cilj...

Prvi se revolveraš počeo dizati. Iako je teturaao kao da je pljan, Flint ga trgne revolverom po glavi tako da se

ovaj ponovno ispružio u prašini. Flint je svoj revolver zatakao za pojas i onda uzeo njegov.

Nancy Kerrigan je pritrčala Flintu:

— Oh, nei Ranjeni ste! Popnite se brzo u kola!

— Nemam vremena — odgovori Flint, tresući glavom kao veliki ranjeni medvjed.

Ulica je bila prazna. Ipak, njegovi neprijatelji nisu bili daleko. Promijenio je revolver i uzeo Smith & Wesson.

Hodajući teturavo, kao mjesecar, pošao je ulicom. Svaki je uzdah izazivao strahovite bolove. Cinilo mu se da mu je glava bubanj o koji je poput kiše pljuštala bol. Ionako će uskoro umrijeti, prema tome ništa nije više važno. Postojalo je samo jedno, jedan cilj: da ih pronade. Znao je: naići će na lica iskrivljena mržnjom.

Zanio se, zamalo da nije pao, ipak se uspravio i ušao teturajući u salun. Jahači Porta Baldwina, barem nekolicina njih, bili su ovdje.

Smijeh se naglo ugasio, napola dignute čaše ostale su u zraku, a Flint je već pucao, ponovno pucao, izlijevajući na revolveraše poplavu vatre.

Jedan je povukao revolver i pao je zgromljen. Obuzet panikom drugi je skočio kroz prozor, ponijevši sa sobom i okvire i staklo. Jedan metak razbije čašu u tuci jednoga bandita, drugi pronađe kičmu drugog, treći se revolveraš baci u sporedni izlaz da se spasi.

Stojeći na nesigurnim nogama Flint pride tezgji i ugleda svoje okrvavljeno lice puno modrica. Brzo ispije čašu viskija i pođe prema izlazu.

Promatrao je ulicu, gledao lijevo i desno. Shvativši da je njegov revolver prazan, izvadi onaj koji je oteo Baldwinovu jahaču.

Zvukne razbijeno staklo a na prozoru se pojavi cijev puške. Flint podigne revolver, uperi ga u cijev i pritisne obarač. Iz neke veže ispadne drugi Baldwinov čovjek. Njegov se metak zabije u dovratak nedaleko od Flintove glave.

Flint pripuca, promaši, ponovo pripuca. Pogoden u koljeno jahač poklekne, pokuša četveronoške puzati prema vratima, ali Flint pošalje novi metak, čovjek krikne i prevrne se.

Osiljepljen krvlju koja mu je kapala s glave, Flint je sporo napredovao od vrata do vrata. Pravo je čudo da se još držao na nogama. Prestravljeni njegovim izgledom, ostali su se članovi bande brzo razbjegli.

Ne znajući kako, našao se ponovno pred postajom za dilažansu. Kobilica je još bila tu. Dva puta je morao pokušati da bi se uspio popeti na sedlo.

Nagnuo se nad sedlo, sve se oko njega zaljuljalo, kroz maglu osjetiti da je pao u neka kola...

Nancy je ovdje... Gura ga prema dnu kola, silazi, privezuje kobilu za kola, ponovno se penje, uzima uzde u ruke. Brzo, što brže na ranč...

Kad se osvijestio, Flint je zamijetio da leži na bijelim ponjavama u ogromnom bračnom krevetu sa četiri stupa. Sunce je prodiralo u sobu. Htio se pokrenuti, ali je bio ukočen, čvrsto vezan ovojima od pazuha do bokova.

Na naslonu stolice ugledao je svoj pojas s revolverom. Drugi je bio položen na oprane i izglacane hlače. Zamijetio je i svoj kaputić na naslonu druge stolice i tada se sjetio pisama u džepu.

Nekoliko je trenutaka ležao nepokretan, uživajući u dodiru sa čistim plahtama. Tada začuje korake. Otvorila su se vrata i na njima se pojavila Nancy, odjevena u pamučnu haljinu s bijelim i modrim prugama, držeći se kao i uvijek poput mlade kraljice.

— Da ste se barem mogli vidjeti... — rekla je veselo. — No, to je bio prizor.

— Odgovara li onome što i kako se ja sada osjećam, onda vam vjerujem...

— Imali ste više sreće nego što zaslužujete. Liječnik misli da nije slomljena nijedna kost, ali se ipak brine zbog unutrašnjih povreda.

Flint je uznemireno pogleda.

— Da li me je detaljno pregledao?

— Nije imao vremena. To će učiniti kad idući put dođe.

»Do vraga« promrmlja u sebi Flint, a glasno reče:

— Moram ići. Otkrije li Baldwin da sam ovdje, imat ćete neugodnosti.

Mlada je Meksikanka donijela pladanj. Pošto je sjeo da doručkuje, pogledao se u zrcalo. Ispod oka imao je veliku modricu, nos mu je bio gotovo dvostruko veći nego obično, usne su nabubrile kao u crncu, brada isharana posjekotinama... Jedva se prepoznao. Gornji je dio glave bio omočan tako da su oči virile kroz male rupe. Pomisli da je moglo biti i gore.

— Odveli smo vašu koblu u štalu — reče Nancy. — U ovom trenutku jede kukuruz, koji zacijelo odavna nije okusila. (Popravila je pokrivač). Ne brinite zbog glave. Da Port Baldwin nije svojom stokom osvojio Nugentove pašnjake, zacijelo bi već bio ovdje. Mi smo ga očekivali.

Pošto je Nancy otišla, Flint se ispružio. Glava mu je gorjela, osjećao je slabost.

Oslonivši se na lakat nekako je uspio izvući i otvoriti pisma. Pismo odvjetnika iz Baltimorea obavještavalo ga je o uspjesima planova i uloženi investicija. Drugo je pismo bio potpuni izvještaj detektivske agencije.

Port Baldwin je bio čovjek koji je s Lottie i njenim ocem pripremio neuspjeli atentat. A Lottien je otac bio vezan uz neke novčane planove Porta Baldwina.

Flint je već davno, davno čuo neku staru kinesku poslovicu koja je tvrdila da bi svaki čovjek, koji se može tri minute usredotočiti na isti problem, mogao vladati svijetom. Poslovica je ostala usječena u njegovu duhu i od tada je stalno vježbao tu sposobnost, u svakoj prilici i situaciji. Eto, tome je zahvaljivao sav svoj uspjeh...

Previše iscrpljen a da bi se mogao posvetiti trenutnim problemima, ipak je bio dovoljno bistar da, na svoje veliko iznenađenje, ustanovi da po prvi put radi za nekoga drugoga. Želio je pomoći Nancy Kerrigan.

Ako treba umrijeti, u redu, ali onda neka umre u borbi. Previše su se često ljudi borili samo da prežive, makar i puzali. On će poraziti Porta Baldwina. Nancy će zadržati svoj ranč, ona će...

U tom je trenutku svojih razmišljanja utonuo u san.

Kad se probudio bio je mrak. Baka mu je tanjura rekla da je vrijeme večere. Sjeo je i spustio noge na pod.

Kad je Nancy ušla, upravo je zakopčavao pojas.

— Ponašate se glupo — rekla je strogim glasom. — Vama je prije svega potreban odmor.

— Uskoro ću se dovoljno odmarati. (Zastao je trenutak gledajući je u polusjeni sobe.) U ovom trenutku sam gladan. U svakom slučaju — dodao je naglo. — nisam od ljudi koji ostaju u krevetu kad ih očekuje posao.

Gurnuvši drugi revolver za pas, navukao je kaput i pošao za Nancy u sobu za dnevni boravak. Divna rame-na...

Soba je bila prostrana i udobna. Spazivši u dnu prostorije policu s knjigama, prišao joj je i pogledao naslove: Charles Dickens, Anthony Trollope, Walter Scott, Shakespeare, Humeova »Povijest Engleske«.

Nije bio iznenađen vrijednošću autora. Znao je da su pioniri, da se ne bi preopteretili, donosili samo najbolja djela.

Nancy mu se pridružila.

— Zanimaju vas knjige? — upitala je.

— Kao što ste mogli zamijetiti, ja sam divlji osamljenik a osamljenost potiče na čitanje. Na sreću, zahvaljujući jednome od mojih učitelja, počeo sam s Plutarhom i Montaigneom.

— Zbunjujete me. Ostavljate dojam obrazovana čovjeka, a ipak...

— Moje jučerašnje reagiranje vas je zbunilo, zar ne? Zašto ljudi tako često i lako pretpostavljaju da obrazovan čovjek ne može od vremena do vremena biti žestok... kad se žestina nameće? Sjećate li se kad je Sokrat...

— Gospodine Flint...

— Zovite me Jim.

— Vrlo dobro, Jim. Kad ste našli Eda, je li mogao govoriti? Otišao je na poslovni put zbog ranča i mi ne znamo je li do napada došlo pri odlasku ili povratku.

— Bio je veoma zabrinut. Promrmljao je nešto u vezi sa Santa Feom i nekim

Gaddisom i ništa drugo. Ne, dok je bio sa mnom, nije se osvijestio.

Odvela ga je do stola; odmaknuo je njenu stolicu.

— Hvala — rekla je. — Nisam navikla na takvu pažnju.

Jedan za drugim dolazili su kauboји i sjedali za stol pogledavajući ispod oka Flinta.

— Zašto se ne biste povjerili meni? — upita Flint. — Znam da ste u neprimlikama. Možda bih vam mogao pomoći.

— Porteu Baldwinu će biti potrebne ogromne površine za njegovih četrdeset tisuća grla stoke — odgovori Nancy. — Eto, to je sve. Vrlo jednostavno.

Smatrao je da je beskorisno postavljati daljnja pitanja. Kad su se prvi ploniri naselili na Zapadu, nije postojao nikakav zakonski propis za uspostavljanje vlasništva, niti je itko mogao osporavati pravo vlasništva, osim grupa nomadskih Indijanaca. Kasnije su sudovi i Kongres pokazivali neugodnu tendenciju da potcenjuju dugogodišnji trud rančera a njihove pašnjake otvore pridošlicama. Vlada je kupnju zemljišta od Indijanaca veoma rijetko smatrala legalnom. Flint je savršeno dobro poznao sve te čimbenike.

— Jeste li registrirali zahtjev za pravom vlasništva nad zemljištem koje koristite?

Zivo je podignula glavu i on shvati da je odjednom izazvao pažnju svih prisutnih.

— Nije li to ilegalno? — upita umjesto odgovora Nancy. — Ali da odgovorim na vaše pitanje: da. Nismo imali drugog izbora. Ako netko od mojih ljudi želi zadržati zemlju, neka je zadrži. Od ostalih ću je otkupiti. To je jedino rješenje, osim ako ne želimo izgubiti ranč koji su moj otac i stric podigli s toliko truda.

Poslije večere su Nancy i Flint sjeli na prostranu verandu, do koje je dopirala pjesma Johnnyja Otera iz spavaonice kauboја.

Dugo je Nancy govorila o ranču i svojim naporima da ga unaprijedi. Bio je iznenađen njenim znanjem i obimom promjena koje je unijela.

Iduća tri dana Flint je šetao granicom ranča, svjestan neprekidne prisut-

nosti Pete Gaddisa, Johnnyja Otera ili snažnog mladića dječakog lica, Juliusa Benta. Saznao je da ga je Baldwin pokušao dati uhapsiti, ali je to mjesni sudac odbio:

— Vidio sam što se dogodilo — rekao je promuklim glasom — i smatram da se radilo o zakonitoј samoobrani.

— On se nije branio — odgovorio je ljutito Baldwin — već je napao!

— Napad ponekad predstavlja najbolji način obrane — tvrdio je sudac Hatfield grobnim glasom. — Napali ste ga bez razloga i on je zacijelo vjerovao da ćete ponovno pokušati. Jedino mi je žao što je ipak prestao pucati.

Baldwin je dugim koracima i ljut kao ris izišao iz sučeva ureda, a Hatfield se osmjehivao u brk i nastavio posao.

Mada nije znao zašto, Baldwin je bio zabrinut. Flint ga je upitao zanima li se za stoku ili zemlju.

Je li to pitanje bilo postavljeno bez veze, je li Flint pretpostavljao, ili je čak znao nešto.

S druge strane, njegovi su ljudi bili iznenađeni Flintovim munjevitim potezanjem oružja u Horse Springsu i Sjevernoj ravnici i počeli prepričavati jednu staru priču... u vezi s jednim drugim Flintom koji je bio poznati revolveraš.

Sjedeći na rubu kreveta u hotelskoј sobi, Baldwin je zamišljeno grickao svoju cigaru. Do sada se sve odvijalo prema njegovu planu. Flynn nije umro, ali njegova smrt i nije bitna; dovoljno je da je izbačen iz opticaја. Kaybar nije predstavljao ozbiljniju zapreku, a Tom Nugent će uskoro biti konačno uništen. U svakom slučaju, svojom nabusitošću Nugent nije stvarao prijatelje.

Port Baldwin je iz iskustva znao da je pobjeda najvažnija i da poraženi nikad ne stižu daleko. Svoje je bogatstvo stekao spekulacijama, ucjenjivanjem. Prema budućnosti zemlje bio je posve ravnodušan.

Za sada se radilo o tome da se domogne Nugentovih zemljišta i ranča Kaybar. Poslije će prodati zemlju novim pridošlicama, zadržavajući za sebe područja kojima je prolazila željeznica. Većina farmera, bio je siguran u to, nema pojma o proceduri kupovanja

zemljišta i vjerovat će da kupuju zemljišta željeznice ili parcele velikih rančeva za koje je pravo vlasništva stekao Baldwin. Malo će njih pokušati istraživati, a za takve je imao veoma djelotvorna sredstva uvjeravanja. Pokažu li preveliku brbljavost, za tren će se naći zavezanih i zatvorenih usta u nekom vlaku za Istok.

Bila je to prijevara (on ju je takvom i smatrao) ali prijevara za koju će biti potrebne godine i godine da se otkrije. Ukoliko se jednom uopće otkrije, bit će kasno da se ma što učini, obnovi postupak itd.

Baldwin je dakle s povjerenjem gledao u budućnost. Flynn je bio izbačen iz stroja, a Nugent će to biti za nekoliko dana. Mala Kerriganova neće mu prirediti nikakvih većih briga. Pete Gaddis je bio borac, istina je, ali nije imao svojstva ni vođe ni poslovna čovjeka.

Što se Flinta tiče, u toj igri očito nije imao neposrednog interesa, osim prijateljstva Nancy Kerrigan. Buckdun će se pobrinuti za njega.

Baldwin je pokazivao priličan optimizam. Postavio je sebi rok od tri mjeseca da uđe u posjed preko tri milijuna jutara zemlje.

Uzeo je novine i sišao u blagovaonicu. Harriman je bio zauzet sukobom s Mongana-Vanderbiltovim problemima, pa se uskoro mogla očekivati Kettlemanova intervencija.

Kettleman! Baldwin je ljutito pročitao to ime. Nije zaboravio razočaranje koje je doživio u poslu s Union Pacificom. Kettleman je uspio preuzeti kontrolu nad Kansas Pacificom i objavio svoju namjeru da gradi novu transkontinentalnu prugu koja će konkurirati Union Pacificu. Obuzet panikom, Union Pacific je pokrenuo zemlju i nebo da kupi akcije novog željezničkog društva. Te su akcije bile ispod tečajne vrijednosti a kad ih je Kettleman prodao, prisililo je Union Pacific da ih kupuje po tečajnoj vrijednosti i tako pobrao dobit od deset milijuna dolara.

Port Baldwin je od Kettlemanovog tasta saznao da kupuje akcije Kansas Uniona. Požurio je da ih i on kupi što više, ali je Kettleman u međuvremenu

odustao od posla. Akcije su strahovito pale i Baldwin se našao na rubu propasti.

Deset milijuna! Baldwin je bijesno zgužvao novine. Svaki put kad bi pomislio na taj neuspjeh, obuzela bi ga strahovita ljutnja.

Kad bi Kettleman umro, sve bi pripalo Lottie; tako se i rodila pomisao da se ubrza njegova smrt.

Od trenutka kad atentat nije uspio, Baldwin je bio uznemiren. Kettleman je bio na glasu kao čovjek koji ne zaboravlja podvale, a govorilo se da je profesionalni kockar-ubojica progovorio prije smrti. Progovorio? Što?

Baldwin, koji se pripremio za zbrku na burzi nakon Kettlemanove smrti, ponovno je izgubio zamašne svote novaca.

Sad je preostalo jedino čekati da Buckdun obavi posao, a stoka će učiniti ostalo...

Nije trebalo žuriti. Imao je tek četrdeset godina i osjećao se neizmjereno jakim. U dvadeset godina karijere prešao je dugi put. A gdje su njegovi vršnjaci? Ili su na groblju ili su postali pijanice, vlasnici sumnjivih jazbina, krčmi...

U tom je trenutku Jim Flint ušao u blagovaonicu i sjeo nasuprot Baldwina. Baldwin je čuo žamor. Gotovo svi su za stolovima znali za gužvu do koje je bilo došlo.

Osjetio je kako mu se lice zajapurilo a to ga još više razljuti. Što je htio taj glupi Flint izazivajući ga otvoreno, na javnom mjestu? Da, da, Buckdun je jedini odgovor koji treba čuti Flintu.

Flint se podrugljivo nasmije.

— Halo, Port. Jednog dana morat ćete me pokušati udariti kad ne budem okrenut leđima.

— Nisam raspoložen za svađu.

— A ja mislim da ste najobičnija kukavica, Port. Otpočinjete borbu tek kad znate da je unaprijed dobijena. Mogu li vam dati dobar savjet? Vratite se u New York. Vratite se odmah ili postoji opasnost da ga više nikad nećete vidjeti...

Port Baldwin je izgubio svoj dobar tek i činilo mu se da se nad cijelu prostoriju odjednom spustila neka stu-

den. Čudno da to nije ranije zamije-
tlo...

VIII

Pošto se najeo, Flint se odmah osjećao bolje. Izišao je u svježinu zvjezdane noći, zajahao i sišao niz ulicu. Odmah je iz sjene izronio neki čovjek i popeo se stubama za poslugu hotela. Flint je prepoznao visokog čovjeka, kose boje slame, iz vlaka. Prema opisu koji je dobio, zaključio da je to Buckdun.

Pokrenut iznenadnom misli, okrene kobilu i odvede je do stuba.

— Buckdun!

Čovjek se nepovjerljivo okrene. Flint je znao da revolveraš ne može vidjeti njegovo lice.

— Buckdun, ostavite ranč Kaybar na mirul. Rekao sam i neću više ponavljati!

Buckdun je ubijao za novac, ali se odlučivao veoma oprezno, ne želeći navući bilo kakvu nepotrebnu pogibelj.

— Ne sjećam se da sam ma što čuo o Kaybaru. Tko ste vi?

— Ime mi je Flint.

— Činite mi se premladi. Ako se ne varam, Flint bi danas imao... ovaj... možda šezdeset godina.

— Možda... Buckdun. Mislim da se nas dvojica razumijemo. Nije to izazov s moje strane, jednostavno mali savjet. Ne mislim da bi se bilo koji od nas dvojice htio suprotstaviti drugome.

Rekavši to, povukao je uzde i ponovno krenuo ulicom.

Buckdun je zamišljen neko vrijeme gledao za Flintom. Koliko je godina imao Flint u ono doba? Pretpostavljalo se da je poginuo u krvoproliću u Crossingu, prije mnogo, mnogo godina, ali njegovo tijelo nikad nije bilo pronađeno. Kad su se svjetiljke u salunu ponovno zapalile, Flint je već bio nestao zajedno s dječakom.

U svakom slučaju, bolje je misliti na najgore, zaključio Buckdun. Iako nije bio praznovjeran, nije mogao a da ne vidi prst sudbine u po prvi put u životu neuspjeloj zasjedi, koju je bio pripremio Flynnu.

Buckdun se uspeo stubama i ušao u jednu od hotelskih soba. Baldwin je sjedio na krevetu u mraku.

— Pozvali ste me? upita Buckdun.

Baldwin izvadila cigare i jednu ponudi Buckdunu.

— Moramo brzo djelovati. Želim Nugentovu kožu.

— U redu.

— Želim također kožu jednog, bilo kojeg jahača s ranča Kaybar. Izbor prepuštam vama. Želim prestrašiti djevojkicu i prisiliti je da napusti kraj.

— Ne.

Baldwin ga pogleda preko vatre žigice.

— Upravo su mi rekli da ranč Kaybar ostavim na miru. Upozorio me čovjek koji je, čini se, zainteresiran.

— Flint? Nije važna! On ne dolazi u obzir.

— Gospodine Baldwin, prije mnogo godina postojao je čovjek kojega su nazivali Flintom. Bio je to izvanredan čovjek, gospodine Baldwin. Obavljao je svoj posao mirno, tiho i odlično.

— Umro je.

Buckdun ukratko ispriča što se dogodilo u salunu u Crossingu.

— Moglo bi se raditi o istom čovjeku. Ako je tako i ako taj čovjek počne baratati revolverom, moramo očekivati završlame.

— Da se možda ne bojite? — upita ironično Baldwin.

— Ja sam poslovan čovjek, gospodine Baldwin, i ne mogu dobro obaviti posao ako moram misliti na svoju kožu.

— Vrlo dobro. Prepustite ga meni.

— Vrlo rado. — Buckdun je ustao. — Da sam na vašem mjestu, gospodine Baldwin, ne bih dirao u ranč Kaybar. Ako Flint krene u lov, predstavljat ćete odličan cilj.

Baldwin se spremao da oštro odgovori na Buckdunov savjet, ali ga ovaj prekinu:

— Već nekoliko minuta stojite kraj osvjetljenog prezora. Da ja slijedim vaš trag, već biste odavno bili na drugom svijetu. Shvatite ovo samo kao usputnu primjedbu...

— Pozabavite se Nugentom — odgovori Baldwin oštro. — Dovoljno sam odrastao da se brinem za samog sebe.

— U redu. Ali, želim dobiti plaću za Flynna kao i predujam za Nugenta.

— Zar nemate povjerenja u mene?

— U ovakvim poslovima, gospodine Baldwin, nema mjesta povjerenju. Posebno ne mogu imati povjerenja u čovjeka koji stoji pred osvijetljenim prozorom.

Pošto mu je Baldwin izbrojio novac, Buckdun je izašao i tako tiho zatvorio vrata za sobom, da se ništa nije čulo. Baldwin je osluškivao, ali nije čuo ništa osim tišine... Skinuo je kaput, otkopčao tvrdi ovratnik i legnuo da razmisli. Flint ga je zbunjivao, ali ga je još više mučio Buckdunov stav.

...

Po prvi put nakon nekoliko mjeseci Flint je te noći spavao dubokim snom. Probudio se misleći na Nancy Kerrigan i duge razgovore koje je vodio s njom za vrijeme svog boravka na Kaybaru.

Obrijao se, presvukao čisto rublje i razmislio o situaciji. Porta Baldwina trebalo je slomiti i to iz New Yorka.

Pošto je donio odluku, osedlao je kobilu. Nije propustio da se malo umili pastuhu, tim više što se dan ranije gotovo popeo na njegova široka leđa, iskoristivši zanimanje koje je pastuh pokazao za šećer. Sad je bio uvjeren da će ga uskoro moći osedlati i jahati.

Vodeći kobilu za uzde prošao je prilaznim tunelom i izašao. Nalazio se nekoliko metara daleko od puta kad začuje glasove. Ugleda sedam jahača: svi su pripadali Baldwinu.

A u smjeru kojim su kretali nije bilo ničeg drugog od ranča Kaybar, osim ako nisu krenuli u Horse Springs, što se nije činilo vjerojatnim. Pričekao je nekoliko minuta prije nego što je krenuo dalje. Izbrisao je za sobom tragove i uzjahao.

Nebom su plovili oblaci, zrak je bio bistar a sunce palilo.

Zbijeni u skupinu Baldwinovi su jahači jahali sporo da ne podignu prašinu. Kad su nestali iza stabala Sjeverne ravnice, Flint je slišao s puta, podbo kobilu i požurio poprijeko, kako bi nadoknađio izgubljeno vrijeme.

Sad više nije bilo nikakve sumnje o cilju Baldwinovih ljudi. Jahali su prema glavnoj zgradi ranča Kaybar. Flint

je daleko pred sobom opazio najviši vrh planina Zuni, a znao je da se on uzdiže sjeverozapadno od Kaybara.

Jahao je s najvećim oprezom, držeći karabinku spremnu, poprijeko sedla. To je oružje, izrađeno po narudžbi, bilo izvanredno precizno i ogromnog dimenzija, mnogo većeg od običnih pušaka te vrste.

Baldwinovi su plaćenici jahali uzduž polja lave, a to je Flint iskoristio. Nalazio se na sjevernoj padini Zunijske kad je ugledao Kaybar a onda i oblak prašine na sjeveru, što je ukazivalo na dolazak još jedne skupine jahača. Kao po dogovoru, obje su grupe naglo požurile.

— E, koblice moja — reče Flint životinji — da vidimo možeš li juriti.

Napustio je šumu i krenuo padinom. Bio je siguran da ga do tog trenutka Baldwinovi ljudi još nisu zamijetili. Osjećajući pritisak njegovih koljena, kobila je povećala brzinu.

Već je stigao i u ravnicu.

Odjekne krik pa pucanj. Kobila krene u galop...

Na ranču netko doirči u dvorište i Flint ugleda odbijesak sunca na cijevi karabinke. Ugleda jarugu s lijeve strane i skoči prema njoj. Metak mu prozviždi pokraj uha...

Izašavši iz zaklona ponovno je zajašio kobilu koja je, pošto joj je pustio uzde, pojurila što je brže mogla.

U tom su trenutku Baldwinovi jahači izjurili, neki iz šume, neki iz šikarja, razvili se u strijelce i puškarajući navallili prema ranču. S ranča je netko pripucao u trenutku kad je Flint uletio u dvorište.

Mahnuo je rukom pokazujući da napad dolazi sa svih strana, na brzinu odveo kobilu u štalu i onda se vratio u dvorište.

Johnny Otero je ležao potrbuške iza ograde, a Pete Gaddis trčao iz spavaonice, donoseći rezervno spremište metaka.

Otero je pripucao prvi i jedan je stvor konj napadača izbacio svog jahača kao iz topa. U trenutku kad se jahač počeo dizati, Otero ponovno ispalio metak.

Nekoliko jahača provali u dvorište; jedan je od njih ciljao u Otera. Flint opali i naprosto izbacio jahača iz sedla.

Sada, kad su jahači bili preblizu. Flint odbaci pušku, iskoči iz zaklona i isprazni svoj revolver na jahače koji su jurnuli galopom. Premjesti pucaljku u drugu ruku, kao što se to radilo na granici, i nastavi pucanjem tako brzo da se činilo da pucnjevi slijede u neprekinutom nizu.

Dva su jahača bila izbačena iz sedla, treći se zanio i prevrnuo, dok mu je noga ostala u stremenu.

Napad je iznenada prestao. Iz jednog se stoga sijena uzdizao plamen. Otero je stekao tešku opekotinu od metka na gornjem dijelu ruke, ali to je bila jedina rana u redovima branitelja. Flint ponovno napuni svoje revolvare i pušku.

Otišao je u štalu, privezao kobilu, dobro je istrljao sijenom a onda bacio na nju neki stari pokrivač. Usuo je zobi u valov i navukao sijena u jase. Upravo je izlazio iz staje kad su ga presjekli bolovi. Uхватило se za dovratak a onda je polako klonuo na koljena.

U tom je trenutku naišao Otero.

— Hej, što je s vama? Jeste li pogođeni?

Flint odmahne glavom. Otero je pričekao trenutak, stojeći neodlučno, a onda se vrati u kuću.

Bolovi su polako prolazili i Flint se s mukom uspravi. Ispijune — krv oboji sijenom.

Poluotvorenih očiju, da bi izbjegao blještavilo sunca, stajao je neko vrijeme na pragu staje.

Otero iziđe iz spavaonice noseći rezervnu pušku i revolver koji je zadjenao za pojas. Pogleda Flinta zabrinuto.

— Osjećate li se dobro?

— Vrlo dobro — odgovori Flint kratko.

— Ima još revolvra u kući — reče Otero.

Odjednom izbi snažna pucnjava. Dva jahača ulete u dvorište.

— Ne pucajte! — uzvikne odmah Otero. — To je Julius!

Julius Bent je brzo sjašio, na vrijeme da rukama dočeka drugog jahača koji je padao. Ranjenika su pogodila dva metka: jedan u nogu, drugi u grud.

Flint je obišao dvorište nadzirući obranu. Mogli su izdržati opsadu tije-

kom dana, ali kako je bilo premalo ljudi, noćni bi napad predstavljao propast. U okrilju mraka napadači bi se mogli posve približiti kući, pucati u braniocima i uništiti ih jednog po jednoga, kako bi izlazili.

Na pomoć izvana nije se moglo računati. Ako je Baldwin neutralizirao poštanski ured, odnosno telegraf, pokrajinska vlada zacijelo neće moći biti obaviještena o borbi prije nego što ona bude završena, a Baldwin će onda tvrditi da se radilo o obračunu između squattersa i velikih uzgajivača stoke.

Telegraf...

Zahvaljujući telegrafu New York je bio gotovo nadohvat ruke, a iz New Yorka je trebao početi Baldwinov poraz...

Flint je ušao u kuću.

— Čim padne mrak, moramo odavde — reče on Nancy.

Gaddis odobri plan.

— Flint ima pravo. Oni će noćas zapaliti ranč, bili mi ovdje ili ne.

Zapaliti ranč? Nancy je polako kružila prostorijom, nesposobna da zamisli život bez ove kuće. Ovdje je odrasla, sve je ovdje nosilo pečat njezina oca i strica. A ipak je bila svjesna da Flint i Gaddis govore razumno.

— Bit će nam potrebne sve živice namirnice koje možemo pokupiti na brzinu — reče ona. — Sumnjam da očekuju da ćemo pobjeći.

— Kuda ćemo? — zapita Gaddis tiho.

— Mislim da postoji samo jedno pogodno mjesto — reče Nancy. — Pukotina u zidu. — Okrenula se Flintu da mu objasni: — To je ispašiste ograđeno lavom — dvanaest tisuća rali. Mislim da Baldwinovi ljudi ne znaju za taj pašnjak.

Flint je promatrao Nancy. Znao je, osjećao što se zbiva s njom. Ova kuća je bila njen život, njene uspomene, sve što je posjedovala.

— Morat ćemo odvesti Flynnu — dodala je i — Leea Thomasa.

Thomas, ranjeni jahač, osmjehnuo se Flintu.

— Dobijesa, stavite me na konja, to je sve što tražim. Jednom sam jahao dvadeset milja po sjevernjaku sa slomljenom nogom.

Kad su ostali sami, Nancy je prišla Flintu.

— Jime, drago mi je da ste ovdje.

— Da — odgovori Flint — i ne želim biti nigdje drugdje.

A onda, svjestan pogleda koji mu je uputila, doda:

— U ovakvom trenutku.

Izišao je. Sunce je bilo užarena kugla nad ravnicom. »Ne budeš li pazio, učinit ćeš glupost«, reče sam sebi.

IX

— Ne razumijem — govorila je blije-da kao smrt Lottie Kettleman blagajniku u banci. — Ja...

— Zao mi je, gospođo Kettleman — odgovori blagajnik hladnim uljudnim glasom. — Vaš je muž povukao svoj račun u banci prije nekoliko tjedana.

U sebi je uživao: ova je žena uvijek bila tako tvrda, nabusita...

— Bilo je to uoči njegova odlaska u Virginiju — doda blagajnik.

Naglo se okrenula i izišla. Bjesnila je u sebi, ali je istodobno osjećala neku zebnju. Jutros je otvorila blagajnu svog supruga, s pomoću ključa koji je njen otac potajno dao izraditi. Bila je prazna. Nestao je i novac i mornarički kolt koji je obično ondje stajao.

Zaustavila je taksi i ljutila se na sporost prometa. Kad je stigla u odvjetničku pisarnicu Burroughsa, odmah su je uveli advokatu.

— Ostavio vam je mirovinu — najavi joj Burroughs, nastojeći da ostane bezličan. — Dobivat ćete stotinu dolara mjesečno tijekom godine dana.

— Što?

Morala je uložiti sav svoj napor da se svlada.

— Ali, gdje je on? I što sve to znači?

— Gospodin Kettleman nije se nikome povjeravao, ali iz svih mjera koje je poduzeo očito se spremao na dugu odsutnost. Čini se da je sumnjao — nastavi neutralnim glasom odvjetnik — da se sprema neka zavjera protiv njega, da ga netko želi ubiti. Nešto se dogodilo u Saratogi...

— Ali, to je apsurdno! Radilo se o običnoj svađi kartaša.

— Možda, ali vidite, znam da je gospodin Kettleman dao nalog detektiv-

skoj agenciji Pinkerton da vodi istragu. Malo neobičan potez, to je najmanje što se može reći, jer je gospodin Kettleman, zacijelo znate, imao vlastitu detektivsku agenciju.

Ne, ona o svemu tome nije imala pojma. Nešto ju je steglo u grlu. Razmišljala je. Zavjerenici nisu pisali jedno drugome. Da, bilo je nekoliko sastanaka s Baldwinom, ali kako bi mogao saznati za njih?

— I on misli da ću ja živjeti s tih bijednih sto dolara mjesečno?

— Mnoge bi obitelji bile zadovoljne tom svotom — odgovori Burroughs i sjeti se da se oženio kad je imao manje novaca. — Imate izvanredno lijepu kuću i ostaje vam još — pročisti grlo — vaš otac...

Lottie Kettleman pogleda otrovnim pogledom advokata. Pokušava li ovaj čovjek biti sarkastičan?

— I vi niti ne pomišljate gdje bi mogao biti moj suprug?

— Ne!

Lottie Kettleman se vratila kući bijesna i zaprepaštena. Po prvi put se počela ozbiljno pitati što zapravo zna o čovjeku za kojeg se udala.

Njen ju je otac uvjeravao da će Kettleman, koji nikad nije imao toplog doma, biti lak plijen za spretnu djevojk. Kad se jednom uda, moći će zavirivati u njegove papire, uživajući uobičajeno povjerenje između muža i žene. Tako će ocu i njegovim suradnicima davati informacije, s pomoću kojih će zaraditi milijune...

Lako ju je bilo uvjeriti u to, tim prije što je Kettleman bio lijep muškarac, dobro odgojen i fina vladanja, i što su ga se u novčarskim krugovima isto toliko bojali koliko su ga poštovali.

Tek pošto se udala, otkrila je da Kettleman nikad ne govori o svojim poslovima i da se sve rješava u njegovoj glavi. Nekoliko zabilježaka koje je našla bilo je šifrirano, i samo ih je on mogao odgonetnuti.

Kettleman je bio veoma pažljiv suprug, ali ga ona nije voljela i on je to zacijelo veoma brzo shvatio. Spoznao je i to da je ono što je u sebi smatrao ljubavlju zapravo bila podsvjesna želja za osnivanjem obitelji. Stanovali su i živjeli zajedno, ali su među njima

vladali samo uviđavni odnosi. Nakon atentata u Saratogi veoma se rijetko vraćao kući i uvijek samo na veoma kratko razdoblje.

Po prvi put je počela cijeniti Kettlemana, odnosno život koji joj je on pružao. Pošto se nije trebala brinuti za plaćanje računa a svagdje su je poštovali kao njegovu suprugu, nije se niti trudila da ga upozna. Sada je shvatila da ama baš ništa ne zna ni o njemu ni o njegovoj prošlosti.

S ocem je otišla na farmu u Virđžiniji. Našli su zatvorena vrata. Nije bilo nikakvog traga njegovu boravku, a rijetki su susjedi bili daleko a da bi mogli ma što zamijetiti.

Pošto se vratila u New York, otkrila je odjednom pravi lik svog oca. Lijepo je pričao, ali je inače bio prazan.

— Pozvao je u pomoć agenciju Pinkerton, kažeš? Pa zašto to ne bismo i mi uradili? Vidiš, kćerke, kad ga ponovno nademo, naći ćemo i novac. Mora da kuje nekakve važne planove. Znam nekog Eppermana... Baldwin se od vremena do vremena služi njime za neke istrage...

Epperman je bio onizak čovjek ružičasta lica s izbočenim vodenastim blijedomodrim očima. Odmah je nanjušio dobar posao.

Nakon sedam dana bezuspješnog istraživanja u novčarskim krugovima, napokon je naišao na neki trag: Kettleman je pripadao nekom streljačkom klubu u kojemu je slovio kao najbolji strijelac. Otkrio je zatim da je Kettleman bio zapažen i na boksačkom ringu.

Drugi jedan trag odveo ga je do prodaje stoke i četiri konja, te kupovine revolvera sa šest metaka.

Revolver sa šest metaka, stoka, kolt, konji, sve je to mirisalo na Zapad, zaključivši Epperman, sjedeći sam u svo- me uredu. Što bi moglo navesti takva čovjeka da se povuče, da nestane? Obično se radilo o novcu, ženi ili obojem...

Kettleman je raspolagao s dovoljno novaca. Ostaje, dakle, žena... Ali, ni u jednoj sitnici svoje istrage Epperman nije mogao ustanoviti ni najmanji trag nekoj ljubavnoj zgodi. Ne, nije bila po srijedi žena.

— Jeste li znali da je vaš suprug nekoć pobjeđivao profesionalne boksače? — iznenada je upitao Lottie koja je u tom trenutku ušla.

— Kettleman, boksač? Nešto s vama nije u redu!

Ne uzbuđujući se Epperman je nastavio:

— Je li vam ikad govorio o Zapadu i stoci?

— Koliko se sjećam, nije. I kad mi je i govorio nešto bilo je to o kazalištu, knjigama ili politici, ponekad o konjskim trkama.

Lottie je bila ljuta. Ispala je budala, jer ništa nije znala o svome suprugu. Zašto je dobijesa, pokušavala s ocem zaraditi novac, kad je s Kettlemanom imala sve što joj je bilo potrebno?

Chivington je ušao i sjeo kraj svoje kćerke. Ispričao je priču o mornaričkom koltu koji je nestao. Prostorija se napunila gorkim dimom cigara. Lottie je bila iritirana. Kettleman ih je sve povukao za nos.

— Saznam li ma što — reče napokon Epperman — odmah ću vas obavijestiti. Možda već znam jedan trag.

O kakvom se zapravo tragu radi, nije znao. Ali, slutio je da će ovim poslom zaraditi dosta novaca.

U prvom redu treba stupiti u dodir s Portom Baldwinom, osim ako se ne bi obratilo izravno Kettlemanu... Možda bi Kettleman dobro platio da ne oda njegovoj ženi gdje se nalazi... A možda bi, vrag ga nosi, radije upotrijebio revolver, nego dopustio da ga netko ucjenjuje. Na tu su pomisao Eppermana prošli trnci.

Iznenada se sjeti čovjeka iz vlaka...

X

Na Kaybar je polako padao suton. U daljini, u planinama, zalajao je kojot. Iznad njihovih glava počeli su letjeti šišmiši. Otero je otišao osedlati konje. Flint je ušao u sobu u kojoj je ležao Flynn. Predradniku se upravo vratila svijest.

— Vi me ne poznate — reče Flint — ali ja sam vas našao na cesti nakon zasjede.

— Hvala — jedva je proklesnuo Flynn.

— Došao sam reći da ćemo vas prenijeti na drugo mjesto. Noćas će zacijelo napasti i zapaliti ranč. Moramo otići na Pukotinu u zidu.

— Ostavite me ovdje s karabinkom ili me odvedite — nastavi Flynn čije su se oči sklapale — ali ostanite uza nju, ona kao da mi je kćerka.

S nježnošću neočekivanom u takva gorostasa Julius Bent obuče Flynna za put. Juana mu je pomogla.

Nancy je grozničavo radila: pripremala je živežne namirnice, lijekove, ovoje, pokrivače, čuture i žigice, na sve je mislila. Tek pošto su konji bili natovareni i suton pao, malo se odmorila.

— Ovo je jedini dom koji znam.

— Obnovit ćete ga.

— Dakako. Nema govora o tome da se predamo. Idemo naprijed.

Nancy i njeni ljudi izišli su u mrak, koračajući polako zbog ranjenika. Flint je s Peteom Gaddisom ostao na ranču kako bi pružili prividan otpor.

Ležao je potrbuške iza ugla kuće kad je netko pripucao: metak se zabio malo lijevo od njega. Munjevito je opalio u smjeru odakle je došao metak: pucao je dva puta, i pomaknuo pušku. Začuo se iznenađeni krik.

Gaddis je bio nestrpljiv.

— Što mislite?

— Još jedan metak i odlazimo.

Krenuli su. Gaddis je vodio putem na kojem je bilo najviše prašine. Kojoj je zašutio, šišmiši odletjeli u nepoznato pod plaštem noći. Jedino se čuo prigušeni topot kopita i škripa sedla.

— Želite li nešto? — iznenada zapita Gaddis.

Vidi vraga, što bi to moglo značiti? Flint je pričekao trenutak prije nego što je odgovorio:

— Ne... Ne želim ništa što bi mi moglo biti poklonjeno.

Kad su stigli do prve skupine stabala, Flint dodade:

— Hto bih pomoći toj djevojci. Vjerujte mi, zaista bih htio.

Napokon su zamijetili okupljene konje. Flint je prišao Nancy i odmah su krenuli.

— Lijepo je od vas što ste nam priskoćili u pomoć. Ipak to nije vaša borba.

— Zar borba protiv nepravde nije svačija borba?

— Tko ste vi, Jim?

Otvoreno i smjelo pitanje. Da, tko je zapravo on? Čovjek bez imena, rođen od nepoznatih roditelja, na nekom nepoznatom mjestu, bez nasljedne ljubavi i ugleda.

— Ja sam nitko — odgovori — nitko i ništa.

A uskoro će biti još manje od toga: prah i kostur što će se bijeliti u kamenoj kućici izgubljenoj u moru skruciene lave...

— Imate li porodicu?

— Nikad nisam imao obitelj. (Jedine ženu koja je željela moju smrt)... Ne, nemam nikoga, nikad nisam imao nikoga...

— Imate li možda prijatelja?

Flint mu je bio prvi prijatelj. I tko još? Nije znao što da odgovori na to pitanje.

— Možda. Mislim da sam imao jednog prijatelja...

— Kažete da ste imali jednog prijatelja?

— Da. Ubili su ga. Ali to je bilo davno, gotovo bih rekao na nekom drugom svijetu.

Nancy je bila posve zbunjena. Iz njegove je osobe izbijao dojam strahovite osamljenosti... U Flintu kao da nije bilo nikakve želje za susretom, pažnjom, ljubavlju. Samo taj dojam udaljenosti, obojnosti, otuđenosti.

Flint... I samo je ime izazivalo osjećaj osamljenosti...

— Odakle je došao? Što je htio? Kamo ide? Zašto se nalazi ovdje? I gdje je to njegovo »ovdje«?

Flint se okrene i ugleda zarumenjelo nebo. Nancy je slijedila njegov pogled. Zastala je.

— Moj otac i moj stric podigli su ovaj ranč vlastitim rukama. Pitam se mogu li nada, ambicija... uspomene, snovi... također izgorjeti?

— Ne! Ništa, ni najjača vatra ne može uništiti san...

Gaddis ih je čekao.

— Morate pripaziti kuda idete kad dođemo do polja lave — reče im — jer je lava na nekim mjestima tanka kao kora jajeta. Ima pukotina iz kojih vas nitko ne bi mogao izvući...

Gaddis je pokazivao put: ostali su išli za njim, jedno za drugim, u indijanskom redu. Sišli su u neku dolinu gdje je zrak bio vlažan i rijedak.

— Staza je napravljena veoma davno — reče Gaddis. — Indijanci su je upotrebljavali još prije dolaska Kolumba. Treba je znati naći.

Napokon su sjašili na velikom pašnjaku okruženom zidovima lave visokim najmanje dvadeset stopa.

— Znađu li i ostali vaši jahači za ovo mjesto?

— Većina zna. Već godinama rade za nas. Osim toga — nastavi Nancy — ovo su mjesto nekoć koristili da bi stoku sakrili od Indijanaca Uta i Apaša.

Bent je za Flynna napravio ležaj od granja. Thomas, naslonjen na bor, motao je cigaretu.

— Savjetujem vam da ostanete ovdje — reče Flint. — Ja vas moram napustiti.

Nancy se okrenula prema njemu.

— Napuštate nas?

— Moram poslati jedan telegram.

Gaddis je promatrao Flinta koji je pripremao kavu.

— Na vašem bih mjestu dodao još kave. Svi volimo jaku.

Flint je dodao dovoljno kave i pogledao prema Gaddisu.

— Izgledate zabrinuti?

Gaddisov se pogled malo zamuti.

— Zar bih imao razloga?

Flint se uspravio.

— Koliko mi je poznato, nemate, Gaddis.

Posao je svojoj kobili. Izgledala je iscrpljena. Dugo je jurila a više nije bila tako mlada. Tada je odlučio: u buduću će jahati prekrasnog pastuha iz skrovišta ..

Telegram koji će poslati, uništiti će učinak njegova nestanka, koji je tako pažljivo pripremao. Svi će saznati gdje je. Ali nikad neće saznati za njegovo skrovište u polju lave. Kad jednom završi rat rančera, on će se vratiti onamo da umre u miru, kao što je bilo predviđeno.

Nevolja je bila u tome što nije imao nikakve volje da umre. što je više nego ikada želio živjeti. Do nedavna mu uopće nije bilo do života. Obećanje skore smrti gotovo mu se činilo kao

olakšanje nakon što je uzalud tako dugo tražio sreću.

Razlog je bio jasan: Nancy. Ipak, kad bi i poživio, ne bi je mogao oženiti...

Nancy je u tom trenutku prišla vatri i pružila ruke da ih ogrije.

— Što da radimo, Jime?

Ulio je nešto hladne vode u kavu da se slegne.

— Računajte na mene.

— Što možete vi protiv svih?

— Nisu tako brojni. Bude li jedna njihova točka izgledala neosvojiva, napast ćemo drugu.

Odjeknuo je topot kopita. Gaddis je prihvatio pušku. Flint uzmakne u sjenu.

Dva su se jahača ocrtala u svjetlu vatre.

— To su naši — reče Gaddis.

Flint među njima prepozna Scotta, snažno građena momka koji se rijetko osmjehivao. Drugi, kojeg su mu predstavili kao Rockleya, uska lica i podrugljivog izraza na licu, izražavao se odrješito, suho:

— Dobar večer, gospođo. Lijepo vrijeme za vikend.

— Kako je Edu? — zanimao se Scott.

— Podnio je putovanje bolje nego što smo očekivali. — Nancy je pokazala lončić za kavu. — Kava je vrela i dovoljno jaka da bi u njoj mogla plivati i potkova.

Scott je pošao skinuti sedlo. Ugledao je Flinta kraj kobile.

— Bolje biste uradili da povedete Flynnova konja. Vaša je kobila iscrpljena.

— Imam još jednog konja.

Rockley pogleda Gaddisa ali nije odgovorio. Postavio je sebi pitanje koje je visjelo na svim ustima: Gdje Flint čuva svog drugog konja? U prvom redu, tko je zapravo Flint?

Flint se vrati vatri da popije još jednu kavu. Pokupi svoju karabinku. Rockley je zavidno promatrao oružje.

— Čudesno oružje. Zacijelo pušku niste kupili kaubojskom plaćom.

Flint pogleda kauboja pa se osmjehne.

— Mogao sam opljačkati neku doližansu i izvući se bez posljedica... Ipak, ništa nisam stekao na taj način...

— Niste. — Rockley ga je odmjeravao, vagao. — Daleko od toga da bih tvrdio nešto takvo.

Flint spusti šalicu. S puskom pod miškom pošao je svome konju i uzeo uzde. Trudio se da ne gleda Nancy.

— Vratite se brzo, Jime — reče mu Nancy.

Otišao je a da nije ništa odgovorio. Kako bi joj to mogao obećati?

Rockley je nadio kavu.

— Oznaku na njegovoj kobili, šest točaka, ne poznajem.

Promatrajući jahača koji je odlazio, Gaddis je šutio kao zaliven. Svitala je zora, ali on nije mislio na nju. Mislio je kako mu se taj čovjek sviđa a on će ga morati ubiti.

— Bora mi, solidan momak — nadoveže Rockley. — Ne znam odakle dolazi, ali zacijelo ne iz zemlje slabića. Od prirode sam znatiželjan — doda nakon kratke stanke — i pitam se gdje bi ovdje čovjek mogao ostaviti konja posve uvjeren da će ga sutra naći na istom mjestu?

— Rekao je da će poslati telegram — upadne Thomas. — Nije rekao odakle.

Ponovno je zavladała šutnja. Samo se čulo teško disanje Eda Flynna. Bit će pravo čudo ako preživi.

Nancy se odmaknula od vatre. Slijedila je pogledom Flinta. Već je gotovo bio stigao do područja lave.

— Tko je on? — zapita Rockley.

— Zove se Jim Flint — odgovori Otero. — Dohvatio se s Nugentom negdje istočno odavde, i zapovijedio mu da se izgubi. Bar tako priča neki Nugentov momak.

— Kad je vodio Flynna na ranč, uhvatio se ukoštac s Baldwinovim jahačima u Sjevernoj ravnici. Ubio je jednog Baldwinovog tjelesnog čuvara koji ga je izazivao. Onda su svi skočili na njega i isprebijali ga na mrtvo ime. Kad se osvijestio, pošao je niz ulicu i navalio ko lud na Baldwinovu bandu. Ja vam kažem: nije važno odakle dolazi, glavno je da je na našoj strani.

— A ta priča s telegramom mi ne ide iz glave — reče zamišljeno Rockley. — Kome bi mogao poslati telegram i kako bi nam mogao pomoći?

Nitko nije odgovorio. Sunce je izašlo a vatra se počela gasiti.

XI

Jim Flint je s najvećim uzbuđenjem promatrao divnog pastuha. Konj se posve pripitomio, ali što će učiniti kad osjeti sedlo?

Kako će ga provesti kroz tunel?

Pastuh je došao po šećer i nije se uzburio kad mu je Flint nabacio uzde. Malo je podignuo glavu zbog željezne šipke u ustima, ali se smirio čim je dobio novu kocku šećera. Kad je osjetio na sebi sedlo, samo je malo zakoračio u stranu.

Flint je uvrstio sedlo, uzeo uzde i uzjašio. Pod njegovom težinom pastuh je učinio nekoliko brzih koraka a onda zastao kružeći oko sebe plašljivim pogledom, kao da se pita koga li đavola Flint radi na njegovim leđima.

Međutim, on je često gledao kako Flint jednako postupa sa starom kobilom. Kad ga je Flint podbo krenuo je nekoliko koraka i ponovno stao. Novi pritisak koljena i ponovno krene. Flint je obišao pašnjak: ostali su ih konji slijedili prepuni nekog neobičnog uzbuđenja. Onda je sišao iz sedla i nekoliko puta ponovio postupak.

Pred ulazom u tunel riđan se malo nećkao, ali je uz malo milovanja i nekoliko kocki šećera pošao za Flintom.

Pošto su izašli iz tunela, Flint je ponovno uzjahao i krenuo na sjever prema maloj stanici McCartya, istočno od Alamitosa. Pastuh je kasao brzim koracima strižući ušima.

Pred salunom su bila privezana samo dva konja i Flint odmah ode u dvorište postaje. Pošto je privezao pastuha, oprezno se ogledao oko sebe. Nikoga na vidiku. Ušao je u prostoriju u kojoj se kočila trbušata peć. Zavaljen udobno u stolicu iza pregradnog zida, telegrafist je čitao novine.

Flint je uzeo tiskanicu za telegram i sastavio kratku poruku svom advokatu u Baltimoreu. Onda je napisao još tri telegrama: jedan predsjedniku željezničke kompanije u kojoj je bio glavni akcionar, drugi odvjetniku Burroughsu a posljednji nekom namješteniku željezničke kompanije.

Telegrafist je uzeo telegrame, pročitao ih i pogledao Flinta. Ponovno je pogledao potpis: Kettleman.

— Sto znači ovo? Je li to neka šala?

— Ne. Pošaljite ove brzopjave i to odmah.

Poštar je oklijevao, pogledavajući tren Flintovu kaubojsku odjeću, tren brzopjave. Obliznuo je suhe usne.

— Mister, ili se ja varam, ili ste vi caknuti. Pa ne možete samo ovako doći a ranča i poslati ovakve telegrame. Ja ću izgubiti svoje mjesto ako...

— ...ako na brzinu ne pošaljete ove telegram! Više je nego sigurno da ćete u tom slučaju izgubiti mjesto! Bit ćete nezaposleni prije nego što shvatite što vam se događa!

Telegrafist je sjeo za taster.

— I ne zaboravite da ja znam Morseove znakove isto tako dobro kao i vi!

Čovjek se počeošao po bradi i počeo otkucavati poruke. Pošto je otkucao prvi, čini se da je došlo do gužve na mjestu primanja telegrama. Dignuo je pogled i rekao:

— Tamo kažu da morate...

— Razumio sam. Evo moje osobne iskaznice...

Telegrafist je bacio pogled na papire a onda se brzo vratio tasteru.

Flint je pušeći cigaru čekao a poštar otkuca sva četiri telegrama. Paklenske snage će se razmahati. On je pokrenuo mehanizam koji će Baldwinu oduzeti pravo da predstavlja željezničko društvo u bilo kakvim novčanim poslovima. Vjerovao je da će zbog broja akcija i svog položaja u predsjedništvu društva potpuno uspjeti. Kad to bude saznao, Baldwin će se zacrveniti pred očima...

Flint je galopom krenuo prema Alamosu.

Tek što je nestao iz njegova vidokruga, telegrafist je pojurio u salon.

Dva jahača što su gubila vrijeme u zadimljenoj prostoriji, Saxon i Street, pripadala su Baldwinovoj revolveraškoj skupini. Telegrafist Haskins uopće nije volio te Baldwinove razbijače. Malo prije Flintova dolaska gnjavili su ga i zafrkavali, a on im od straha nije mogao odgovoriti.

Haskins je prišao tezi.

— Viski, molim!

A onda, namignuvši pipničaru, doda preko ramena:

— Najbolje će biti da iskoristite priliku dok je vrijeme.

Jahači su se okrenuli.

— Sto mislite time reći?

— Upravo sam poslao telegram — odgovori Haskins otvoreno uživajući — kojim će Baldwinu biti oduzeto pravo da predstavlja željezničko društvo. Drugi telegram bio je upućen nekom odvjetniku u Washingtonu, s nalogom da povede istragu...

— Ha-ha! Pričajte to nekome drugome!

— Samo trenutak, Saxon — reče drugi jahač. — Tko je poslao te telegrame?

— Neki Kettleman — odvratilo veselo Haskins. — Da, James T. Kettleman!

Gurnuo im je novine pod nos. Na prvoj stranici kočio se preko cijele stranice naslov: NESTANAK KETTLEMANA!

Strett je pročitao članak i namršto obrve.

— Hajdemo — reče naglo. — Baldwin mora doznati za ovo!

— Hej — vikne Haskins. — Vratite mi novine!

— Idi k vragu — dobaci mu preko ramena Saxon.

— No, ako je to istina — reče vlasnik saluna — bit će gužve. Svi su vlakovi puni ljudi željnih zemlje. Kladim se da im se to neće svidjeti.

— A meni se sviđa — odgovori Haskins mračno. — Nećete mi valjda reći da pošten čovjek može zaposliti takvu bagru. Kad banda besposličara i ubojica ode, ovaj će kraj odahnuti.

Baldwinovi su jahači projahali kraj Flinta u galopu, a njemu nije bilo teško pogoditi kakvu vijest nose svome gazdi. Požurio je u grad i odjašao ravno do ureda suca Hatfielda, od kojega je zatražio i dobio nalog da se Baldwinu oduzima svako pravo prodaje zemlje za koju nije imao nikakve dokumente o vlasništvu.

Pošto je to uradio, napustio je grad.

Bilo je vrijeme da se vrati na pašnjak u Pukotini u zidu.

Polu sata kasnije Saxon i Strett su našli Baldwina u Grand hotelu.

Baldwin je sa sumnjom primio novost.

— Kettleman ovdje? Gluposti! To je podvala... ili neslana šala!

Stret mu pruži novine.

— Pogledajte malo novine!

Baldwin je pročitao članak. Kettleman nije više bio u New Yorku a novinari nisu mogli naći njegovu ženu, da saznaju njezino objašnjenje. Chicington, njen otac, tvrdio je da Kettleman nije vidio svoju ženu već nekoliko tjedana i da se može smatrati nestalim ili umrlim.

Baldwin je tiho opsovao i prišao prozoru. Ostao je tamo, razmišljajući i grickajući cigaru.

Što bi moglo dovesti Kettlemana u Novi Mexico? Zemlja? Željeznica? Mehanizam njegova mozga zastane. Obuzmu ga očaj i bijes. S kakvim se pravom Kettleman miješa u tuđe poslove i planove? Kao da nije dosta bogat!

Ljutit, koraćao je uzduž i poprijeko sobe, dok su njegovi žbiri čekali.

Pretpostavimo... Pretpostavimo da je Kettleman zaista ovdje i da ovdje umre... Koliko je ljudi znalo za njegovu prisutnost? Telegrafist i ova dvojica, Saxon i Strett.

Trebalo se odmah povezati s Lottie i naći Kettlemana. Ako nije odsjeo u hotelu, gdje bi mogao biti? Na ranču Kaybar nije, jer on sada pripada njemu. Možda je u Nugenta ili u Fort Wingateu...

— Vratite se u stanicu McCartysa i nastojte od telegrafiste dobiti što točniji opis Kettlemana. Dajem nagradu od sto dolara tko mi prvi kaže gdje se Kettleman skriva.

Strett je uzeo cigaru s Baldwinova stola i zubima otkinuo vrh.

— Želite li Kettlemana živog? — zanimao se. — Ili mrtvog?

— Želim samo znati gdje je — odgovori Baldwin. — I htio bih biti siguran da mi nije na putu.

— U redu — reče Strett. — Ali ako bismo ga... recimo... udaljili na neko vrijeme... Hoće li to vrijediti tisuću dolara?

— Pet stotina.

Strett je sada znao što treba raditi. Neće nitko platiti pet stotina dolara samo da se privremeno makne nekog čovjeka.

— To je veoma važna osoba — odbrusi Strett. — Mislim da bi tisuću dolara bilo dovoljno za taj posao. Nakon toga bismo Saxon i ja krenuli na put. Dugi put...

— U redu — odgovori Baldwin misleći pri tome na Buckduna. — Posao je sklopljen: tisuću dolara.

Odluka je donijeta i bilo je čudno što Baldwin uopće nije kolebao. Ostao je spokojan i Flint je to uskoro saznao kod Pukotine u zidu.

— A sada ćete se vratiti kući — rekao je Nancy.

— Kući? — zapitala je sjetno. — To više neće biti moja kuća, barem ne za sada.

Pogledala ga je čudnim pogledom.

— Imate divnog konja, Flint. Kako je moguće da konj ima pet ili šest godina, a još nema nikakve oznake?

— U nekim krajevima nikad ne označuju konje — odgovori Flint.

Toga je dana Pete Gaddis krenuo u izviđanje u pratnji Otera s namjerom da počne tjerati Baldwinovu stoku.

Flynn je već mogao sjesti. Bit će potrebno još podosta vremena da sjedne u sedlo, ali je preuzeo rukovodstvo ranča. Flint je doduše ostao u blizini, no osjećao se tuđinom. Nailazio je u kaubojna na hladnoću koju nije mogao objasniti.

Bio je iznenađen kad je, razmišljajući o posljednjim događajima, ustanovio da već nekoliko dana nije bacao krv i da mu se zdravlje u posljednjih tjedan dana znatno poboljšalo. Bilo je vrijeme da se vrati u svoje skrovište.

Međutim, obuzimala ga je uznemirenost. Nikako nije pristajalo Baldwinu da se prizna pobijeđenim. To nije bilo u njegovu stilu. Nije napustio kraj a njegova je stoka i dalje pasla na Nugentovim pašnjacima.

Onda se vratio Gaddis.

— Nugent je mrtav — najavio je. — Našli su ga s metkom u srcu u dvorištu njegova ranča.

— Buckdun — dobaci Rockley.

— Možda — odgovori Gaddis pogledaši ispod oka Flinta. — A možda i nije.

Nancy je uhvatila njegov pogled i zaključila što kaže. Flint je rekao da će srediti račune s Nugentom i Nugent je

bio mrtav. Trudila se da samu sebe uvjeri da između tih dviju činjenica nema nikakve neposredne veze. Ipak, njezin se pogled zadržao na snažnoj pušci od koje se Flint nikad nije odvajao.

Flint je zamijetio da su svi pogledi upereni u njega. Tada ih je on pogledao redom jedno po jedno.

— Što je s vama?

— Ako želite čuti moje mišljenje — reče Gaddis — čini mi se nemogućim da bi Baldwin uzmaknuo kao što je to učinio, s nalogom ili bez njega. Osim ako ne želi prije toga srediti neki problem...

— A što to znači?

— Nugent je mrtav.

— Pa što?

— Kad bi naša gospodarica nestala, imao bi slobodne ruke, zar ne?

Flint je pričekao cijelu minutu prije nego što je odgovorio. Ta mu pomisao nikad nije pala na pamet. Oni su dakle smatrali, vjerovali da je kriv za Nugentovu smrt. Vjerovali su da je u stanju da ubije Nancy.

Ustao je držeći karabinku u ruci.

— I što bih ja dobio time? — zapitao je polako.

— Ime koje nosite — odgovori Gaddis — daje odmah i odgovor na to pitanje, Flint!

— U tom imenu nema ničeg posebnog — odgovori posve mirno.

— A ja znam mnoge stvari — odgovori Gaddis.

Flint se skamenio.

— Poslušajte me — rekao je. — Pretpostavljate li možda da je ono onaj nalog Baldwinu pao s neba? Znajte da sam ja otišao sucu Hatfieldu.

— Zaista? Flinte, tvrdim da ste lažac!

Pete Gaddis je bio spreman da izvuče revolver, ali je Flint ostao nepomičan, miran.

— Na vašem mjestu ne bih niti pokušao, Pete. Nemam ama baš nikakve volje da vas ubijem...

— Recite radije da odbijate poštenu borbu! Ljudi vašeg kova obično biraju svoje područje. E, vidite, ovaj put nećete imati te prilike. Povucite!

— Ne! — krikнула je Nancy. — Prestanite, Pete. Ne želim ovdje nikakav dvoboj.

Okrenula se Flintu:

— Predlažem vam da odete.

— U redu — rekao je i krenuo prema svome konju.

Nitko nije ni pisnuo dok je sedlao konja. Tada se javi Gaddis:

— Gospodo, činite pogrešku. Kažem vam da je ubio Nugenta. To je svakako bio on. Vi ćete biti iduća žrtva.

Zastao je trenutak a onda nastavio:

— Pogledajte stvarima u lice. Kad je stigao u ovaj kraj? Odmah nakon Baldwin! Kamo odlazi pošto nas napušta? Gdje drži svoje konje? Nije li se počupao s Nugentom? Nije li ga tada izazvao?

Nancy je promatrala Flintova leđa. Znala je da je to nemoguće, ali nije imala protudokaza.

— Kako možemo biti sigurni da nije pucao u Eda? — nastavi Pete. — Što nam dokazuje da nije rukovodio napadom na naš ranč, a onda dojurio da vidi kako se snalazimo i kamo ćemo otići?

— Imam konopac — reče mračno Scott.

Flint im je namjerno okrenuo leđa i uzjašio.

— Nisam mogao niti očekivati ništa bolje od vas — rekao je neodređenim glasom. — Jedino što sam kriv to je što sam bio toliko glup.

Zastao je, još jednom pogledao sve redom i dodao:

— Svidjeli ste mi se, Gaddis, ali, kao što je rekao Rockley, nešto vam leži na srcu. Što nije u redu s vama?

— Flint! Eto, to nije u redu! Svi znaju to ime. I to već godinama. Mi smo ipak vjerovali da smo vas zbrisali u Crossingu...

— Ah, bili ste ondje? — prošapće Flint.

— Jesam li bio? Ja sam bio zamjenik nadzornika na ranču 3X. Vi ste ubili gazdu! Leyden vas je te noći pronašao u salunu!

Flint se uspravio na sedlu i pogledao im u lice.

— U redu. A koliko je metaka Flint dobio dok ste mu držali ruke?

Gaddis se zarumenio kao mak.

— Ja...

— Da, dva junaka su mu držala ruke, dok su ostali pucali u njega iz najveće blizine. Nije vam bilo dovoljno što vas je devet protiv jednoga, nego ste mu još i ruke držali!

Rockley je netremice gledao Gaddisa.

— Nikad nisam čuo ovaj dio priče — reče.

— Nemam nikakve veze s time — promrmlja Gaddis oborena pogleda, osjećajući se nelagodno. — Ja se nisam slagao s time. U svakom slučaju, to je bio ubojica. Stručnjak za zasjede...

— Koliko ste puta pucali u njega? — ponovi pitanje Flint.

— Tko zna... Devet ili deset puta... možda i više.

Flint iznenada razdrliji košulju.

— Vrlo dobro, prokleti bili — reče gorko — koliko tragova metaka možete izbrojiti ovdje?

Na njegovim grudima, savršeno bijelim, nije bilo nikakva traga mecima.

— Mislím da ste najobičniji brbljativac — reče Gaddisu.

Tada se obrati Nancy:

— Vjerujte mi, gospođo, htio sam vam samo pomoći.

Okrenuo je konja i odjahao u galopu.

Bio je ljutit na sebe zbog svoje plemenitosti i želje da pomogne. Treba se što prije vratiti u skrovište. I umrijeti...

A to će se uskoro i dogoditi...

XII

Kad je stigla na željezničku stanicu u Alamitosu, Lottie Kettleman je izazvala senzaciju.

Sjajne plave kose, očiju boje ametista, mliječne boje lica, u suknji koja je bila posljednji krik mode, svakome je zaustavljala dah...

Slijedio ju je neki nespretni mladić u crnu odijelu, koji joj je nosio prtljagu. Lottie je krenula prema Grand hotelu. Zastala je trenutak da se ogleda oko sebe, jednim pogledom obuhvatila cijeli grad i sve što je on mogao pružiti: jablanove, bijedne zgrade i nekoliko nezaposlenih kauboja.

Najviše ju je iznenadilo nebo: beskrajno i modro kao razlićak. Najplavije nebo koje je ikad u životu vidjela.

Zene su pri njezinu prolazu ostajale skamenjene, općarane modom koju su znale samo iz modnih žurnala. A što se muškaraca tiče...

Lottie je krenula prema recepciji hotela. Namještenik joj pruži knjigu da upiše ime.

— Ja sam Lottie Kettleman. Rezervirala sam sobu.

Ni sat kasnije sjedila je u blagavonici nasuprot Portu Baldwinu.

— Gdje je on, Port?

— I ja bih to htio znati — odgovori Baldwin ojačeno. — Moji ga ljudi traže, ali nemaju njegovog osobnog opisa. Ja ga nikad nisam vidio a telegrafist mi ga nije mogao ili nije htio opisati.

— Smiješno! Kad čovjek jednom vići Jima Kettlemana nikad ga više ne zaboravlja! On ne spada u vrstu muškaraca koji prolaze neprimjetno, nezapaženo! Smedokos je, gotovo isto toliko visok kao i vi...

A da to ovaj nije zamijetio, proučavala je Baldwin. Lijep muškarac, ali neotesan, nikad ju nije privlačio.

— Pustite ga meni — rekla je. — Ja ću ga pronaći... Ili će on naći mene.

A onda doda posve tiho, srćući čaj:

— Port, on zna da smo ga pokušali ubiti.

Baldwin je bio na vrhuncu čuđenja.

— Kako je to, dovraga, moguće?

— Sve je odao onaj blesavi kartaš kojeg ste poslali mome ocu. Progovorio je prije smrti. Bilo što bilo, Jim je zatražio od detektivske agencije Pinkerton da povede istragu.

— To uopće nije važno. Tko kaže da će se vratiti na Istok? Grad vrví od odmetnika i već su počinili mnogo ubojstava.

Lottie nije ništa odgovorila. Nije imala povjerenja u Baldwin i odlučila je da djeluje sama.

Pošto je ušla u svoju sobu sjela je u stolicu za ljuľanje uz prozor i razmislila o svemu. Prošlo je više od tri mjeseca od nestanka Jima Kettlemana. Hoće li ona naslijediti njegovo bogatstvo ako on umre? Burroughs nije vidio oporuku, ali joj je rekao kako misli da joj suprug, zaključujući prema mjera-

ma koje je poduzeo u posljednje vrijeme, neće ostaviti ništa ili gotovo ništa. Dogodi li se da nestane, pitanje nasljedstva neće se moći riješavati prije nego što prođe sedam godina.

Zašto je dakle došao na Zapad?

Je li posrijedi neka žena?

Ali, nel Njegovu želju da nestane mogla bi objasniti činjenica da zna da je na umoru. Eto, trebalo ga je naći, maziti ga, ponovno ući u njegovu milost i navesti ga da promijeni oporuku. To je vrijedilo truda da dođe čak ovamo.

Ipak, taj je zaključak nije posve zadovoljavao. Bilo je tu još nešto...

Stajala je na pločniku, nedaleko od hotela, kad je iznenada ugledala jahača na snažnom pastuhu. U tom joj je trenutku prišao Baldwin.

— Evo, dolazi Flint — reče. — Divljak neki, zadio mi je dosta briga.

— Port, pa to je Jim T. Kettleman!

Baldwinov mozak je zabilježio riječi, ali je odbijao da prihvati njihovo značenje.

— To je Jim Flint — ponovi. — Naoružani razbojnik.

Flint je stigao gotovo do njih. Tada ugleda Lottie.

— Halo, Jime! — dobaci mu ona.

Pride na konju.

— Jeste li dobro putovali, Lottie?

— I to je sve što mi imate reći?

— Istini za volju, Lottie — odgovori joj Flint s osmijehom na usnama — ne sjećam se da smo ikad vodili duge razgovore. — Pogleda Baldwina a očima mu zaiskres od unutrašnjeg zadovoljstva. — Ne sjećam se da sam ikad u životu vidio dvije osobe koje su toliko savršeno dostojne jedna druge...

I ode dalje.

— Dakle, to je Jim Kettleman... To prelazi moje shvaćanje — rekao je zaprepašeno Port Baldwin.

— Ponosno se drži, je li? — komentirala je Lottie. — Hoću reći, ova mu odjeća odlično pristaje.

Zaista se ponosno držao. Nekako to nije bilo u skladu s tvrdnjom o čovjeku na umoru.

— Što mislite, kamo ide? — upita Lottie.

— Vjerojatno u posjet Nancy Kerrigan. Ta djevojka posjeduje ranč na jugu od grada. Ljepa je i la dobre

porodice. Podrijetlom je iz Virdžinije. Njen su se otac i stric prije mnogo godina doselili na Zapad.

Lottie Kettleman se naglo okrenula.

— Klik-klak, klik-klak — odjekivale su njene potpetice drvenim nogostupom.

Baldwin ju je neko vrijeme pratio pogledom, a onda se podsmijehnuo, iako mu nimalo nije bilo do smijeha. Otišao je u svoju sobu, sjeo na krevet i razmotrio situaciju. Ako su Kettleman i Flint jedna te ista osoba...

Bila je gotovo ponoć kad se prenuo iz razmišljanja i ustao. Odozdo je čuo rasklimani glasovir i spopadne ga neodoljiva želja da nešto popije...

Flint je zastao na rubu grada. Bila je prava ludost što je napustio skrovište, ali se nakon četiri dana samovanja osjećao kao da se peče na žeravici.

Neko je vrijeme proveo u postelji u McCartysu i vidio telegrafistu i njegovo ranjeno lice. On ga je obavijestio o reagiranju Saxona i Streeta. Međutim, grad je bio miran. Baldwinovi su ljudi držali Nugentov ranč. Većina je Nugentovih jahača napustila kraj.

Pripadnici ranča Kaybar otijerali su veći dio Baldwinove stoke bez poteškoća i govorilo se o potrebi da se izabere gradski šerif, kako bi se očuvao mir.

Flint je zatim ušao u salun »Divide«. Uz tezu je stajao Rockley, a do njega neki čovjek srednjih godina, masne kose i zgužvana šešira.

— Mogu li vas pozvati? — upita Rockley prijateljski.

Flint im se pridruži.

— Milt Ryan, ovaj čovo ovdje, tvrdi da je Buckdun pucao na Eda Flynna — otpočne Rockley. — Milt je naš tragač, lukaviji od svakog Apaša. Otkrio je Buckdunove trgovce nekoliko dana nakon zasjede i slijedio ih do mjesta gdje je ubojica sjedio u zasjedi.

— Da, da, to je bio Buckdun — upadne u razgovor Ryan. — A on ostavlja za sobom proketo malo tragača. — Zaškilji prema Flintu. — Neki čovo dolje u dnu ulice tvrdi da vi niste Flint...

— Tvrdi da je poznavao Flinta — nadopuni ga Rockley — i da vi niste

devoljno stari. Ime mu je Dolan...
Barman je u salunu.

— Zivio je nekoć u Abileneu — reče Flint.

Popili su piće, neko vrijeme stajali šuteći, a onda Rockley otpočne:

— Ovih se dana gazdarica promijenila.

— Neka bude bez brige. Prije... prije nego što odem otjerat ću Baldwin iz grada.

Flint krene, a Rockley ga pogleda.

— Ako niste pravi Flint, nesumnjivo ste ipak bili tamo kad znate da su mu držali ruke. Nikad to ranije nisam čuo.

— Bio je to dobar čovjek, na svoj način — odgovori Flint, utonuvši u uspomene. — Branio je prava uzgajivača stoke od squattera, koje nije volio. Jednom, tko zna zašto, utuvio je sebi u glavu da pomogne nekom dječadiću kojemu je pomoć zaista bila potrebna.

— Odakle je Flint došao? Tko je za pravo bio?

— Nikad to nisam saznao. Malo je razgovarao sa mnom. Tu i tamo bi ponešto rekao o vremenu, ili me pokušavao nešto naučiti.

Flint je spustio obod šešira, trenutak oklijevao na pragu, a onda izišao.

Rockley se okrenuo Miltu Ryanu.

— Evo, tu smo, moj stari Milte. Postoji samo jedna mogućnost, ako si čuo što i ja.

Milt Ryan je dugo promatrao svoju čašu pa onda bocu i napokon odluči da više ne pije.

— On je bio onaj dječak iz saluna u Crossingu — reče tiho. — Jesi li ikad vidio Petea Gaddisa golih grudi, Rockley?

— Da, nosi brazgotinu od metka.

— Taj je metak zaradio u salunu u Crossingu.

Izšli su iz saluna i oprezno pogledali niz mračnu ulicu.

— Često sam se pitao što se zbiva s Gaddisom — reče Ryan. — Nešto se promijenilo u posljednje vrijeme.

— Ima dobro pamćenje — reče Rockley. — Misli da mu Flint želi vratiti mlo za drago... Ovaj put malo više, s lijeve strane...

XII

Sulphure Tom iz Horse Springsa, čavrljao je oslonjen na tezgju sa svojim prijateljem Redom Dolanom o dobrim starim vremenima.

— Buckdun protiv Flinta — govorio je Tom. — To je dvoboj kojemu bih htio prisustvovati.

Pet Baldwinovih jahača, među njima Saxon i Strett, raspravljali su i pili na drugom kraju saluna. Prisutnost dvadesetak Baldwinovih razbijača nije jamčilo da će grad ostati miran kao što se činilo na prvi pogled.

Red Dolan je predosjetio da će doći do gužve kad su se na vratima saluna pojavili Rockley i Milt Ryan.

U tom je trenutku Flint prolazio predvorjem Grand hotela, pošto je kratkim pozdravom pozdravio Lottie koja je sjedila za stolom s Baldwinom.

— Ne mogu to ni vjerovati — reče iznenada Lottie ugledavši smireno lice svog supruga — ... on razbojnik!

Baldwin joj mračno odgovori:

— Vjerovali biste da ste ga vidjeli kao što sam ga ja vidio, izbijenog na smrt, prekrivenog krvlju, lica punog modrica, kako sije strah i trepet među mojim ljudima. Toga je dana ubio dvojicu mojih jahača, a da se i ne govori o olovu kojim je obasuo nekoliko drugih.

— Kad vas čovjek sluša, povjerovao bi da mu se divite!

— Mrzim njegovu hrabrost i želio bih ga vidjeti mrtva, ali, tako mi samog vraga, moram priznati da je borac i pol!

Lottie je promatrala Flinta na drugom kraju dvorane. Nije nimalo izgledao kao čovjek na umoru. Ali, je li zaista bio na umoru? Ovako, na očigled svih? Treba joj dobar odvjetnik pa će živjeti u dvorcu. Pariz, Beč, London...

— Moram svakako razgovarati s njime. To je uostalom i cilj mog dolaska!

— To vas neće nikamo odvesti. Odbit će i da razgovara s vama...

Odgurnula je stolicu i ustala.

— Ipak moram s njime govoriti. Osobno...

Kad je stigla do Flintova stola, on je uljudno pozove da sjedne.

— Uvjeran sam da ćete me razumjeti ako vam kažem da se ne radujem što vas vidim.

— Jim — rekla je ne obazirući se na njegovu primjedbę. — Trebalo je da ostanete u New Yorku, ondje biste imali najbolju njegu...

— Znači, stari brbljavac nije mogao držati jezik za zubima? Baš sam bio glup što sam mu se povjerio!

— To je najbolji liječnik u New Yorku!

— Najviše je u modi, želite reći. To ne znači da je i najbolji.

— Hoćete li se vratiti?

— Naravno da neću!

— Jim... Što mi predbacujete? Zašto ste me lišili svega? Što mogu s onih bijednih sto dolara mjesečno?

Lottie je ljutito ustanovila da je Kettleman u mislima negdje drugdje, odsutan. Ne, više se nije mogla nadati da će ga ponovno osvojiti...

— Nisam vam bila dobra supruga, zar ne, Jime?

— Ne, niste. — Ozbiljno ju je promatrao. (Je li lijepa? Da, lijepa je, ali nema morala). — Uskoro ću napustiti grad — reče. — I neću se više nikada vratiti!

— Jime, ne možete me samo tako napustiti! Ja... imam novaca jedva za povratnu kartu!

Pogledao ju je i nije osjetio nikakve samilosti. Bila je za njega više nego tuđin.

— Otišao sam umrijeti sam, kao što sam i sâm živio. Ništa me neće zaustaviti — rekao je ustajući od stola.

Lottie je planula.

— U pitanju je Nancy Kerrigan! Zbog nje ste se okomili na Porta Baldwina! Laka djevojka s ranča!

Osmjehnuo se, nije uspjela poremetiti njegov mir.

— Vidite, Lottie, ta »djevojka s ranča« nije ni laka ni mala. Uz to ona je ono što vi nikad nećete biti... prava dama. Vi imate lakiranu površinu, a ona vrijednost srca. Ostanem li živ i bude li me ona htjela...

Ustao je, uzeo šešir. Sad su bili sami u blagovaonici.

— Drago mi je da ste na umoru, Jime — reče Lottie dok su joj se usne iskrivile od bijesa, a on pomislio da još

nikad u životu ni na čijem licu nije pročitao toliko usredotočene mržnje. — Iskreno se radujem i nadam se da ćete u trenutku kad po vas dođe smrt misliti na mene, jer ja ću... ja ću biti živa!

Osjećao je samo ogromno olakšanje.

— Lottie, vi ste sama sebi najgori neprijatelj. Obične, jednostavne djevojke uvijek će dobiti sve što vi tako vruće želite, dok ćete vi i dalje varati i lagati i sebe i druge, sve dok ne ostarite i ostanete bez preblijene pare. Vjerujte mi, uživajte sve moje naklonošti...

Nakon tih riječi izašao je u noć.

Naglo je zastao na pragu. Približavao se neki jahač. Najprije je uočio velika konjska kopita a onda i bijelu mrlju na grudima. Zatim su se i konj i čovjek odjednom našli u punoj svjetlosti.

Buckdun.

Praveći se da nije zamijetio Flinta, plaćeni je ubojica nastavio put, polako, držeći uzde lijevom rukom, pogleda uperena pred se.

Kad je Buckdun ušao, Baldwin je sjedio na krevetu držeći cigaru u ustima. Pružio je revolverašu snop novčanica koje ovaj zgrabi i brzo spremi.

— Flint — reče Baldwin. — Udvostručujem nagradu.

— Ne.

— Smijem li pitati zašto?

— Lukav je. Ne drži se pravila.

— Pravila?

— Da, pravila života — nestrpljivo će Buckdun. — On nema nigdje korijenja, nikakvih veza, nema uobičajenih navika. Takvi su ljudi opasni.

— Tri tisuće...

— Ne. Ni za što na svijetu, Baldwine. Čemu pogibelj? Uvijek sam bio pobjednik i uvijek sam se dobro izvukao. Za nekoliko godina ću se povući, s dovoljno novca da kupim ranč negdje daleko odavde...

Baldwin ugasi cigaru. Bio je bijesan i uznemiren. Saxon i Strett nisu ništa učinili, prestao je računati na njih.

Ali Flint mora umrijeti... makar ga ubio vlastitom rukom.

U Alamitosu nitko nije sumnjao da će uskoro doći do otvorenog sukoba. Red Dolan je brisao čaše, dobacujući Baldwinovim razbijačima nepovjerljive poglede. Milt Ryan i Rockley su tiho raspravljali uz tezgju. Svi su bili tu osim jednog... Uto je stigao i Pete Gaddis...

Stojeći u dnu ulice pred ordinacijom doktora McGinnisa, Julius Bent se pitao treba li otići po Nancy koja je bila na večeri u Grand hotelu, ili okupiti svoje ljude i spremiti se za odlazak.

Scott i Otero su pred trgovinom tovarili kupljene namirnice. Većina je stanovnika ostala iza zatvorenih vrata i prozora svojih kuća. Bent je osjetio da je situacija eksplozivna.

Kad je Nancy Kerrigan ušla u blagovaonicu hotela, zamijetila je da je jedini gost neka žena zlatne kose, odjevena po posljednjoj modi. Uto je stigla konobarica i nazvala Nancy po imenu.

Kad se konobarica vratila u kuhinju, Lottie je ustala i prišla Nancynom stolu.

— Miss Kerigan? Ja sam Lottie Kettleman...

— Drago mi je. Hoćete li sjesti? Znate, nije veselo kad čovjek jede sam.

Lottie je sjela za Nancyn stol i djevojku promatrala ispod oka. Zbunjena, Nancy je pokušala povesti razgovor.

— Jeste li odavno u Alamitosu?

— Pokušavate li biti duhovita? — zapita Lottie.

— Ne — odgovori hladno Nancy. — Sto vi zapravo hoćete od mene?

— Mislim da sam vam rekla svoje ime: Lottie Kettleman. — Trenutak je šutjela, a onda nastavila. — Žena Jamesa T. Kettlemana.

— To je bez sumnje veoma zanimljivo, ali bojim se da vas uopće ne razumijem.

Lottie je osjećala kako je obuzima sve veći bijes, ali se istodobno počela u sebi kolebati. Nancy Kerrigan je bez ikakve sumnje bila zbunjena.

— Vi poznajete mog supruga — reče Lottie. — Mislim čak da se veoma često vidate.

— Radi se zacijelo o zabuni. Ja sve svoje vrijeme posvećujem ranču i ne vodim nikakav društveni život. Ne poznajem nikakvog Jamesa T. Kettlemana.

— Ali zacijelo poznajete nekog Jima Flinta.

Nancy se trgnula.

— Dakako da ga poznam. Svi ovdje u Alamitosu znaju tko je on. Flint je, kako bih rekla, privukao opću pažnju na sebe.

— Zar vi tvrdite da ne znate da su Jim Flint i James T. Kettleman jedna te ista osoba?

— Da. Za mene to, uostalom, ne predstavlja nikakvu razliku. Oba su mi imena gotovo nepoznata.

Onda se odjednom prisjetila da se govorilo o prisutnosti Kettlemana u ovom kraju, telegrama koje je poslao Flint, iznenadnog prekida privilegija koje je uživao Port Baldwin.

— Zelite li reći — upitala je na vrhuncu iznenađenja — da je Jim Flint to jest Kettleman, onaj poznati novčar?

— Da, i moj suprug.

Jim... oženjen! I to ovom ženom što je uvjerena da između nje i Flinta nešto postoji...

I koja se možda i nije varala?...

Da, postojalo je nešto...

Nijemo slaganje? Recipročan interes, zanikmanje? Iako nije bila izgovorena ni jedna ljubavna riječ...

— Ne mogu sebi objasniti zašto je James T. Kettleman došao u Alamitos, i to bez svoje žene...

Lottie Kettleman se nikad nije voljela braniti, mrzila je kad bi je netko prisiljavao da podnosi račune, mrzila je tu djevojku s ranča jer je bila tako smirena, tako sigurna u sebe...

— Ja vam mogu reći zašto je došao ovamo — reče naglo Lottie. — Došao je ovamo umrijeti.

Nancy je pogleda ne razumijevajući.

— Umrijeti? Hoćete reći da se dađe ubiti?

— Ne, nego baš umrijeti! — Lottie je osjećala neku zloradost u ponavljanju te tvrdnje. Ako je ta djevojka zaljubljena u Jima, bolje je da odmah sazna

kako iz njega neće izvući nikakve koristi. — On će umrijeti. Ima rak.

Nancy ju je pogledala velikim očima u kojima je bilo nevjerice.

— Rak? Jim?

— Jim, kažete. I vi tvrdite da ga jedva poznajete? — Lottie se usiljeno osmjehnula. — Mislim da ste zaljubljeni u njega, ali od toga neće biti ništa. Ako ostane živ, pripada meni, ako umre, zadržite ga!

Nancy više nije mislila na ženu što joj je sjedila nasuprot. Jim je bio bolestan... on će umrijeti... sâm!

— Ako je istina što govorite, vaše je mjesto uz njega. Vi ste njegova žena, podite i pomognite mu. Potrebna mu je utjeha. Nije lijepo umrijeti sam.

— Podite vi, jer je vama čini se najviše do njega — dobaci joj bijesno Lottie, ustane i izide iz blagovaonice.

Osjećala je da je izgubila igru i kako joj nije ostalo ništa za što bi se mogla uhvatiti. Jim će umrijeti i ništa joj neće ostaviti. Morat će ponovno izbjegavati stanodavca, tražiti da joj plate ručak ljudi koji su previše pili i koji misle samo na to kako će na nju položiti svoje prljave šape. Gotovo je s obiljem, udobnim životom...

Tada ga je ugledala kako prelazi ulicu i nastavlja nogostupom na suprotnoj strani. Prepoznala ga je usprkos polumraku, razlikovala bi njegov način hoda svugdje, u svako doba...

Gurnula je ruku u torbicu i osjetila hladan čelik revolvera. U duhu je procjenjivala udaljenost...

Izenada su se otvorila hotelska vrata a na njima se pojavi Nancy Kerrigan. Lottie žustro spremi revolver u torbicu i ugleda Nancyn odlučan pogled.

— Pazite što radite! Tama zna i prevariti. A što bi se dogodilo da ga promašite?

— Ne znam o čemu govorite.

— Čovjek poput Jima odgovara nesvjesno kad se puca u njega. Tajna nagona... Postojala je opasnost da budete ubijeni...

Ne odgovorivši, Lottie se naglo okrenula. U prvom trenutku odlučila je slijediti, reći mu da ga voli, zamoliti ga da je ne ostavlja u bijedi...

Čemu? On je neće niti slušati. Uostalom, osjećala je da ne bi mogla hiniti.

Ne, postojao je drugi način. Sjeti se čovjeka o kojem je neprekidno slušala otkad je došla ovamo. Buckdun...

Okrenula se da pogledom slijedi Jima, ali je on već bio nestao.

Izenada je iz mraka izronio Buckdun, na udaljenosti manjoj od desetak metara. Pod svjetlošću hotelskih prozora uočila je njegovo usko i mršavo lice. Već je zakoračila prema njemu kad je u dnu ulice odjeknula pucnjava.

Činilo se da je Buckdun srastao s obližnjim stupom.

Ponovno je odjeknuo niz pucnjeva, zavladala je kratka tišina, a onda su se vrata saluna »Divide« naglo otvorila. Neki je čovjek izišao teturajući, naslonio se na ogradu za vezivanje konja i napokon pao u prašinu. Počeo se već uspravljati kad je neki čovjek s praga saluna zakoraknuo naprijed i ubio ga dobro naciljanim metkom.

Buckdun je već stavio nogu na stremeno.

— Čekajte, Buckdun!... Htjela bih porazgovoriti s vama!

XV

Julius Bent, koji je, kad je počela pucnjava, upravo pošao u salon »Divide«, bio je jedini svjedok da je Lottie pozvala Buckduna...

Pucnjava je mogla značiti samo jedno: momci s ranča Kaybar imali su okapanja.

Nekoliko minuta ranije Baldwin je bio ušao u salon i odmah izišao u pratnji Saxona i Stretta. Zamijenila su ih tri nova jahača.

Baldwin se savjetovao sa Saxonom i Strettom.

— Flint je na dnu ulice. Kad začuje pucnjavu, dojurit će kao mahnit. Postavite se s obje strane ulice i likvidirajte ga prije nego što uspije reći »uf«...

Dolan je vidio kako ulaze Sandoval i Aleott. Sandovala su tražile vlasti Texasa, dok je surovi i hladnokrvan Aleott bio »na cijenici« u Sonori. Aleott je bio opasniji od zmija.

— Pete — rekao je Dolan tiho Gaddisu — izvedi svoje ljude. Tu su Sandoval i Alcott.

Onda su ušli u salun Scott i Otero, što je stvorilo novi odnos: pet ljudi s Kaybara prema sedam Baldwinovih.

— Hajdemo — reče Gaddis Ryanu. — Gospodarica je spremna za odlazak.

— Idite ako hoćete — odgovori Ryan. — Ne želim da mi ovo promakne.

Gaddis je ustanovio da je Ryan kao i obično nosio svoju vinčesterku obješenu o rame, ali ispod kaputa: sezala mu je do koljena. Cijev je bila okrenuta prema dolje.

Vidio je barem deset puta kako je Ryan pucao iz tog položaja: dignuo bi cijev desnom rukom, prebacio je u lijevo i pucao s boka, sve to mnogo brže nego što je dobrom revolverašu potrebno da izvuče oružje.

Alcott otvori ples:

— Treba u žilama imati vodu umjesto krvi pa da čovjek radi za jednu ženu...

Na te su riječi kauboji s Kaybara skočili, a jedan je od Baldwinovih jahača izvukao revolver. Miltova se karabinka pojavila kao dozvana čarobnim štapićem i Baldwinov je mladić zaradio metak u trbuh. Dreknuo je, nije dospio pucati, poskočio je natrag i naletio na stol koji je počeo kliziti; bio je to puki slučaj koji je odlučio o ishodu gužve.

U tom su kritičnom trenutku dva Baldwinova jahača zapela čizmama o noge stola, Gaddis je dva puta pritisnuo obarač i jahači su pali kao pokošeni. Revolver jednoga od njih ispalio je u pod.

Alcott, koji se bacio iza ugla tezge, shvati da je izgubljen ostane li ondje. Pokrio je rukama lice, iskočio kroz prozor, dočeka se na koljena, ustao i pobjegao kao zec.

Jahači Kaybara usredotočili su vatru na trojicu preostalih. Sandoval je već bio pao pod vatrom Ryanove puške.

A onda je sve završilo isto tako naglo kao što je i započelo. Iznenađeni svojom dobrom srećom, momci s Kaybara su se pogledali: nijedan od njih nije zadobio ni ogrebotinu. Puškaranje je trajalo manje od deset sekundi.

— Dovršimo posao — reče Ryan. — U gradu ima još Baldwinovih momaka.

Mladić kojega je Gaddis ranio, pokušavao je ustati:

— Zovite hitno liječnika. Teško sam ranjen!

— Stanuje na dnu ulice — odgovori Ryan. — Potraži ga sam.

Svi su izišli kao jedan.

Suprotno predviđanjima Baldwina, Flint nije potrčao prema salunu. Pucnjavu je čuo u liječnikovoj ordinaciji. Doktor McGinnis, stari vojnički liječnik, upravo ga je počeo pregledavati.

Doktor strogo pogleda Flinta.

— Dakle, što ne štima?

— Imam rak.

— Ma nemoj... A tko vam je to rekao?

McGinnis je odložio svoju lulu.

— Doktor Culberton... Munnig Culberton iz New Yorka. Ne vjerujem da ste čuli za njega.

— Mogli biste se i prevariti, mladiću. Svidalo vam se ili ne, veoma ga dobro poznam. On njeguje cijelu armiju besposličara i birokrata, što je uostalom i sâm... Ne vjerujem da je u stanju razlikovati rak od fistule ili recimo slomljenu ruku od angine. Već tako dugo liječi umišljene bolesnike da bi se jamačno zabunio kad bi se našao pred nekim ozbiljnim slučajem. Rak, velite? Jeste li u posljednje vrijeme mnogo izgubili na težini?

— Ne. Naprotiv, dobio sam.

— Ispričajte mi sve...

Flint mu je opisao poteškoće i ponovio što mu je rekao Culberton. McGinnis ga je tada pažljivo pregledao, postavio još nekoliko pitanja a onda suho rekao:

— Vi imate rak isto tako kao i ja. Čini se da patite od čireva. — Prišao je svome stolu. — Vi ste Kettleman, zar ne? Saznao sam da ste u gradu. U ljudi kao vi čirevi su česti. Previše ste napeti, nervozni, loše i neredovito jedete i to uvijek u krivo doba. Vama su potrebni odmor, san i mir, život bez ikakvih briga.

Flint se osmjehnulo.

— Doktore, nikad nisam toliko spavao, odmarao se i imao tako male brige kao otkako sam ovdje.

— Ipak mi se čini da postoje razlozi da se uzbuđujete. Nećete mi valjda reći da sva ova gužva uopće ne djeluje na vas?

— U pitanju je bio moj život, a ja sam vjerovao da je pri kraju.

— U tom slučaju brige će ponovno početi, jer vidim da ste i te kako živi, i rekao bih enažan kao mazga. Svjež zrak, sloboda, eto lijekova koje vam moram propisati.

Napunio je lulu.

— Nancy je htjela da vas pregledam — rekao je — nakon što su vas onako prebili. Dobra djevojka... Poznam je od najranije mladosti...

Flint je zakopčavao košulju i odjednom su mu prsti zastali. Uživio je pogled u zid.

Živjeti... On će živjeti! A bio je oženjen...

— Da sam je barem sreo prije nekoliko godina... Ja sam oženjen čovjek, doktore... Žalosno, ali istinito... Oženjen sam nesretno...

— Vidio sam vašu suprugu. Dobra ždrebnica.

Na trijemu su odjeknuli koraci čizama. Flint je zgrabio pojas s revolverima i povukao se u tamniji kut sobe. Na zastoru se ocrta sjena nekog muškarca.

Doktor se smjesti iza stola i zaroni glavu u knjige kao da je sam. Flint je zadržao dah, očekujući da će se kvaka svakog trenutka početi micati.

Ponovno su zaškrpale daske a onda šljunak. Ma tko bio, otišao je...

— Znae što, doktore? Mislim da sam osjetio strah!

— To je stoga što ćete odsad imati što izgubiti, mladiću. Ranije ste se osjećali imuniziranim...

Stresao je lulu a onda nastavio:

— Čudio sam se što se Nancy zaljubila u vas, sinko. Jeste li sigurni da vas vaša žena više neće?

— Ona me nikad i nije htjela kao muškarca, već samo kao bankara. Nije ju zanimalo vjenčanje, brak, već novac, ugled, pogledi muškaraca. Pokušala me ubiti i siguran sam da će to prvom prilikom pokušati ponovno.

— Rastavite se. Znam da se mnogi namršte na te riječi, ali mislim da ima slučajeva kad je rastava najbolje rješe-

nje... Toliko bih htio da Nancy bude sretna...

— A tek ja!

Flint gurne revolver za pojas.

Koliko vam dugujem, doktore?

— Dva dolara. Postoji i stražnji izlaz, želite li onuda izaći.

— Ne, više se ne bojim. Izaći ću na vrata na koja sam i ušao.

Hladan je vjetar puhao gradom. Na nekom je jablanu kos ponavljao svoj vječni refren. Bilo je veoma kasno. Samo je još nekoliko prozora bilo osvijetljeno: na zgradi Grand hotela, u salunu »Divide« i u konjušnici u kojoj je Flint ostavio konja...

Među osvijetljenim prozorima hotela bio je i onaj na Lottinoj sobi. Žena je sjedila na stolici s ravnim naslonom i promatrala Buckduna nasuprot sebe, zavaljenog u ljuljašci. Razmišljala je kako nikad u životu nije vidjela čovjeka čiji bi izgled u tolikoj mjeri odražavao zanimanje vlasnika: usko lice, oči bez dubine, uske usne...

— Buckdun — rekla je. — Htjela bih da za mene obavite jedan posao.

Pogledao ju je, kao da nikad u životu nije vidio ženu. U svakom slučaju, ovakvu zaista nikad nije vidio...

XVI

Samo je škripa Flintovih čizama po šljunku remećila noćni mir. Nekoliko milja južnije, jahači s ranča Kaybar vraćali su se kući.

U salunu je Red Dolan popravljao štetu; žalosno je meo piljevinu zarumenjelu krvlju a onda prenio mrtve u šupu, odakle će ih sutra odvesti na ukop.

Sjedeći u mraku svoje sobe Baldwin je pušio očekujući Saxona i Stretta. Iako je želio da što brže sazna novost koja bi za njega značila pobjedu, možda i bogatstvo, ipak se nije mogao oteti misli da će čovjek Flintova kova i sposobnosti poginuti od metka ispaljenog u leđa, na ulici nekog opskurnog gradića na Zapadu. A tako bi ga rado premlatio svojim velikim šakama...

Očekivanje se oduljilo u vječnost. Nestropljenje je raslo. Da zasjeda nije propala?...

Flint je stigao do konjušnice i zastao na uglu zgrade. Pred ogromnim je vratima sjala svjetiljka, ali je unutrašnjost bila u mraku. To mu se nije sviđalo.

Pričekao je nekoliko trenutaka, ali se iz konjušnice nije čuo nikakav šum osim hrkanja vozača koji je spavao u jednoj od malih prostorija. Napokon, pošto nije mogao otjerati sumnju i zebnju, vrati se natrag prema koralu konjušnice.

Iako je bila noć bez mjesečine nazirao je bijele stupove ograde, bljeskanje vode u obližnjoj bari, zatamnjene obrise konja na drugom kraju koralu i tamne sjene poštanskih kola u susjednom dvorištu.

Krenuo je prema stražnjem ulazu u konjušnicu, krećući se nečujno kroz gustu travu. Opet je pričekao trenutak prije nego što je ušao u konjušnicu.

Napeta sluha stao je uza zid, očekujući neki pokret, neko reagiranje koje međutim nije dočekao. Konji su žvakali zob, ponekad bi neki tiho zanjštalo. Inače je vladala potpuna tišina. Osjećao se miris svježeg sijena, gnoja i kože. Čutilo za opasnost izoštrilo se u životu koji je provodio, ipak mu se činilo da je bez razloga uznemiren.

Zakoraknuo je oprezno dva koraka, a onda još jedan. Ovdje nije bilo nikoga i možda nitko i neće pokušati da ga ubije. Ipak, Baldwin je još bio u gradu... A i Lottie, a on nije imao nikakva razloga da vjeruje svojoj ženi...

Napredovao je još nekoliko koraka i zastao. Začuo je dubok uzdah.

Nešto mu je dodirnulo rame. Opipao je: bile su to žvale obješene o čavao. Skine ih veoma oprezno, ocijeni smjer odakle je trenutak ranije došao uzdah, zamahne i baci žvale u visini pojasa, jer je mislio da nepoznati sjedi na zemlji.

Žvale su pogodile cilj, a tada se začuo glas:

— Misiš da si duhovit? Što ti je, dovraga?

— Zaveži! — odgovori drugi glas.

— U redu, ali prestani se nabacivati! Nije trenutak da praviš gluposti.

Tišina.

— Ja ništa nisam bacio!

Ponovno tišina, ovaj put još dublja.

Sad će se uznemiriti u pravom smislu te riječi. Uporno i napeto će osluškivati, truditi se da pogledom probiju tminu.

Skupivši se i nastojeći da ne prouzroči nikakav zvuk, Flint je opipao sijeno i zgrabio šaku pijeska. Duboko je udahnuo i bacio pijesak na čovjeka kojega je pogodio žvalama. Čuo je uzdah iznenađenja i požurio se da obide stup.

Njegova se lijeva ruka munjevito spustila na rame čovjeka što je čučao, a desnom ga je udario revolverom. Neznanaac je promuklo zastenjao i srušio se bez riječi. Još jednom ga je uhvatio za ovratnik i snažno udario.

Zatim se uspravio i bacio neznanca u odjeljak iz kojeg je ranije dopro glas drugog čovjeka.

— Što ti je, Sax?

Saxon je ležao usred štale, malko osvijetljen lampašem pred ulazom. Strett je promuklim glasom nešto govorio, ali je Saxon ostao nepomičan. Možda ga je kopitom udario neki konj?

— Sax, što ti je? Jesi li ranjen?

U tišini koja je zavladala, Strett je začuo škljocanje otonca na revolveru. Skamenio se, a srce mu je udaralo kao luda ptica. Kako je čučao na zemlji, kaput mu je prekrpio revolver, pa je zaključio da je u nepovoljnom položaju.

— Pokupite svog druga — reče Flint — i pođite prema izlazu. Koračajte polako, držite ga s obje ruke. Ne želim vas ubiti, ali ako to bude potrebno, neću čekati. Izbor prepuštam vama.

Strett je ustao, bacio Saxona preko ramena i krenuo.

Vrlo brzo Flint je pošao prema svome pastuhu i nešto mu tiho rekao. Odvezao ga je, izveo u dvorište i uzjahao.

Strett je zastao na pragu. Flint ga je stigao, sagnuo se i oduzeo mu revolver, a onda je posegnuo i za Saxonovim.

— Pođite niz ulicu i nastavite ravno. Smjer: Kalifornija.

— Kalifornija? — prosvjedovao je Strett. — A naši konji? Čujte...

— Kad odem, možete poći po njih, ako baš želite. Da sam na vašem mjestu, uzjahao bih i pobjegao. Ne vidim za vas nikakve budućnosti u ovome kraju. Ime mi je Flint, i ako vas još jednom

vidim ovdje, pucat ću bez najave... To je moja posljednja opomena...

Pogledao je za Strettom: išao je niz ulicu teturajući pod teškim teretom. Flint je okrenuo konja i pojurio.

Pred njim su se nazirale tamne planine; svjež vjetar puhao je s visina u borove. Krenuo je prema jugu, prešao preko gaza kod San Juana i krenuo stazom što je vodila u skrovište...

U mraku svoje sobe u Grand hotelu Port Baldwin je upravo ugasio cigaru. Znači, nisu uspjeli i Flint je još živ... Baldwin se skinuo, legao i uperio pogled u strop.

Negdje su se tiho zatvorila vrata.

Baldwin je napeo uši. Pred njegovom su sobom zamakli tihi koraci a onda je čuo šum kraj stubišta za poslugu, na stražnjem dijelu hotela, i napokon zvuk koraka na stubama.

Netko je dakle silazio stubama za poslugu i napuštao hotel nakon ponoći! Tko bi to mogao biti? Razmislio je i sjetio se Buckduna. Lottina soba bila je u prvom katu, a njoj se žurilo da Flint što prije umre. Okrenuo se i zaspao.

Nekoliko milja južnije, u Pukotini u zidu, Nancy Kerrigan nije mogla zaspati. Napokon je ustala, bacila nekoliko grančica na vatru, a onda sjela na panj, ogrnuvši se toplim kaputom. Negdje je Jim umirao... A umirao je sam. Toliko je stvari sada bilo posve jasno...

U plamenu je ugledala njegovo lice. Potaknula je vatru. Pojavila se slika Lottie Kettleman. Lijepa žena, ali hladna. Žena koja se znala svidjeti muškarcima.

Ako je Jim na samrti, a Lottie ga je mrzila, zašto je onda došla?

Novac...

Da li je Jim imao novaca? Dakako da ga je imao, jer on je bio James T. Kettleman, jedan od najbogatijih ljudi zemlje, isto toliko bogat koliko i Vanderbilti, Gouldi i Fiski... Uostalom, to uopće nije važno. Bitno je da je Jim umirao u nekom izgubljenom kutu, negdje gore u planinama...

Zatula je lake korake: Pete Gaddis se približio vatri.

— Nešto nije u redu, gospodo?

— Mislija sam na Flinta.

Pete Gaddis čučne uz vatru.

— Ponio sam se kao najveći glupan. Mislio sam da se vratio da me progoni, da mi nakon toliko godina vrati milo za drago.

Nancy mu je ispričala sve o svom susretu s Lottie i strašnoj Flintovoj bolesti.

— Zao mi je, gospodo, iskreno mi je žao...

Nancy je ustala i na istoku zamijetila prve znakove zore. Sve ostalo nije važno... Ako Jim mora umrijeti, umrijet će okružen pažnjom i ljubavlju. Ona će se vratiti u Kaybar, obnoviti zgrade i ako je Port Baldwin bude potražio, naći će je...

A ako ta Lottie bude htjela Flinta, morat će se boriti za njega...

XVII

Malpais, to prostrano područje lave, spremalo je svoju zamku pod užarenim suncem poslijepodneva. Sjedeći na rubu zaravanka, Buckdun je pažljivo proučavao okolicu...

Tri dana su prošla od borbe u salunu »Divide«, borbe koja je završila porazno za Baldwinove ljude.

Tri dana i tri noći je prošlo otkada je razgovarao s Lottie Kettleman. Već tri dana je Buckdun, neumorni lovac na ljude, tražio čovjeka kojega će ubiti.

Flint je izronio iz nepoznatog i ponovno se rasplinuo u nepoznatom. Jamačno ipak negdje ima sklonište, neki pašnjak za ispašu konja. Osim toga, njegov pastuh nije imao oznaku: bio je to dakle divlji konj kojega je Flint ukrotio...

Sjedeći na rubu zaravanka, skriven među stablima i stijenama, Buckdun je razmatrao podatke koje je bio uspio skupiti.

Flint se pojavio u Horse Springsu. Sukobio se s jahačima Porta Baldwinu u Sjevernoj ravnici kad je jahao prema sjeveru. Nekoliko dana kasnije stigao je u Alamosas s juga.

To znači da se njegovo skrovište krije negdje južno ili istočno od Alamosas i sjeverno od Horse Springsa.

Dakle, u Malpaisu ili u okolici mese Ciboletas...

Malo po malo, zahvaljujući tragovima pastuha koje je lako mogao pronaći, Buckdun je stegnuo široki krug i zaključio da se Flintovo skrovište zacijelo nalazi sjeverno od najjužnije točke glavne skamenjene rijeke lave.

Ipak, tek sada, dok je sjedio na zaravanku i promatrao Malpais, odjednom se prisjetio čovjeka iz viaka.

Očito, bio je to Kettleman... Flint. Vjerojatno je iskoristio trenutak kad se viak uspinjao: iskočio je i krenuo prema mesi Malpais, prema mjestu koje je zacijelo ranije poznavao.

Pokolj u Crossingu, legendarna pucnjava, ponovna pojava nakon toliko godina, sve je to ukazivalo da se radi ili o ludaku ili pretjerano smjelom čovjeku. A pretjerana smjelost neumitno vodi u smrt...

Buckdun se, nasuprot, nikad nije izlagao beskorisnoj pogibelji. Bio je otklonio sve ponude da ubije Flinta, dok ga nije nagovorila Lottie Kettleman.

Bila je vitka, veoma lukava a ipak toliko ženstvena... Pridobila ga je a da ništa nije žrtvovala osim ugodaja, svoje prisutnosti, umilnog pogleda, svoje tobožnje stidljivosti i miomirisa...

A sada se upregao u zadatak koji je najbolje znao obaviti: čekati u zasjedi čovjeka i ubiti ga.

Flint se nalazio u svojem skrovištu i više ga nije napuštao.

Obično bi uzео knjigu i čitao u prisutnosti konja. Vrijeme je zatopilo, iako su noći još bile svježje.

U zoru četvrtog dana nakon gužve u salunu »Divide« spremao se da pođe u Malpais, kad na rubu jednog od zaravanaka odjednom zamijeti svjetlucaње sunca. Netko se smjestio gore, vjerojatno s dalekozorom.

Ostao je savršeno nepokretan. Znao je da bi na toj udaljenosti i najmanji pokret otkrio njegovu prisutnost.

Pričekao je nekoliko minuta prije nego što je neprimjetno skliznuo, u okruglu škrapu. Možda odblesak nije potjecao s dalekozora, pa kad bi tako i bilo, to još nije značilo da ga netko nadzire. Ali, trebalo je djelovati kao da

se radi upravo o tome, to jest o nepoznatom čovjeku u zasjedi.

Nakop što je tako dugo očekivao smrt, Flint je sada osjećao silovitu želju da živi. Tijekom nekoliko prošlih mjeseci u njemu je došlo do preokreta, postao je svjestan svijeta koji ga je okruživao:

Bogatog mirisa kože, šuštanja pijeska pod čizmama, svježine vode s izvora, opojnog osjećanja snage, zamamnog mirisa kadulje, cvrkuta ptica, ljepote konja koji se otima, visokog leta orla na beskrajnom nebu na zapadu, nebu punom tamnih oblaka koji u toplo ljetno poslijepodne najavljuju oluju...

Ne, životna se sreća ne sastoji od beskorisnog nagomilavanja materijalnih dobara ili luđačkog traženja slave, nego proširenja i produbljivanja shvaćanja, obogaćivanja osjećaja, izravnog dodira sa svijetom...

Tako je prvi put u životu naučio slušati: šum, cijuk miša, šum vjetrova u travi, pucketanje kore drveća od topline ili studeni. Sve je te šumove upoznao i umio ih razaznati, izdvojiti ih od drugih, nepoznatih i tuđih šumova.

Na taj je način bio spremniji na opasnosti koje su mu prijetile. Njegove su oči mogle uočiti svaki i najmanji pokret, otkriti najsitniju neobičajenu sjenu. Htio je živjeti, a njegov je život ovisio o stalnom oprezu.

Oni će zacijelo poslati Buckduna da ga ubije...

Odlučio je ostati pokraj svojih konja, čiji će ga nemir odmah i nepogrešivo upozoriti na moguću opasnost.

Odmah je poduzeo sve potrebne mjere opreza.

U tunelu je pripremio veoma jednostavnu zamku: u travu je u visini stopala napeo tanku kožnatu traku koja je pokretala kamenu ploču postavljenu u labilan položaj.

Zatim je sjedeći na suncu izradio luk i strijelu smjestio ih u zaklonu jedne izbočine u visini grudli odrasla čovjeka. Da bi bio još sigurniji, iz potocića je izvadio šljunak i posuo ga po svim mjestima za koja je smatrao da bi mogla neželjenog gosta dovesti do njegova skrovišta.

Nije ni trenutka sumnjao da će ga Buckdun pronaći.

Iz otvora na krovu kućice vidjeli su se udolinica, tunel i dio gornjeg ruba stijene. Pošto je nešto lako pojeo, ispružio se na ležaju i čitao uz dobro zaštićeno svjetlo, sve dok ga nije obuzeo san.

U zoru je provjerio zamke, malo je otišao u kotlinu gdje su se nalazili konji i dobro proučio i pažljivo pregledao okoliš.

Čudno, ali on je želio da trenutak iskušenja dođe što prije. Na kojem će mjestu Buckdun izvršiti prvi pokušaj?

Možda na potoku, jer Flint mora ići po vodu? E, tu neće uspjeti, jer će Flint uzimati vodu u spilji.

Buckdun će morati uskoro napasti, neće moći vječno sjediti u zasjedi.

I tako je počeo jedan od najneobičnijih dvoboja na Zapadu, koji će završiti smrću barem jednog od sukobljenih, a možda i obojice.

U zoru trećeg dana nakon borbe u salunu »Divide« ljudi s Kaybara ulogorili su se pokraj izgorjelih zgrada i počeli raščišćavati ruševine i izgorotine. Ed Flynn je nadzirao izgradnju privremenih baraka.

Kratko vrijeme prije zalaska sunca Buckdun se pojavio u logoru. Nancy Kerrigan je stajala kraj vatre, Juana pripremala jelo, a Rocklex je pijuckao kavu. Gaddis je upravo bio donio kavu Flynnu. Okrenuo se prema Buckdunu.

— Utvrđujem da su radovi otpočeli — reče Buckdun pokazujući rukom na raščišćeno područje. — Mogu li se nadati šalicu kave?

— Smjestite se — reče Nancy ne previše gostoljubivim glasom. — Još nitko nije otišao s ranča Kaybar gladan i žedan.

— Slučajno sam prolazio — izjavi Buckdun uzimajući šalicu koju mu je pružila Juana. Ništa nije izbjeglo njegovu pogledu, a Nancy je bila uvjerena da Buckdun nije navratio samo zato da vidi njihov logor.

— Kad popijete kavu — rekla je — nastavite svoj put. Ne želim vas vidjeti na Kaybaru.

Dignuo je glavu i pogledao je svojim hladnim očima.

— Nikad nisam vašim ljudima naneo neugodnosti.

— A nećete nanijeti ni u budućnosti. Svaki moj jahač od sutra će dobiti nalog da odmah puca, čim vas ugleda na području Kaybara. A ako slučajno ranite nekog od njih, tjerat ćemo vas i objesiti ondje gdje vas nadamo. Jasno?

— Ne može biti jasnije — odgovori Buckdun, pođe prema svome konju i uspne se u sedlo.

— Mislim da nam neće stvarati neugodnosti i poteškoće — reče Nancy pošto se Buckdun udaljio. — Ali moja zapovijest ostaje na snazi.

— Ne šee on samo ovako — dobaci Rockley. — On goni nekoga.

Oblaćić prašine uzdizao se na stazi kojom je otišao Buckdun. Nancy osjetila žmarce i zadrhti.

— Naći će onoga koga traži — reče Ryan.

— Ubit će Flinta — doda Scott. — Dobro znate da njega slijedi.

Onda su svi zašutjeli. Sjene su postale tamnije a šišmiši su, u potrazi za kukcima, otpočeli svoje neumorno kruženje.

Gdje je on sada? Gdje je Flint?

Nancy se udaljila od vatre. Johnny Otero je s tugom u očima gledao kako odlazi. Zastala je trenutak da pogleda crtu planinskih vrhova na tamnomodroj pozadini nebeskog svoda.

Flint je bio ondje negdje. Sam...

XVIII

Vladala je strahovita vrućina. Pod zažarenim nebom plovio je osamljeni lešinar. I lava se bila usijala. Ležeći u sjeni napola osušenog bora Buckdun je nadzirao rijeku, ali je počeo vjerovati da Flint donosi vodu s nekog drugog, skrivenog izvora.

Flint je ondje dolje, u to je bio čvrsto uvjeren. Dva dana ranije otkrio je pokraj područja lave tragove nedavno potkovanog konja. Nekoliko sati kasnije pronašao je pukotinu s tunelom što je vodilo u skrovište, ali ga je neko nagonsko nepovjerenje odgovorilo da uđe u mračni prolaz.

Pomalo umoran od dugog čekanja, uzeo je karabinku i tiše od kojota krenuo prema rubu zaravanka.

Šljunak je zaškripao pod njegovim mokasinama s tvrdim potplatom. Istog trenutka zastao je, ukipio se, prigušujući psovku. Neko je vrijeme čučao, a onda se polako uspravio. Nije htio da šljunak ponovno zaškripi. Metak mu zazviždi kraj uha. Privine se uz stijenu a onda otkotrija do neke pukotine koja mu je pružila zaštitu. Zadahtan, tek se ovdje uspravi.

Bilo je to prvi put u šest godina da je netko pucao na njega a da on nije dospio zamijetiti odakle dolazi metak.

Čekao je u zaklonu cijelo poslijepodne i izišao tek kad je pala noć. Izenadio se: na sedlu je našao utaknut busen trave, dok je na obližnjoj grani visjela prazna puščana čahura: Flint mu je dao na znanje da se od progonjenog mogao pretvoriti u goniča. Zato je Buckdun radije neko vrijeme vodio konja za uzdu a tek onda uzjašao. Dva sata kasnije, nakon što je jeo i popio čaj, krenuo je u svoju drugu zasjedu.

Bio je uznemiren. Zar je izgubio svoje sposobnosti?

Ušao je u pukotinu i pošto je neko vrijeme osluškivao, polako i oprezno krenuo je naprijed. Kad bi samo mogao doći do udolinice i čekati da sutra dan Flint iziđe...

Izenada je nogom zapeo o nešto što mu se učinilo da je kožnati konopac. Nagonski se bacio u stranu.

Začuo je buku lavine, naglo legao i osjetio da ga je prašina zasula sa svih strana, da ga guši. Prošlo je nekoliko minuta prije no što mu je srce prestalo ubrzano kucati. Shvatio je da se još jednom izvukao neozlijeđen. Obuze ga panika. Izići!... Što prije izići!

Zgrabi karabinku i potrči nekoliko metara prije nego je zastao. Napeto je osluškivao. Nikakva zvuka, samo tiho osipanje pijeska.

Razmotrio je situaciju. Zašto se ne bi odmah vratio? Možda postoji još neka zamka, ali to nije bilo vjerojatno.

Vratio se u tunel i prešao preko zarušene lavine. Rukom je dodirnuo stijenu tunela, a ona je bila ledena... hladna kao led. Osjećao je da ga obuzima strava. Je li to bio predosjećaj opasnosti, kraja? Namršio se na tu pomisao, pokušao je odagnati. Ne, ovdje

se radilo o isto tako običnom zadatku kakvih je već obavio priličan broj. Nastavio je napredovati bočno.

I upravo to što je koraćao bočno, spasilo mu je život. Strijela namijenjena njegovim grudima probušila mu je rukav i zarila se duboko u mišić ramena.

Pao je na koljena spreman da puca, uvjeren da je ovaj put izravno napadnut. Nakon stanovitog vremena, pošto se ništa nije čulo, poslužio se svojim šalom da zaustavi krvarenje. Onda je ponovno zgrabio karabinku i prodro u udolinicu. Odmah je legnuo iza najbližeg grma.

Pogledao je u uski odrezak neba iznad udolinice. Negdje je neka životinja u skoku pomaknula kamenčić, koji je tiho pao u travu. Voda je žuborila kotrljajući kamenje. Uspravio se i naslonio na stijenu, zubima otkinuo komadić sušena mesa, strpao ga u usta i počeo ga žvakati.

Ovo je mjesto moglo predstavljati smrtnu zamku. A ako je Flint čekao trenutak da on navali?

Kad je svanulo Buckdun je ugledao komadić obrađene zemlje i zid pred otvorom. (Možda je ondje prolaz?) Nije bilo nikakva konja, ni ikakvog znaka života.

Čekao je jedan sat, a onda još jedan. Sunce je sada blistalo iznad kamene kućice, ali je ulaz u tunel bio u dubokoj sjeni. Buckdun osjeti kako u njemu nestrpljenje raste.

Flint je spavao dubokim snom, znajući da će ga konji upozoriti bude li se netko približio. Ustao je, pripremio kavu i laki doručak, neprestano promatrajući oazu. Onda je krenuo prema prolazu u udolinicu.

Promatrajući dalekozorom tunel, zamijetio je da je zamka djelovala. Nakon jednog sata zaključio je, ma tko se nalazio ondje, zacijelo neće učiniti prvi korak. Vratio se u oazu.

Ideja mu je pala na um iznenada... i svidjela mu se. Izvukao se iz oaze i prešao polje lave. Nekoliko minuta bilo mu je dovoljno da nađe Buckdunova konja. Uzjahao ga je i krenuo u Alamosos.

U grad je stigao oko sredine poslijepodneva. Privezao je konja pred salonom »Divide« i ušao. Baldwin je stajao uz težu s dvojicom stranaca za koje je bilo očito da su došli s Istoka. Baldwin je pogledao najprije Flinta, a onda Buckdunova konja.

— Da, da, to je Buckdunov konj. Traži me gore u planinama.

— I budite bez brige, naći će vas.

— Unajmili ste ga, zar ne? Da me ubije?

Port Baldwin je jedva savladao srdžbu.

— Ne znam o čemu govorite — odgovori pocrvenivši.

Flint naruči piće.

— A tko osim vas ima dovoljno novaca da mu plati? Koga je išao posjetiti kad je u hotel ušao stubama za poslugu?

Stranci su s očitom nelagodnošću promatrali Flinta. Popio je piće, izišao i otišao u blagovaonicu hotela. Uživao je u najboljim jelima kad je ušla Lottie Kettleman.

Pogledala ga je sumnjičavo.

— Što radite ovdje, Jime?

— Kao što vidite, uživam u dobrom jelu... Lottie, nešto slabo izgledate... Mislim da vam ova klima ne prija.

— Ne znam što u vas izaziva tako dobro raspoloženje — reče ona ljutitim glasom. — Ništa se nije promijenilo.

— Poznajete li Buckduna, Lottie?

Na licu joj nije mogao pročitati ništa, ni iznenađenje ni zaprepaštenje.

— Koga to? Ne, ne znam...

— Bilo bi najbolje za vas da se vratite u New York, Lottie. Ne kanim više imati s vama nikakve veze.

— Što želite reći time?

— Samo su dvije osobe imale mogućnost da unajme Buckduna. Baldwin i vi. A ja sam posve siguran da vi nećete potrošiti ni centa možete li naći nekoga tko će platiti umjesto vas...

— Pokušavate li me možda zastrašiti?

— Vi ste kao i vaš otac, Lottie. Planovi i planovi... ali nikad rezultata. Zašto se ne biste udali za nekog mirnog mladića i prestali s ovakvim životom?

— Udana sam za vas.

— Kad se vratim, zatražit ću rastavu braka. Ako odbijete, iznijet ću u javnost izvještaj agencije Pinkerton.

Možda vas neće objesiti, ali će vas poslati na malu promjenu zraka u zatvor. Želim ponovno svoju slobodu.

— Da biste mogli oženiti onu djevojku s ranča?

— Jednostavno zato da budem slobodan.

Bila je veoma blijeda, oči su joj blistale opasnim sjajem.

— Pretpostavimo da se ne vratite?

— U tom slučaju prepustit ću vas Buckdunu. Pokušali ste ga prevariti. Mogu predvidjeti njegovu reakciju. Vjerujte mi, Lottie, najbolje će biti da otputujete prvim vlakom.

Mjesec je bio visoko na nebu kad je stigao u oazu. Ništa nije vidio niti čuo. Konji su mirno pasli. Ostatak je noći proveo spavajući ispod stijene.

Probudio se u zoru. Zamračeno obzorje presijecale su munje. Na tamnom nebu nagomilavali su se oblaci najavljujući skorbu oluju.

Pošto je u džepove potrpao hranu i municiju, skuhao je kavu, popio je, uzeo karabinku i vratio se u blizinu konja. U trenutku kad se spremao da ponovno napusti skrovište, zamijeti kako pastuh iznenada podiže glavu. Baci se na zemlju. Iznad njega zazviždane.

Pogleda u smjeru u kojem su gledali konji. Zatim se počne šuljati visokom travom, držeći pred sobom pušku. Skloni se iza male uzvisine ispred spilje i pogleda kroz pukotinu dviju stijena.

Metak se odbije nekoliko centimetara daleko od njegova lica...

Ponovo je legao, oklijevajući. Je li Buckdun očekivao da će se pomaknuti u desno ili u lijevo? Jedno je bilo sigurno: ne očekuje pucanj s mjesta na kojem se sklopčao Flint.

Ponovno je pogledao uz opasnost, zaključivši da je jedini zaklon koji je Buckdun mogao zauzeti bila hrpa lave na rubu zaravanka, udaljena kojih dvadesetak metara. Znao je da je lava prhka. Nacilja u hrpu, ispali jedan za drugim tri metka a onda se munjevito, hodajući četveronoške, premjesti kojih desetak metara i ponovno ispali metak. Predvidio je da će se Buckdun premjestiti, ali je prebrzo pucao pa ga je promašio.

Prošao je cijeli sat a da se ništa nije dogodilo.

Onda je čuo udarac kamena o stijenu. Ocjenio je da kamentić nije pao slučajno. Trenutak je pričekao a onda se vratio prema spilji, prisjetivši se da je nekoliko dana ranije zamijetio neki otvor na stropu, kroz koji je predaralo svjetlo. Popeo se kroz taj otvor i uskoro se našao u grmlju, do krvi izgrevši prste na tvrdoj lavi.

Zaslijepljen munjom ležao je na zemlji, očekujući udarac groma. Zagrmjelo je i odjek potrese cijelu mesu. Miris sumpora zapahne mu nosnice. Izenada, kroz zastor kiše spazi Buckduna kako bježi površinom lave, na udaljenosti od kojih stotinjak metara. Dok je namjestio pušku, Buckdun je već bio zamaknuo u neku pukotinu.

Flint odlučio da više ne gubi vrijeme. Ustane, i obiđe oazu, izbjegavajući glatku površinu koja je mogla kriti opasne pukotine. Kad je došao nadomak udolinice, utrostručio oprez.

Začuo je pucanj i nešto ga pogodi u gležanj. Noga mu je pokleknula i on padne. Zavrne nogavicu i ustanovi da ga je u gležanj udario komadić kamena. Neko je vrijeme sjedio čekajući da se smiri bol.

Kad je ustao, malo je šepao.

Sad neće dati Buckdunu da odahne. Prihvatio je borbu s protivnikom koji je mnogo bolje poznao umjetnost zasjede i znao da nikad ne smije dulje vrijeme ostati na istom mjestu.

Malo trčeći, malo pužući, iskorišćujući svaku izbočinu tla, brzo je napredovao. Jedan mu je metak okrznuo lice i izgubio se u obliženjem grmu, a drugi mu spržio gležanj.

Nije znao, nije mogao odrediti odakle dolaze meci. Činilo se ipak da Buckdun djeluje prema nekom planu.

Izenada je okrenuo glavu. Ono što je vidio, presjeklo mu je dah. Iza njega, blokirajući mu uzmak, uzdizala se stijena visoka najmanje osam stopa. Glupo se dao navesti u stupicu i činilo se da mu nema spasa. Vratiti se, značilo bi baciti se na Buckdunovu pušku, a to je, čini se, bilo upravo ono na što je Buckdun računao.

Nakon razmišljanja odlučio da se vrati putem kojim je došao. Krene i s lijeve strane okrzne neku izbočinu lave.

U tom trenutku shvati svoju šansu. Iznad sebe ugleda pukotinu nalik na dimnjak...

Jedva se provukao kroz dno »dimnjaka« ali je zamijetio da se on sve više širi. Na vrhu je imao gotovo četiri stope promjera. Međutim, ako ga Buckdun sustigne dok bude u tom tunelu, bit će uhvaćen u stupicu kao zec.

Nije čak bio siguran hoće li se uspjeti popeti do vrha. Ali to mu je bila jedina šansa i morao je pokušati.

Podigne pogled prema gornjem otvoru, u obliku slova V te zamijeti da su zidovi glatki i nema uporišta za penjanje.

Negdje iza sebe čuo je kako je cipela strgnula po kamenu. Brzo je pogledao ponovno gore, odskočio i... uspio se uhvatiti za neku izbočinu.

XIX

U istom trenutku kad je skocio i uspio se zadržati, odmah je ispružio desnu ruku. Imao je sreću: ponovno je pronašao neznatnu izbočinu. Odupirući se tako rukama o zidove tunela, polako je napredovao. Uto je našao na neko malo odmoriste. Opipao je stijenu iznad sebe: ništa. Ostalo mu je da se pokuša popeti odupirući se koljenima o zid. Činilo mu se da je prošao beskrajno vrijeme dok je dospio nadomak gornjeg ruba i prihvatio ga se lijevom rukom.

Ispod sebe čuo je odronjavanje kamenja koje je rušio za sobom, a onda i šum mokasine. Nije smio gubiti ni sekunde. Dahćući od napora ispružio je desnu ruku i uhvatio se za obrub. Trenutak je visio na objema rukama prije nego što se natčovječanskim naporom uspio izvući iz »dimnjaka«.

Sklonivši se pod neku izbočinu stijenu Buckdun je proklinjao kišu, koja je lov na čovjeka pretvorila u igru slučaja. Zapalio je vatru, skuhaio čaj i razmišljao o događajima. Počeo je osjećati neku moru. Ništa mu nije polazilo za rukom. Tko bi mogao pomisliti da će se čovjek bez krila izvući iz onog škripca?

A Flint je ipak uspio. Znači, borba se nastavlja.

Mokar, ranjena ramena, oguljene kože, poderanih hlaća, Buckdun je mračno promatrao zastor kiše pred sivom okolicom. Na obzorju je sijevnula munja, zagrmjelo je, grom je udario u neki kanjon gore u planini. Bilo je vrijeme da ponovno krene na posao. Morao je ubiti tog čovjeka.

Metak je pogodio šalicu iz koje je pio čaj i odbio se u borov panj na kojemu je sjedio. Brzo se bacio i otkotrljao, zgrabivši istodobno pušku. Taj ga je iznenadni pogodak ispunio zaprepastjenjem... Bio je uvjeren da će ga Flint čekati gore na izbočini...

Kad se htio uspraviti odjeknula su još tri pucnja. Prvi je tresnuo usred vatre, odbacivši žar na njegov rukav, drugi je uletio u dio stabla za koji je Flint možda mislio da su njegove grudi, a treći mu je spržio prste.

Pužući kroz grmlje pogledao je gore i ugledao Flinta kako upravo cilja u njega. Hitro je ispalio s boka, mičući se brzo u stranu. Flint je nestao. Buckdun je sliznuo u neku škrapu, koja je vodila u udolinicu okruženu visokim zidovima. Ponovno mu je metak zviznuo kraj ušiju i on se privinuo uz stijenu.

Dašćući, gotovo plačući od bijesa, promatrao je svoju okrvavljenu nadlaticu.

— Neka sve ide do vraga, izići ću odavde — reče iznenada sam sebi.

Polako se u mraku penjao, stigao u neku malu spilju, naišao ondje na stare zemljane posude i šiljak strelice nepoznate vrste. Kleknuo je, uperio pušku preda se i čekao. Kiša je nemilosrdno i uporno padala, iako ne tako gusta, oluja se udaljavala. Uskoro će naići noć.

Nije znao gdje se nalazi.

...

Flint je bio iscrpljen. Pošao je prema mjestu gdje je Buckdunu izbio šalicu iz ruke. Našao je čaja u Buckdunovoj naprtnjači i malo ga skuhao. Bio je puki slučaj to što je otkrio put koji vodi u dno mese, velika sreća da je pronašao »dimnjak« kroz koji se izvukao.

Ipak, nije se usudio ostati ovdje. Popio je čaj i krenuo šepesajući.

Pokretan jednom jedinom željom da nađe zaklon i odmor, prešao je s mnogo manje opreza dvije milje koje su ga dijelile od njegova skrovišta.

Pošto se vratio u kuću u stijeni, zapalio je veliku vatru, skinuo se i istrljao s pomoću pokrivača. Obukao je suhu odjeću, još uvijek dršćući, toliko je bio promrznuo. Pristavio je kavu, stavio grijati grah iz konzerve, a onda počeo brisati oružje. Ponovno ga je napunio. Napokon je stavio kracun na vrata, pojeo na brzinu, a onda pao na krevet i odmah zaspa.

...

Nancy Kerrigan je bila prisutna kad je Buckdun, posve iscrpljen, ušao u Alamitos. Mokar do kostiju, lutajućeg pogleda, s jednom rukom u povezu, činilo se da se jedva drži u sedlu.

Ušao je u dućan, kupio dvije kutije metaka i pedeset štapića dinamita, kapsle i detonatore... Pošto je konja ostavio u konjušnici, krenuo je ravno u Grand hotel. Nekoliko minuta kasnije spavao je dubokim snom...

Nancy Kerrigan je požurila u dućan.

— Što je kupio ovaj čovjek, Howarde?

— Municiju, gospodo. Metke i dinamit. Čini mi se da želi nekoga dignuti u zrak.

Nancy je brzo izašla i pošla u salun »Divide«. Ne videći pred salunom nikoga koga bi mogla poslati unutra, uzdignula je malo suknju i ušla.

— Rede, je li Milt Ryan ovdje? Ili netko od mojih ljudi?

Jedna se stolica pomakne i Ryan pođe prema vratima. Slijedili su ga Rockley i Gaddis.

— Dobar dan, gospodo. Neugodnosti?

— Milt, možete li slijediti put Buckduna. Utjerao je Flinta u neku zamku i kupio dinamit. Činilo mi se da je iscrpljen. Sad je u hotelu.

— Dinamit, kažete? — Ryan je pogledao raskvašeni teren. — Mogao bih, gospodo, ako kiša nije izbrisala sve njegove tragove.

— Pete — nastavi Nancy — uzmite svoje konje. I moga. Idemo u potragu za Flintom. Čovjek kao što je on ne smije odletjeti u zrak.

Pete Gaddis je oklijevao.

— Postoji mnogo jednostavniji način, gospođa. Mogli bismo otići u hotel...

— Ne, ne Vi biste svladali Buckduna, ali postoji opasnost da netko od vas pogine. Treba naći Flinta i odvesti ga na Kaybar.

Prije nego što su krenuli, Nancy je kupila karabinku.

Buckdun nije krio svoje tragove. Uskoro su stigli do pukotine u lavi.

— Upast ćemo u nevolje, gospođa — reče Rockley. — Buckdun će spavati sat-dva i vratiti se ovamo. A on ne voli da se netko miješa u njegove poslove.

— Zamijetiti ćemo ga na vrijeme — odgovori Nancy. — Idemo.

Ušli su u prolaz, zastali pred hrpom kamenja i stigli do kućice.

Nancy je pritrčala kućici i počela lupati po vratima.

— Jime! Jime Flint!

— Tko je? — začuo se Flintov glas.

— Ja, Nancy Kerrigan... Sa mnom su tri jahača... Buckdun je u gradu... kupio je dinamit...

Vrata su se otvorila i prvo što je ugledala bila je nogavica natopljena krvlju. Noga je bila otečena.

— Ranjeni ste? Da vidim.

— Ne. Ako se Buckdun vrati s dinamitom... Vratite se... On će ga zacijelo baciti odozgo...

— Tako je, ima pravo Flint. Bolje je da odmah krenemo...

— Idite, a ja ostajem!

Videći da Nancy želi protestirati, nastavi:

— Moram ostati. Kad čovjek upadne u ples, mora otplesati do kraja.

Pogledala ga je duboko u oči.

— Jime... možete biti ranjeni...

— Kad sve bude svršeno, doći ću k vama. Hoćete li biti kod kuće, Nancy?

— Da, Jime, bit ću. Posjetite nas i ostanite neko vrijeme u nas. Obnavljamo ranč i naći ćete ondje svoje mjesto.

— Pete — reče Flint — izdite odmah. Koliko poznam Buckduna, on je već na putu.

Pošto su otišli napunio je džepove municijom, uzeo karabinku i kišnu kabanicu.

Pred njim se uzdizala stijena koja je djelomično pokrivala tunel koji je iz pašnjaka vodio u njegovo sklonište.

Noć se približavala, a s njom i tužnjava gromova. Kiša se prolila kao iz kabla. Pojavila se jedna glava: u prvi mah je pomislio da je kamen. Onda je čovjek napredovao, okrenut leđima, s puškom u ruci i paketom pod pazuhom. Flint je nanišanio ali nije mogao pucati.

— Buckdun! — viknuo je, ali mu je glas prekrila grmljavina.

Buckdun se okrenuo i pogledao ga. Na manje od tridesetak metara njegov se visok lik ocrtavao na olovnom nebu.

— Znači, tako će se stvari odvijati — reče Buckdun. — Moram priznati da igrate otvorenu igru.

Govorio je nemarno, ali se njegova puška već dizala. Flint je munjevito lijevom rukom podignuo cijev svoje puške i pucao s boka. Buckdun je zakasnio za dijelić sekunde. Zateturao je, puška mu je ispala a onda je pao na koljena.

Flint je stajao raširenih nogu, spreman da ponovno puca.

— U redu, dobili ste bitku — reče Buckdun. — Volio bih popušiti posljednju cigaretu... Slažete se?

— U redu. Popušite cigaretu.

Koštunjavo Buckdunovo lice za trenutak je osvijetlilo svjetlo žigice: zaklonio ju je rukom. Kad se okrenuo u ustima mu je bila cigareta.

— Moram priznati da ste mi zadali posla, Flint. Recite mi, je li istina da ste vi onaj dječak iz Crossinga?

Nešto je u njegovu glasu zvučalo lažno, bilo je jedva primjetno... Iza njega je nešto zaiskrilo, pa ponovno...

— Za boga, Buckdun!

Ubojičina je ruka opisala luk: u njoj je bila neka tamna masa koja je iskrila.

Dinamit!

Flint je očajnički pripucao. Vidio je kako je Buckdun poskočio od udarca metka, tamni paket mu je iskliznuo iz ruke, posrnuo je ponovno od drugog metka, ali se uspio sagnuti i pokupiti dinamit, prije nego je nestao u udubini koja se otvorila pod njim.

Flint se bacio u podnožje stijene, odjeknula je strahovita eksplozija, zasula ga je kiša kamenja. Nakon toga je ustao dršćući i teturajući. Pošao je nekoliko koraka naprijed: u trenutnom je odsjaju munje ugledao veliku rupu u kojoj je Buckdun ležao raskomadano...

Čuo ih je prije nego što su stigli do njega.

— Jime, jeste li čitavi?

— Sve u redu, Nancy, sve je u najboljem redu!

XX

Nakon kiše zrak je bio svjež, pun ozona, činilo se da je Alamitos umiven. A da se nisu dogovorili, jahači Kaybara poredali su se niz ulicu, dok je Nancy, u pratnji Flinta, išla ravno u Grand hotel.

Flint je obukao građansko odijelo, ali je ostavio kaubojski šešir. Zastali su pred hotelom.

— Jeste li sigurni da je to potrebno?

— Da, uvjeren sam.

— U redu. — Pogledala ga je u oči. — Moj je otac govorio da muškarac uvijek mora obaviti neki posao.

Osmjehnuo se.

— Budite bez brige, bit će u redu.

Port Baldwin, u crnom odijelu, stajao je pred salunom »Divide« kad mu je Flint pristupio.

— On je mrtav, Port.

Baldwin je izvadio cigaru iz usta, mračno pogledao a onda je bacio.

— Tko je to »on«?

— Buckdun. Sinom, ondje negdje na području lave.

— Pa što? Što se to mene tiče?

— Mislio sam samo da biste htjeli znati. A sada ćete lijepo sići do postaje i uzeti prvi vlak... da se više nikad ne vratite.

— Ah, je li?

— Da. Možete otići dobrovoljno ili više volite da vas utovare kao goveda. Kako hoćete.

— Nešto šepate. Ništa nije slomljeno?

— Nemam vremena, Port...

— Ako ne izvršim naređenje, prisiliti ćete me držeći mi revolver pod rebrima?

— E, vidite, Port, odgovor je: ne. Čuo sam da su vam šake najomiljenije oružje.

— Niste valjda tako ludi da ćete se boriti na taj način. Ovim sam šakama ubio čovjeka.

— Nevolja je, vidite, u tome, što sam zaista malo lud.

I Flint udari.

Bio je to munjevit udarac, prošao je kroz napola uzdignute Baldwinove ruke i završio na usnama. Baldwin je prinesao ruke razbijenim usnama a onda pogledao krv na prstima.

— Mislim da ću skinuti kaput — reče — jer, sudeći po ovom vašem udarcu, bit ću s vama gotov za jednu minutu.

Vrlo polako skinuli su kapute, kravate i ovratnike. Odmjerili su se pogledima. Baldwin je ispružio svoje ogromne ruke.

— A sada, da se ogledamo, Kettleman. Spremite se da umrete od mojih ruku.

— Spreman sam kladiti se za pet tisuća dolara, da ću vas pobijediti.

— Okeji! To je sportski. Primam okladu. Imamo svjedoke.

Oko njih se okupilo dosta ljudi. Borci su se počeli oprezno obilaziti unutar zamišljenog ringa.

Izenada se Flint približio, napravio fintu tijelom, Baldwin je napustio gard da bi spriječio Flintov direkt i Flint ga pogodi desnim krošeom u usta. Čula se lomljava zubi...

— Moje strpljenje ima granica — reče Baldwin i poleti.

Flintu je smetala ranjena noga: dobio je udarac koji ga je potresao do temelja. Osjećao je da ga Baldwin gura od sebe, a udarci pljušte po njegovoj glavi, tijelu. Tada je sklonio glavu u udubinu Baldwinova ramena, blokirao mu zapešće, malo ga odignuo da izgubi ravnotežu a onda snažno udario u trbuh. Baldwin je zastajnuo od napora, ali je ponovno jurnuo na Flinta, koji od udarca poleti na prečku za vezivanje konja. U trenutku kad je Port htio nogom udariti Flinta u glavu, ovaj se izvilo, uhvatio čvrsto nogu i počeo je savijati.

U toj je nemilosrdnoj borbi svaki udarac bio dozvoljen, nogom, rukom, glavom. Baldwin je sad nad Flintom, udara ga nemilosrdno, Flint se izvlači, sad je on nad Baldwinom i tako stalno, gore, dolje, dok se obojica nisu do kraja izmučili. Jedva su disali. Tada Baldwin pogodi Flinta u ranjenu nogu. Flint stegne zube. Malo se odmorio, prikupio snagu.

— Mislim da ste gotovi — reče Baldwin ustajući.

Flint shvati da je ovo najvažniji dio borbe.

Skočio je nevjerovatno brzo i unoseći svu snagu u šaku, pogodio Baldwina u predio oko srca. Baldwin je otvorio usta hvatajući dah, ali ih desni kroše zatvori, koljena mu klecnu i on pade licem u prašinu.

— Mislim da vam je ovo dovoljno.

Okrenuo se i pošao prema crpki da opere rane.

Začuo se krik. Okrenuo se i ugledao Baldwina: jurnuo je na njega s nekom željeznom motkom u ruci. Flint se izmakne, zgrabi Baldwina i baci ga preko nogostupa u zid trgovine. Konzerve su zazvečale na podu. Onda je ponovno udario, pa još jednom. Na kraju ga je uhvatio podigao i tresnuo njime o stup.

— A sada je zaista dosta! — reče. — Ali dugujete mi pet tisuća dolara...

Port Baldwin je gledao Flinta kroz maglu. Znao je da je pobijeđen. Osim toga, Buckdun je mrtav, igra je izgubljena. Jedva je protisnuo kroz natečene usne:

— Morat ću vam napisati ček jer nemam toliko gotovine.

— Primam ček, ali pobrinite se da ga napišete odmah, kako vam ne bi pobjegao prvi vlak.

Ušli su tada u dućan i dok je Baldwin s mukom ispunjao ček, Flint baci na tezgu dolar, uzme novu košulju i odmah je navuče.

— Evo — reče Baldwin pružajući mu ček. — To je pošteno zaraden novac. Nisam vjerovao da se rodio čovjek koji bi me mogao pobijediti u tučnjavi...

Kad su ušli, Lottie Kettleman je sjedila u blagovaonici hotela. Uzviknula je:

— Pobijedili ste ga! Ah, bila sam sigurna u to!

Flint je iz džepa izvadio mali medaljon ukrašen rubinima.

— Ovo je vaše, Lottie. Našao sam to u Buckdunovom kaputu. Pisat ću Burroughs da pripremi sve za rastavu braka.

— Znači, ostajete?

Nancy Kerrigan je stala uz Flinta.

— Da, ostajem.

A onda, okrenuvši se prema Nancy doda

— Flint je ime koje je teško nositi na Zapadu, ali ipak želim da ga podijelite sa mnom.

— Čovjek stvara ime — reče Nancy.

— Drago mi je da ću ga nositi.

U duhu je vidio malog dječaka, promrzlog, napuštenog na nogostupu nepoznatog gradića i gorostasa koji se pojavio u kožuhu, na ogromnom konju.

— Mislim da mu to dugujem...

KRAJ

*****>

za 7 dana

SCOTT F. SCOTT

ŽARIŠTE MRŽNJE

U PREDAHU OD UČENJA...

ODMARAMO SE UZ »FOKUS«